

9.2.2024 klo 13.00

Kuntarahoitus tilinpäätöstiedote

1.1.–31.12.2023

Kuntarahoitus

Yhteenveto Kuntarahoitus-konsernin vuodesta 2023

- Konsernin tammi–joulukuun liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kasvoi 3,2 % 176 miljoonaan euroon (170 miljoonaa euroa). Korkokate kasvoi lähinnä lyhyiden markkinakorkojen nousun seurauksena 7,5 % 259 miljoonaan euroon (241 miljoonaa euroa). Kulujen kasvu hidasti tuloksen kasvua.
- Liikevoitto oli 139 miljoonaa euroa (215 miljoonaa euroa). Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset olivat tilikaudella -37 miljoonaa euroa (45 miljoonaa euroa). Muutokseen on vaikuttanut etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskillisien muutokset.
- Tilikauden kulut olivat 82 miljoonaa euroa (73 miljoonaa euroa). Kulukasvua selittää suurelta osin Kuntien takauskeskukselle maksettavan takausprovision lähes nelinkertaistuminen 13 miljoonaan euroon (4 miljoonaa euroa), mikä johtui Kuntien takauskeskuksen ilmoittaman laskentamenetelmän muutoksesta. Takausprovisio on korvaus Kuntien takauskeskukselle Kuntarahoituksen varainhankinnalle antamasta takauksesta.
- Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) vahvistui edelleen, ja se oli joulukuun lopussa 12,0 % (11,6 %).
- Konsernin CET1-vakavaraisuus on erittäin vahva ja oli joulukuun lopussa 103,4 % (97,6 %). CET1-vakavaraisuus oli selvästi korkeampi kuin 13,9 %:n vaaditut pääomapuskurit huomioiva kokonaisvakavaraisuusvaatimus. Koska Kuntarahoitus-konsernilla on vain ydinpääomaa, niin Tier 1- ja kokonaisvakavaraisuus ovat samat kuin CET1-vakavaraisuus, 103,4 % (97,6 %).
- Venäjän hyökkäyssodalla ei ole ollut olennaisia vaikutuksia konsernin toimintaan. Sodan kiihdyttämä inflaatio ja siitä johtuva markkinakorkotason nousu on kasvattanut konsernin korkokatetta, mutta se on myös kasvattanut kuluja. Sodan aiheuttaman geopoliittisen epävarmuuden vuoksi konserni on varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt vahvaa likviditeettipuskuria. Muutoin sodan vaikutukset liiketoimintaan olivat vähäisiä.
- Pitkäaikainen asiakasrahoitus (laina- ja leasingrahoitus) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli joulukuun lopussa 32 948 miljoonaa euroa (30 660 miljoonaa euroa), ja se kasvoi 7,5 % (5,5 %). Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus oli tammi–joulukuussa 2023 samalla tasolla kuin vertailuvuonna, yhteensä 4 370 miljoonaa euroa (4 375 miljoonaa euroa). Lyhytaikainen asiakasrahoitus oli 1 575 miljoonaa euroa (1 457 miljoonaa euroa).
- Joulukuun lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa ympäristövaikutuksiltaan kestävien investointien rahoitukseen tarkoitettua vihreää rahoitusta oli 4 795 miljoonaa euroa (3 251 miljoonaa euroa) sekä yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävää yhteiskunnallista rahoitusta 2 234 miljoonaa euroa (1 734 miljoonaa euroa). Rahoituksen yhteismäärä kasvoi 41,0 % (42,9 %) edellisvuoteen verrattuna. Niiden määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kasvoi 5,1%-yksikköä 21,3 %:iin. Konserni julkaisi loppuvuodesta 2023 kestävyysohjelman, joka ulottuu vuoteen 2035. Konsernin tavoitteena on vuoden 2030 loppuun mennessä nostaa konsernin vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen osuus pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta kolmannekseen sekä vuoteen 2035 mennessä vähentää rahoitettujen kiinteistöjen päästöjä 38 %:lla vuoden 2022 tasosta.

- Pitkäaikainen uusi varainhankinta vuoden aikana oli 10 087 miljoonaa euroa (8 827 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärä oli joulukuun lopussa 43 320 miljoonaa euroa (40 210 miljoonaa euroa), josta pitkäaikaisen varainhankinnan osuus oli 39 332 miljoonaa euroa (35 560 miljoonaa euroa). Kuntarahoitus päätti maksaa maaliskuussa ja kesäkuussa 2023 takaisin Euroopan keskuspankin kohdennettuun pidempiaikaiseen rahoitusoperaatioon (TLTRO III) liittyvät velat. Velkojen yhteismäärä oli 2 000 miljoonaa euroa.
- Konsernin kokonaislikviditeetti on erittäin vahva, ja se oli tilikauden lopussa 11 633 miljoonaa euroa (11 506 miljoonaa euroa). Maksuvalmiusvaatimus (Liquidity Coverage Ratio, LCR) oli joulukuun lopussa 409 % (257 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (Net Stable Funding Ratio, NSFR) oli 124 % (120 %).
- Kuntarahoituksen hallitus ehdottaa kevään 2024 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa maksetaan 1,69 euroa osakkeelta, yhteensä 66,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 osinkoa maksettiin 1,73 euroa osakkeelta, yhteensä 67,6 miljoonaa euroa.

- Näkymät vuodelle 2024: Kuntarahoitus-konserni arvioi konsernin liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen tai suurempi kuin vuotta aiemmin. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiliteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta. Näkymistä on kerrottu tarkemmin luvussa *Näkymät vuodelle 2024*.

Tuloksen ja katsauskauden muutosta kuvaavien lukujen vertailulukuna on käytetty vuoden 2022 vastaavan jakson lukua. Taseen ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2022 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

Avainluvut

Konsernin avainluvut

	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	176	170	3,2
Liikevoitto (milj. euroa)*	139	215	-35,5
Korkokate (milj. euroa)*	259	241	7,5
Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus (milj. euroa)*	4 370	4 375	-0,1
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	10 087	8 827	14,3
Kulu-tuottosuhte, %*	32,4	23,9	35,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %*	6,6	9,9	-33,5
	31.12.2023	31.12.2022	Muutos, %
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	32 022	29 144	9,9
Taseen loppusumma (milj. euroa)	49 736	47 736	4,2
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 550	1 482	4,6
Ensisijainen pääoma Tier 1 (milj. euroa)	1 550	1 482	4,6
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 550	1 482	4,6
CET1-vakavaraisuus, %	103,4	97,6	5,9
Tier 1 -vakavaraisuus, %	103,4	97,6	5,9
Kokonaisvakavaraisuus, %	103,4	97,6	5,9
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	12,0	11,6	3,8
Henkilöstö	185	175	5,7

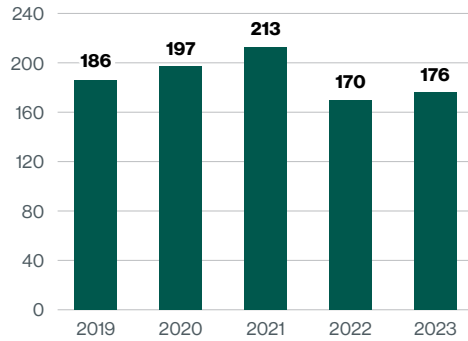
* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

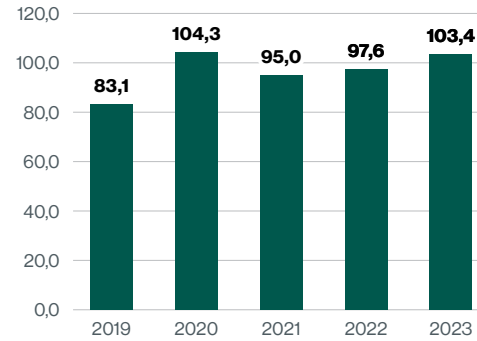
Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 43–51. Tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoitus-konsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Avainluvut

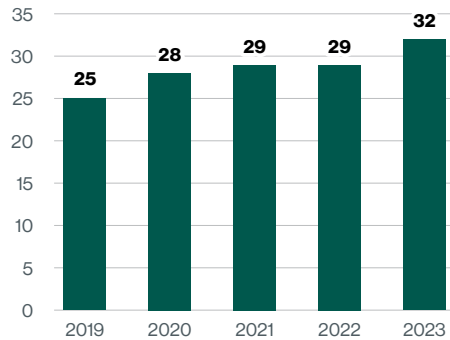
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, milj. euroa*

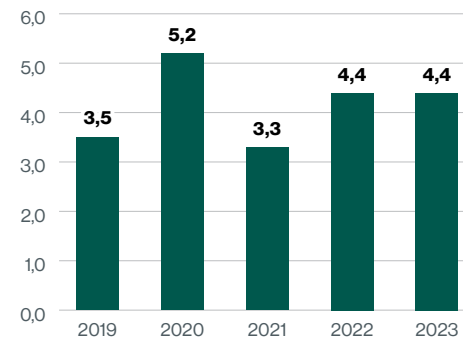
CET1-vakavaraisuus, %

Pitkäaikainen asiakasrahoitus, mrd. euroa*

Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus, mrd. euroa*

*Vaihtoehtoinen tunnusluku

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 43–51. Tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Toimitusjohtaja Esa Kallio kommentoi tilikautta 2023

Vuosi 2023 oli jo neljäs peräkkäinen epävakauden leimaama vuosi. Kuntarahoituksen toimintakykyyn geopoliittisten jännitteiden lisääntyminen ja markkinoiden ailahtelu eivät merkittävästi vaikuttaneet. Pystyimme häiriöttä toteuttamaan perustehtävämme eli edullisen pitkäaikaisen rahoituksen hankkimisen asiakkaillemme.

Venäjän hyökkäyssodan myötä vuonna 2022 alkanut inflaatio kääntyi laskuun vuoden 2023 aikana, ja korkojen kohoaminen näyttää päättyneen. Geopoliittiset jännitteet eri puolilla maailmaa lisääntyivät, ja lisäksi odotukset keskuspankkien toimista aiheuttivat epävarmuutta pääomamarkkinoilla.

Suomessa alkuvuotta ja kesää leimasivat eduskuntavaalit ja pitkään jatkuneet hallitusneuvottelut. Uudella hallitusohjelmalla ei arvioiden mukaan ole välittömiä vaikutuksia kuntien toimintaan. Asuntosektorin asiakkaidemme keskuudessa huolta ovat herättäneet asumisoikeusasumiseen ja valtion tukemaan asuntotuotantoon liittyvät hallitusohjelman kirjaukset. Toimintaympäristön epävarmuuden keskellä roolimme asiakkaidemme luotettavana rahoittajana on korostunut entisestään.

Kuntasektorin asiakkaidemme rahoituksen kysyntä oli vuoden alussa hiljaista, mutta kiihtyi vuoden loppua kohden lähelle edellisen vuoden tasoa. Niin sanotut verohännät tukivat kuntataloutta vielä hetkellisesti, mikä osaltaan laski kuntien rahoitustarpeita. Kuntien rahoitustilanne oli vielä vuonna 2023 verrattain hyvä, mutta heikkeni vuoden lopussa.

” Suomessa alkuvuotta ja kesää leimasivat eduskuntavaalit ja pitkään jatkuneet hallitusneuvottelut.

Asuntosektorin asiakkaidemme rahoitustarve oli korkeampi vuodentakaiseen verrattuna. Tämän sektorin asiakkaamme ovat jo useamman vuoden ajan kärsineet rakentamisen kustannusten noususta ja vuodesta 2022 lähtien myös korkokustannusten kasvusta, mikä on vähentänyt uusien hankkeiden aloittamista. Loppuvuotta kohden rahoituksen kysyntä alkoi kuitenkin kiihtyä, kun rakentamisen kustannusten nousu tasaantui, ja asumisoikeushankkeiden aloitusta alettiin kiirehtiä hallitusohjelmakirjausten vuoksi.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa, ja rahoitimme niitä Kuntien takauskeskuksen meille asettamien limiittien puitteissa. Kuntarahoitukselle asetettu 400 miljoonan euron pitkäaikaisen rahoituksen limiitti tuli täyteen ennen vuoden loppua, emmekä voineet tämän jälkeen enää vastata hyvinvointialueiden vuotta 2023 koskeviin rahoituspyyntöihin.

Varainhankinnassamme menestyimme erinomaisesti pääomamarkkinoiden vaihtelevista olosuhteista huolimatta. Liikkeeseenlaskujemme ajoitus onnistui, ja kaikki transaktiomme olivat menestyksekkäitä. Likviditeettitasoamme olemme pitäneet edelleen vahvana, jotta voimme varmistaa asiakkaidemme rahoituksen saatavuuden kaikissa olosuhteissa.

Liiketoimintamme voidaan sanoa jatkuneen normaalisti, ja toimintamme kannattavuus vuonna 2023 oli hieman aiempaa parempi.

Vuonna 2023 päivitimme strategiamme korostaen yhtiön perustehtävää. Strategiamme nostaa erityisesti esille vastuullisuuden ja roolimme kestävän hyvinvointiyhteiskunnan mahdollistajana. Olemme myös panostaneet vastuullisuustyömme vaikutusten arviointiin ja mittaamiseen. Lokakuussa julkaisemamme kestävyysohjelma asettaa raamit ja tavoitteet pitkän aikavälin vastuullisuustyöllemme. Kestävyysohjelmamme keskittyy erityisesti liiketoimintamme, eli asiakkaillemme tarjoamien tuotteiden ja palveluiden kautta syntyvään pitkän aikavälin vaikuttavuuteen.

Kiitän henkilöstöämme sitoutumisesta yhteiseen tehtäväämme kestävän yhteiskunnan mahdollistajana. Asiakkaillemme suuri kiitos luottamuksesta ja yhteistyöstä tänäkin vuonna.

Esa Kallio
toimitusjohtaja
Kuntarahoitus Oyj

Sisältö

Kuntarahoitus-konsernin tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2023	9
Toimintaympäristö vuonna 2023	10
Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin	11
Konsernin tulosta koskevat tiedot	12
Konsernin tasetta koskevat tiedot	16
Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut	17
Varainhankinta ja likviditeetin hallinta	20
Kuntarahoituksen luottoluokitukset	22
Vakavaraisuus	23
Kuntarahoitus-konsernin strategiaa päivitettiin, vastuullisuutta korostaen	30
Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet	31
Riskienhallinta	33
Hallinnointikäytäntö	36
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	38
Näkymät vuodelle 2024	39
Hallituksen ehdotus taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonjaosta päättämisestä	40
Konsernin tunnuslukujen kehitys 2019–2023	41
Tunnusluvut	43

Kuntarahoitus-konsernin tilinpäätöstiedotteen taulukko-osio	52
Konsernin tuloslaskelma	53
Konsernin laaja tuloslaskelma	54
Konsernin tase	55
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	57
Konsernin rahavirtalaskelma	59
Konsernin tilinpäätöstiedotteen liitetiedot	60

Kuntarahoitus-konsernin tilinpäätöstiedote

1.1.–31.12.2023

Kuntarahoitus

Toimintaympäristö vuonna 2023

Toimintaympäristö vuonna 2023

Vuotta 2023 leimasi edelleen keskuspankkien inflaation vastainen taistelu. Yhdysvaltain keskuspankki Fed nosti keskeisintä ohjauskorkoaan vuoden aikana 3,75–4,00 %:n tavoitevälistä 5,25–5,50 %:iin. Euroopan keskuspankki (EKP) puolestaan nosti talletuskorkonsa 2,00 %:sta 4,00 %:iin. Lisäksi keskuspankkien taseiden supistuminen nopeutui. Epävarmuutta talouden toimintaympäristöön toivat yhä myös Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sekä muut kansainvälisen politiikan kipupisteet, kuten Yhdysvaltain ja Kiinan jännitteiset suhteet sekä Israelin ja palestiinalaisten välisen konfliktin kärjistyminen.

Rahapolitiikan nopeasta kiristymisestä ja geopoliittisista riskeistä huolimatta länsimaiden suhdannekehitys jatkui pitkään yllättävän hyvänä. Korkotason nousu tosin oli kääntänyt rakentamisen ja teollisuuden näkymät laskuun jo edellisvuoden puolella, mutta palvelualat, jotka länsimaissa tuovat valtaosan bruttokansantuotteesta, jatkoivat vielä vuoden 2023 alkupuolikolla vahvassa kasvussa. Myös elvyttävä finanssipolitiikka vauhditti kasvua, erityisesti USA:ssa. Koronnostojen vaikutukset tulivat selvemmin näkyviin vasta loppuvuoden aikana, jolloin euroalueen bkt alkoi supistua ja inflaatio hidastui ennakoitua enemmän.

Negatiivinen suhdannekäännö oli Suomen taloudessa muuta euroaluetta jyrkempi. Vaihtuvakorkoisten lainojen yleisyys sekä rakennusinvestointien suuri merkitys voimistivat Suomessa rahapolitiikan kiristysten vaikutuksia. Myös vientiteollisuuden tilauskertymät kärsivät rahoituskustannusten noususta. Asuntomarkkinoilla kauppamäärät olivat huomattavasti normaalia alhaisemmat ja keskimääräiset neliöhinnat laskivat vuositasolla selvästi. Suhdanneheikkoudesta huolimatta työllisyystilanne säilyi vielä suhteellisen hyvänä. Vuoden 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli vain puolisen %-yksikköä edellisvuotta korkeampi.

Keskuspankkien ripeinä jatkuneet koronnostot sekä muutokset tulevaisuuden rahapolitiikkaodotuksissa aiheuttivat korkomarkkinoilla ajoittain voimakastakin tempoilua. 12 kuukauden euribor-korko nousi vuoden 2023 aikana 3,29 %:sta 3,51 %:iin. Pitkät korot sen sijaan päättyivät lopulta vuoden alun tasoa alemmaksi. Saksan 10-vuotinen lainakorko laski 2,56 %:sta 2,02 %:iin ja Suomen valtion vastaava korko 3,09 %:sta 2,57 %:iin.

Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin

Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin

Pitkään valmisteltu sote-uudistus toteutui, kun uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueiden operatiivisen toiminnan rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, mutta ne voivat hankkia investointeihinsa pitkäaikaista rahoitusta valtioneuvoston erillisellä luvalla valtion rahoituksen ulkopuolelta. Lisäksi hyvinvointialueet voivat itsenäisesti hankkia lyhytaikaista rahoitusta.

Kuntarahoitus jatkoi rahoittajana ja vastapuolena niissä luotoissa ja muissa sitoumuksissa, jotka siirtyivät hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Näiden sitoumusten kokonaismäärä oli noin neljä miljardia euroa.

Kuntarahoituksella on lainsäädännön mukaan oikeus myöntää rahoitusta myös hyvinvointialueiden uusiin investointeihin tai muihin uusiin rahoitustarpeisiin. Tähän uuteen myönnettävään rahoitukseen vaikuttaa tällä hetkellä se, että hyvinvointialueet eivät ole vastuussa Kuntarahoituksen varainhankinnan takauksista, koska ne, kunnista poiketen, eivät ole Kuntien takauskeskuksen jäseniä. Tämän vuoksi Kuntarahoituksen varainhankinnan takaaja, Kuntien takauskeskus, on päättänyt asettaa vuosittaisen limiitin Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämälle uudelle rahoitukselle.

Kuntien takauskeskuksen asettama limiitti Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämään pitkäaikaiseen rahoitukseen oli 400 miljoonaa euroa vuonna 2023. Valtioneuvoston hyvinvointialueille myöntämät lainanottovaltuudet vuodelle 2023 olivat tätä huomattavasti

suuremmat, ja sen vuoksi myös hyvinvointialueiden rahoitustarpeet olivat Kuntarahoituksen toimintaan vaikuttavaa limiittiä suuremmat. Käytössä ollut 400 miljoonan euron limiitti tuli täyteen ennen vuoden loppua, eikä Kuntarahoitus voinut tämän jälkeen antaa vuotta 2023 koskevia tarjouksia hyvinvointialueiden rahoituspyyntöihin. Hyvinvointialueilla oli mahdollisuus saada rahoitusta muilta rahoittajilta. Kuntarahoituksen arvion mukaan Kuntarahoituksen väliaikainen poistuminen markkinalta voi nostaa hyvinvointialueiden rahoituksen kustannuksia, mikä ei tukisi tavoitteita sote-sektorin kustannusten hillitsemisestä.

Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämän uuden lyhytaikaisen rahoituksen eli hyvinvointialuetodistusten määrän Kuntien takauskeskus rajasi limiitillä 900 miljoonaan euroon vuonna 2023. Vuoden 2022 lyhytaikaisen rahoituksen limiitti hyvinvointialueille oli myös 900 miljoonaa euroa.

Kuntarahoitus katsoo, että lainsäädäntöä ja hyvinvointialueiden rahoitusmallia tulisi kehittää niin, että hyvinvointialueet voisivat tulevaisuudessa olla Kuntien takauskeskuksen jäseniä tai muuten vastuussa hyvinvointialueisiin kohdistuvaan rahoitukseen liittyvän varainhankinnan takauksista, jotta hyvinvointialueiden rahoitustarpeet saadaan turvattua pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti. Kuntien takauskeskus päätti loppuvuonna vuotta 2024 koskevista hyvinvointialueiden rahoituksen limiiteistä. Ne vastaavat vuoden 2023 limiittejä, ja näin ollen haasteet hyvinvointialueiden investointien rahoituksen kustannustehokkuudesta jatkuvat myös vuonna 2024.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin tulos Miljoonaa euroa	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %	7-12/2023	7-12/2022	Muutos, %
Korkokate	259	241	7,5	135	119	12,9
Muut tuotot	0	2	-93,7	-1	1	<-100
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	259	243	6,5	134	120	11,5
Palkkiokulut	-16	-6	>100	-8	-3	>100
Henkilöstökulut	-20	-19	9,1	-10	-10	6,6
Muihin hallintokuluihin liittyvät erät	-20	-19	8,8	-11	-9	13,9
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-7	-10	-37,2	-3	-3	18,5
Liiketoiminnan muut kulut	-19	-20	-2,5	-7	-1	>100
Kulut yhteensä	-82	-73	12,4	-39	-25	53,2
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	-1	0	<-100	-1	1	<-100
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	176	170	3,2	95	96	-1,5
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	-37	45	<-100	-33	28	<-100
Liikevoitto	139	215	-35,5	62	124	-50,2
Tuloverot	-28	-43	-34,8	-12	-24	-48,1
Kauden tulos	111	172	-35,7	50	101	-50,7

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta johtuen pyöristyksestä.

Yli 100 % muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100 % tai <-100 %.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia

Konsernin perusliiketoiminta jatkui edelleen vahvana vuoden 2023 aikana. Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kasvoi 3,2 % 176 miljoonaan euroon (170 miljoonaa euroa) korkokatteen kasvun seurauksena. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset sekä tilikauden että vertailuvuoden tulokseen olivat vähäiset. Inflaation kiihtymisen seurauksena nousseella markkinakorkotasolla on kokonaisuudessaan positiivinen vaikutus konsernin korkokatteeseen.

Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olivat 259 miljoonaa euroa (243 miljoonaa euroa) eli 6,5 % vertailuvuotta suuremmat. Korkokate kasvoi 7,5 % 259 miljoonaan euroon (241 miljoonaa euroa). Korkokatteen kehitykseen ovat vaikuttaneet positiivisesti liiketoimintavolyymien kasvu ja matalalla tasolla säilyneet varainhankinnan kustannukset sekä nousseen markkinakorkotason myötä kasvanut oman pääoman positiivinen korkokatevaikutus.

Muut tuotot olivat 0,1 miljoonaa euroa (2 miljoonaa euroa). Muut tuotot koostuvat pääasiassa tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:n (*Inspira*) liikevaihdesta sekä valuuttakurssieroista johtuvista realisoituneista nettotuloista. Muiden tulojen osuus konsernin tuloista ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli vähäinen eli 0,1 % (0,9 %).

Konsernin kulut olivat 82 miljoonaa euroa (73 miljoonaa euroa), eli 12,4 % suuremmat kuin edellisvuonna. Kuluja kasvatti erityisesti Kuntien takauskeskuksen päätös muuttaa Kuntarahoituksen varainhankintaan kohdistuva takausprovisio kiinteästä maksusta taatun varainhankinnan määrään sidotuksi, mikä nosti maksun määrän merkittävästi 13 miljoonaan euroon vertailuvuoden 4 miljoonasta eurosta. Kulujen kasvua hidasti luottolaitosten kriisinratkaisujärjestelmän vakausmaksun pieneneminen 20,0 %:lla 7 miljoonaan euroon (9 miljoonaa euroa). Vertailuvuoden kuluihin sisältyy keskeytetystä tietojärjestelmähankkeesta kirjattu 5 miljoonan euron kertaluonteinen kulu.

Palkkiokulut olivat 16 miljoonaa euroa (6 miljoonaa euroa), ja palkkiokulujen kasvu aiheutui pääosin edellä mainitusta takausprovisiosta kasvusta.

Henkilöstö- ja hallintokulut kasvoivat 9,0 % (7,6 %) 41 miljoonaan euroon (37 miljoonaa euroa). Henkilöstökuluja oli 20 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa) ja muita hallintokuluja 20 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa). Keskimääräinen henkilöstömäärä kasvoi vuoden aikana 183 henkilöön (172 henkilöä). Muihin hallintokuluihin liittyvät erät kasvoivat 8,8 % (8,9 %). Muita hallintokuluja kasvattivat erityisesti tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannukset.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat tilikaudella 7 miljoonaa euroa (10 miljoonaa euroa). Poistoihin ja arvonalentumisiin sisältyi vertailuvuonna edellä kuvattu tietojärjestelmähankkeen keskeyttämisestä aiheutunut 5 miljoonan euron arvonalentuminen.

Liiketoiminnan muut kulut pienenevät 2,5 % (edellisenä vuonna oli kasvua 27,0 %) 19 miljoonaan euroon (20 miljoonaa euroa). Kulujen pienenemiseen vaikutti erityisesti kriisinratkaisujärjestelmään maksettava vakausmaksu. Liiketoiminnan muut kulut ilman viranomaiskuluja kasvoivat 9,9 % ja olivat 9 miljoonaa euroa (8 miljoonaa euroa).

Odotettavissa olevien luottotappioiden (*Expected Credit Losses, ECL*) määrä oli 1,2 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa positiivinen). Konserni päivitti tilikauden aikana ECL-laskentamallissa käytettäviä konkurssitodennäköisyyksiä, maksukyvyttömyydestä johtuvan tappio-osuuden laskennassa käytettäviä tervehtymisasteita sekä tappio-osuuksia tietyille asiakassegmenteille. Lisäksi päivitettiin tulevaisuuteen suuntautuvia makroskenaarioita. Konsernin johto on arvioinut nopeasti kohonneen korkotason vaikutusta asiakasrahoituksen saamisiin ja luottoriskiin. Konsernin arvion mukaan joillakin asiakkailla saattaa olla kassavirran riittävydessä haasteita alkuvuoden 2024 aikana, joten konsernin johto piti edelleen perusteltuna tehdä ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen 0,6 miljoonaa euroa.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena. Konsernilla ei ollut joulukuun 2023 lopussa asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamia julkisyhteisöiltä (4 miljoonaa euroa). Myönnettyjen lainanhoitajousten määrä joulukuun 2023 lopussa oli 491 miljoonaa euroa (80 miljoonaa euroa). Järjestämättömiä saamia oli tilikauden lopussa 140 miljoonaa euroa (7 miljoonaa euroa), ja ne olivat alle 0,4 % (0,02 %) asiakasvastaista.. Asiakasrahoitukseen liittyvät saamiset ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä, hyvinvointialueilta tai hyvinvointiyhtymiltä, tai niihin liitty turvaava kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän takaus tai kiinteistövuokutta täydentävä valtion täytetakaus, ja näin ollen lopullista luottotappiota ei synny. Johdon arvion mukaan kaikki asiakassaavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin. Konsernin lähes 35-vuotisen historian aikana se ei ole kirjannut lopullisia luottotappioita asiakasrahoituksestaan.

Myös likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt alhaisella tasolla, ja salkussa olevien arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus on AA+ (AA+). Saamisten ja sitoumusten luottoriskeistä on esitetty lisätietoa tämän tilinpäätöstiedotteen liitteessä 10.

Konsernin kokonaistulos ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset

Konsernin liikevoitto oli 139 miljoonaa euroa (215 miljoonaa euroa). Tilikauden aikana realisoitumattomat käyvän arvon muutokset pienensivät konsernin liikevoittoa 37 miljoonaa euroa (vuonna 2022 kasvattivat 45 miljoonaa euroa). Tammi-joulukuussa käyvän arvon muutokset suojauslaskennassa olivat -27 miljoonaa euroa (36 miljoonaa euroa) ja rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjatut realisoitumattomat nettotuotot olivat -10 miljoonaa euroa (8 miljoonaa euroa).

Konsernin efektiivinen veroaste oli tilikaudella 20,2 % (20,0 %). Konsernin tuloslaskelmassa verot olivat 28 miljoonaa euroa (43 miljoonaa euroa). Konsernin tilikauden tulos verojen jälkeen oli 111 miljoonaa euroa (172 miljoonaa euroa).

Konsernin oman pääoman tuotto-% (*Return on Equity, ROE*) oli koko tilikaudelta 6,6 % (9,9 %). Ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ROE oli 8,4 % (7,8 %).

Konsernin muihin laajan tuloksen eriin kirjattiin realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia 109 miljoonaa euroa (-21 miljoonaa euroa). Tilikauden aikana merkittävin muihin laajan tuloksen eriin vaikuttanut erä oli nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos 75 miljoonaa euroa (-0,2 miljoonaa euroa). Suojauskustannuksen arvonmuutos

(*Cost-of-Hedging*) oli 25 miljoonaa euroa (-15 miljoonaa euroa). Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista oli 8 miljoonaa euroa (-6 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat tilikaudella konsernin omaan pääomaan verojen jälkeen 56 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa). Vakavaraisuuslaskennan mukaiseen ydinpääomaan (*CET1*) realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat verovaikutukset huomioon ottaen -3 miljoonaa euroa (16 miljoonaa euroa). Tilikauden lopussa realisoitumattomien käyvän arvon muutosten kumulatiivinen vaikutus vakavaraisuuslaskennan mukaisiin omiin varoihin oli 45 miljoonaa euroa (47 miljoonaa euroa).

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset heijastavat raportointiajankohdan markkinaolosuhteiden sen hetkisiä vaikutuksia rahoitusinstrumenttien arvostustasoihin. Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset voivat vaihdella merkittävästi raportointikausittain, mikä aiheuttaa volatiliiteettia tulokseen, omaan pääomaan sekä omiin varoihin. Yksittäisiin sopimuksiin liittyvien arvostusten aiheuttama vaikutus poistuu viimeistään sopimusten erääntyessä. Tilikauden realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskiliisien muutokset.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti Kuntarahoitus-konserni hallitsee korko-, valuuttakurssi- ja muita markkina- ja hintariskejä käyttämällä johdannaissopimuksia. Sopimusten mukaiset kassavirrat on suojattu, mutta yleisesti käytössä olevien arvostusmenetelmien vuoksi käyvän arvon muutokset eroavat rahoitusinstrumenttien ja niitä suojaavien johdannaisten välillä. Korkokäyrien muodon ja luottoriskilisien muutokset eri valuutoissa vaikuttavat arvostuksiin, minkä seurauksena suojattujen varojen ja velkojen sekä suojaavien instrumenttien käyvät arvot käyttäytyvät eri tavoin. Arvostuserot eivät käytännössä realisoitu kassaperusteisesti, koska konserni pitää rahoitusinstrumentit sekä niihin liittyvät suojaavat johdannaisinstrumentit lähtökohtaisesti aina eräpäivään asti. Johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä suojataan kattavasti vakuuskäytännöillä. Myöskään luottoriskilisien muutosten aiheuttamien arvonmuutosten ei odoteta käytännössä realisoituvan luottotappioiden, koska konsernin likviditeettireservi on sijoitettu alhaisen luottoriskin instrumentteihin.

Emoyhtiön ja tytäryhtiö Inspiran tulos

Kuntarahoituksen korkokate oli 259 miljoonaa euroa (237 miljoonaa euroa), ja liikevoitto oli 139 miljoonaa euroa (211 miljoonaa euroa). Vertailukauden tulokseen kohdistui 4 miljoonaa euroa huhtikuussa 2022 takaisinmaksutun AT1-pääomallainan korkoja.

Kuntarahoituksen tytäryhtiön, Inspiran, liikevaihto 2023 oli 1,4 miljoonaa euroa (1,6 miljoonaa euroa) ja liikevoitto oli 0,0 miljoonaa euroa (0,0 miljoonaa euroa).

Kuntarahoitus-konsernin heinä–joulukuun tuloskehitys

Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli vuoden 2023 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 95 miljoonaa euroa (96 miljoonaa euroa) eli samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Korkokate oli 135 miljoonaa euroa (119 miljoonaa euroa). Kulut olivat heinä–joulukuussa 39 miljoonaa euroa (25 miljoonaa euroa). Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset heikensivät liikevoittoa 33 miljoonaa euroa (vertailukaudella paransivat 28 miljoonaa euroa). Heinä–joulukuun liikevoitto oli 62 miljoonaa euroa (124 miljoonaa euroa).

Verrattuna vuoden ensimmäiseen puoliskoon heinä–joulukuun liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kasvoi 16,3 %. Korkokate kasvoi katsauskaudella 8,5 % alkuvuoteen verrattuna. Heinä–joulukuun kulut olivat 39 miljoonaa euroa. Tammi–kesäkuussa kulut olivat 43 miljoonaa euroa. Heinä–joulukuun liikevoitto oli 62 miljoonaa euroa eli 19,0 % pienempi kuin tammi–kesäkuun liikevoitto. Vuoden jälkipuoliskolla realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus liikevoittoon oli -33 miljoonaa euroa, kun se vuoden alkupuoliskolla oli -5 miljoonaa euroa.

Konsernin tasetta koskevat tiedot

Konsernin tasetta koskevat tiedot

Konsernin tase (milj. euroa)	31.12.2023	31.12.2022	Muutos, %
Käteiset varat	0	0	4,5
Saamiset luottolaitoksilta	9 187	9 625	-4,6
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	32 022	29 144	9,9
Saamistodistukset	5 145	4 787	7,5
Johdannaissopimukset	1 857	2 707	-31,4
Muut varoihin sisältyvät erät	1 526	1 473	3,6
Varat yhteensä	49 736	47 736	4,2
Velat luottolaitoksille	214	2 333	-90,8
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 588	2 530	2,3
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	40 602	35 592	14,1
Johdannaissopimukset	3 373	4 616	-26,9
Muut velkoihin sisältyvät erät	1 216	1 052	15,6
Oma pääoma	1 744	1 614	8,1
Velat ja oma pääoma yhteensä	49 736	47 736	4,2

*Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta johtuen pyöristyksestä.
Yli 100 % muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100 % tai <-100 %.*

Konsernin tase oli tilikauden lopussa 49 736 miljoonaa euroa (47 736 miljoonaa euroa) ja se kasvoi vuoden 2022 lopusta 4,2 % (3,0 %). Kasvu taseen varoissa johtui pääosin lainakannan kasvusta saamisissa yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Velkaerissä suurimmat muutokset näkyivät TLTRO III -velan takaisinmaksusta veloissa luottolaitoksille sekä toisaalta uusista velkojen liikkeeseenlaskuista yleiseen liikkeeseen lasketuissa velkakirjoissa.

Oma pääoma oli tilikauden lopussa 1 744 miljoonaa euroa (1 614 miljoonaa euroa). Omaa pääomaa kasvattivat tilikauden tulos 111 miljoonaa euroa (171 miljoonaa euroa) sekä oman luottoriskin rahaston, sijoitusten käyvän arvon rahaston ja suojauskustannusrahaston muutokset yhteensä 87 miljoonaa euroa (-17 miljoonaa euroa). Konsernin omasta pääomasta on vähennetty tilikaudelta 2022 huhtikuussa 2023 maksetut osingot 68 miljoonaa euroa (40 miljoonaa euroa) Kuntarahoituksen osakkeenomistajille.

Emoyhtiön tase oli tilikauden lopussa 49 735 miljoonaa euroa (47 736 miljoonaa euroa).

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Kuntarahoitus-konsernin asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, näiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn nimeämät yleishyödylliset yhteisöt ja kohteet. Kuntarahoitus-konserni on näissä asiakasryhmissä selvästi suurin rahoittaja. Konserni tarjoaa asiakkaille monipuolisia rahoitukseen liittyviä palveluita ja kokonaisvaltaista tukea investointien suunnitteluun ja talouden hallintaan.

Vuonna 2023 edelleen verrattain korkealla pysynyt inflaatio ja korkotason nousu aiheuttivat kustannuspaineita asiakkaille. Kuntarahoitus-konsernin liiketoiminta jatkui vahvana tilikaudella, mihin vaikutti erityisesti loppuvuotta kohden kasvanut rahoituksen kysyntä asuntosektorilla. Kuntarahoitukselle tulleiden tarjouspyyntöjen ja myönnetyn asuntorahoituksen määrä ylitti merkittävästi edellisvuosien tason, mihin vaikutti muun muassa rakentamisen kustannusnousun tasaantumisesta johtuva ARA-tuotannon aktivoituminen. Korkotukilain uudistus ja asumisoikeusasuntojen tuen poistuminen vuonna 2024 kiihdyttivät rahoituksen kysyntää entisestään.

Kunnissa vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi ilman sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen järjestämisen vastuita ja näihin liittyviä investointeja. Kuntataloutta tuki myös

sote-uudistukseen liittyvä kertaluontoinen verohyöty, mikä vähensi kuntien rahoitustarpeita. Kunnissa myös varautuminen yleisen korkotason nousuun korkosuojuuksilla ja pitkällä viitekoroilla oli verrattain hyvällä tasolla.

Hyvinvointialueita edeltäneet sairaanhoitopiirit olivat osittain varautuneet hyvinvointialueiden rahoitustarpeisiin nostamalla rahoitusta ennakkoon, mutta loppuvuotta kohden kysyntä kasvoi. Kuntarahoitus toteutti rahoitussopimusten ja vastuiden siirron sairaanhoitopiireiltä, erityishuoltopiireiltä ja vapaaehtoisilta sote kuntayhtymiltä hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Kuntarahoituksen luotto- ja muita sitoumuksia siirtyi hyvinvointialueiden vastattavaksi noin neljän miljardin euron arvosta.

Kuntien takauskeskuksen asettama limiitti Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämään pitkäaikaiseen rahoitukseen oli 400 miljoonaa euroa vuonna 2023. Valtioneuvoston myöntämät lainanottovaltuudet vuodelle 2023 ja myös hyvinvointialueiden rahoitustarpeet olivat huomattavasti Kuntarahoituksen toimintaan vaikuttavaa limiittiä suuremmat. Käytössä ollut 400 miljoonan euron limiitti tuli täyteen ennen vuoden loppua, eikä Kuntarahoitus voinut viimeisellä vuosineljänneksellä antaa vuotta 2023 koskevia tarjouksia hyvinvointialueiden rahoituspyyntöihin.

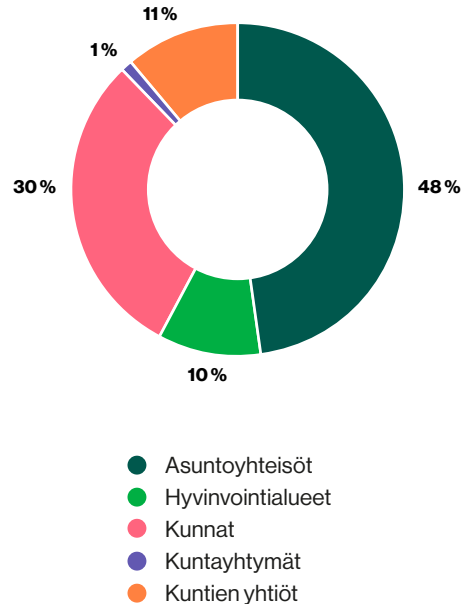
Uuden pitkäaikaisen rahoituksen määrä pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2022

Uuden pitkäaikaisen rahoituksen määrä pysyi lähes samalla tasolla kuin vuonna 2022, laskua oli 0,1 % (vertailuvuonna kasvoi 19,2 %). Sen määrä vuonna 2023 oli 4 370 miljoonaa euroa (4 375 miljoonaa euroa), mistä 4 103 miljoonaa euroa oli lainoja (4 074 miljoonaa euroa) ja 268 miljoonaa euroa (301 miljoonaa euroa) leasingrahoitusta. Pitkäaikaisen asiakasrahoituksen määrä oli vuoden lopussa 32 022 miljoonaa euroa (29 144 miljoonaa euroa), josta lainakanta oli 30 580 miljoonaa euroa (27 841 miljoonaa euroa) ja leasingkanta oli 1 442 miljoonaa euroa (1 303 miljoonaa euroa). Lainakannasta 48 % on myönnetty asuntoyhteisöille, 42 % kunnille, kuntien omistamille yrityksille sekä kuntayhtymille ja 10 % hyvinvointialueille. Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli joulukuun lopussa 32 948 miljoonaa euroa (30 660 miljoonaa euroa), ja se kasvoi 7,5 % (5,5 %). Rahamarkkinatodistuksina myönnetty lyhytaikainen asiakasrahoitus oli vuoden 2023 lopussa 1 575 miljoonaa euroa (1 457 miljoonaa euroa).

Talouden ja rahoituksen neuvonantopalveluita tarjoavan tytäryhtiö Inspiran palveluiden kysyntä oli vakaata, ja liikevaihto oli tilikaudella 1,4 miljoonaa euroa (1,6 miljoonaa euroa). Inspira tukee asiakkaitaan kestävien talous- ja

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Lainakanta asiakkaittain 31.12.2023, %

Kuntarahoitus Oyj - tilinpäätöstiedote 2023

rahoitusratkaisujen valmistelussa ja toteutuksessa. Toimintaympäristön muutokset kasvattivat asiakkaiden tarpeita löytää, valmistella ja toteuttaa keinoja tasapainottaa taloutta ja toimintaa. Inspiran palveluiden kysynnässä korostuivatkin erityisesti talouden tasapainottamista tukevat palvelut sekä hyvinvointialueiden talouden ja kiinteistöjen omistus- ja hallintamallien suunnitteluun liittyvät palvelut.

Loppuvuonna 2022 Kuntarahoitus sai Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman poikkeustilan takia Euroopan komissiolta luvan valtiotukisääntelyn puitteissa rahoittaa kunnallisia energiyhtiöitä. Lupa oli voimassa vuoden 2023 loppuun, mutta asiakastarpeet tähän rahoitukseen olivat vähäiset.

Harpauksia digitaalisessa asiointissa

Kuntarahoitus panosti tilikaudella erityisesti digitaalisen asiointin kehittämiseen. Digitaalisten palveluiden asiointisovellus laajeni rahamarkkinatodistuksina myönnetystä lyhytaikaisesta asiakasrahoituksesta pitkäaikaisten lainojen hakemiseen, ja vuoden loppuun mennessä noin puolet lainahakemuksista tuli verkon kautta. Vuonna 2022 alkanut sähköinen rahamarkkinatodistusrahoitus asiakkaille puolestaan kasvatti suosiotaan tilikaudella, ja vuoden 2023 loppuun mennessä lähes kaikki rahamarkkinatodistusrahoitus käytiin verkossa.

Kuntarahoitus lanseerasi ESG-sovelluksen, joka herätti mielenkiintoa asiakkaiden keskuudessa. Sovellus mahdollistaa kunta-asiakkaille kestävän kehityksen

tunnuslukujen seurannan sekä vertailun muihin kuntiin. Myös muiden sovellusten suosio jatkui, ja esimerkiksi konsernin asiakkaiden laajasti käyttämää lainasalkkusovellusta hyödynnettiin rahoituksen suunnitteluun muuttuneessa korkoympäristössä.

Kuntarahoitus-konserni tukee asiakkaitaan kestävässä taloudenpidossa ja vastuullisten investointipäätösten tekemisessä. Se tarjoaa päätöksenteon tueksi myös säännöllisiä talouden ajankohtaiskatsauksia, digitaalisten palveluiden käyttökoulutuksia ja muita tapahtumia. Suositut tapahtumat keräsivät vuoden aikana jälleen tuhansia talouden aiheista kiinnostuneita kuulijoita ajankohtaisten keskusteluiden pariin.

Uusi kestävyysohjelma asettaa korkean riman vastuullisuustyölle

Konserni jatkoi vuonna 2023 työtään oman toimintansa ja rahoituksen päästöjen mittaamiseksi. Tavoitteena on suunnitelmallisesti pienentää erityisesti rahoitettua hiilijalanjälkeä, tukea asiakkaita päästöjen vähentämisessä ja hallita toimintaan liittyviä olennaisia ilmasto- ja ympäristöriskejä.

Konserni julkaisi loppuvuodesta 2023 myös ensimmäisen kestävyysohjelmansa, jonka tavoitteena on kasvattaa kestävän rahoituksen osuutta ja sitä kautta vähentää rahoitettujen kiinteistöjen päästöjä. Kestävän rahoituksen määrän on tarkoitus kuvata selkeästi ja yhteismitallisesti

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Kuntarahoitus-konsernin liiketoiminnan kestävyyttä koko liiketoiminnan tasolla. Tavoitteiden mukaisesti vihreän rahoituksen osuus tulisi olla 25 % ja yhteiskunnallisen rahoituksen 8 % vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2023 vihreän rahoituksen määrä oli 14,6 % ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä 6,8 % pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia. Konserni asetti kestävyysohjelmassa myös ensimmäisen rahoitettujen päästöjen tavoitteensa. Sen mukaan Kuntarahoituksen rahoittamien kiinteistöihin kohdistuvien päästöjen intensiteetti tulee olla 8 kgCO₂e/m² vuoteen 2035 mennessä. Vuoden 2022 tietoon perustuva portfolion päästöintensiteetti oli 13 kgCO₂e/m².

Konserni tekee aktiivista työtä kehittääkseen omaa sekä asiakkaiden ja muiden sidosryhmien osaamista ja sitoutumista vastuullisuuteen muun muassa osallistumalla aktiivisesti erilaisiin vastuullisuutta edistäviin työryhmiin ja puheenvuoroihin.

Kestävien rahoitustuotteiden kysyntä kasvoi

Konserni tarjoaa asiakkaiden kestävyyttä edistäviin investointeihin vihreää ja yhteiskunnallista rahoitusta. Vihreä rahoitus kohdistuu tavanomaisia hankkeita ilmasto- ja ympäristöystävällisempien investointien rahoittamiseen, yhteiskunnallinen rahoitus puolestaan investointeihin, jotka tuottavat laaja-alaista yhteiskunnallista hyötyä. Yhdessä ne muodostavat myös konsernin kestävyysohjelman keihäänkärjen.

Vihreä ja yhteiskunnallinen rahoitus ovat instrumentteja, joilla Kuntarahoitus-konserni kannustaa asiakkaitaan yhä vastuullisempiin investointeihin. Vihreille ja yhteiskunnallisille hankkeille myönnetään marginaalialennus, mikä osaltaan ohjaa asiakkaita arvioimaan laaja-alaisesti investointien vaikuttavuutta ja tekemään ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestäviä valintoja. Vuonna 2023 vihreän rahoituksen kannustinta lisättiin kasvattamalla asiakkaille tarjottua marginaalietua useimmissa hanketyypeissä.

Vihreän rahoituksen kysyntä jatkui vahvana. Vuoden 2023 lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa oli vihreän rahoituksen hankkeita 412 (246), ja vihreän rahoituksen määrä vuoden lopussa oli 4 795 miljoonaa euroa (3 251 miljoonaa euroa). Myös yhteiskunnallisen rahoituksen kysynnän kasvu jatkui. Tilikauden lopussa yhteiskunnallisia hankkeita oli 123 (76) ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä oli vuoden lopussa 2 234 miljoonaa euroa (1 734 miljoonaa euroa). Asuntosektorin kannalta merkityksellistä vuonna 2023 on ollut uuden hallitusohjelman linjaukset, joilla voi olla vaikutuksia yhteiskunnallisen rahoituksen määrään tulevaisuudessa. Vaikutukset liittyvät erityisesti korkotukilainavaltuuden alentamiseen ja erityisryhmien investointiavustusvaltuuden pienentymiseen.

Kuntarahoitus-konserni julkistaa viikolla 10 tästä tilinpäätöstiedotteesta erillisen vihreän vaikutusraportin sekä yhteiskunnallisen vaikutusraportin, jotka ovat saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Kuntarahoitus-konserni hankkii luotonantoon tarvittavat varat pääosin kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja velkakirjaohjelmien alla. Varainhankinnan strategiana on varainhankinnan lähteiden hajautus, jolla pyritään varmistamaan rahoituksen saatavuus markkinaolosuhteista riippumatta. Varainhankintaa hajautetaan aktiivisesti valuutoittain ja maturiteeteittain sekä maantieteellisesti eri sijoittajaryhmittäin.

Konsernin strategia on osoittautunut erityisen toimivaksi turvallisuus- ja talouspoliittisten mullistusten keskellä, sillä konsernin pääsy pääomaomamarkkinoille säilyi vahvana läpi vuoden ja varainhankinnan keskihinta pysyi hyvällä tasolla. Vuoden 2023 alkupuolella ripeä inflaatio, maailmanlaajuiset pankkisektorin haasteet sekä nopeasti noussut korkotaso loivat markkinoille epävarmuutta. Vuoden edetessä riskilisien leveneminen jatkui maailmantalouden suhdannehuolien, Lähi-idän levottomuuden sekä keskuspankkien taseiden nopean supistumisen seurauksena. Loppuvuonna viitekorot laskivat selvästi, kun inflaatio hidastui odotettua nopeammin ja keskuspankkien tulevia koronlaskuja alettiin markkinoilla hinnoitella aiempaa voimakkaammin.

Konserni järjesti vuoden aikana kolme euromääräistä ja kaksi Yhdysvaltain dollarimääräistä viitelainaa, ja

ne otettiin markkinoilla erinomaisesti vastaan. Lisäksi tehtiin useita lisäyksiä aiemmin liikkeeseen laskettuihin joukkovelkakirjalainoihin. Lisääntyneen markkinavolatiliteetin johdosta konserni teki strategisten viitelainojen lisäksi myös paljon muuta varainhankintaa. Kuntarahoitus-konserni oli aktiivinen erityisesti Englannin punta- ja Norjan kruunumarkkinoilla. Lisäksi konserni palasi Sveitsin frangimarkkinoille.

Kuntarahoitus päätti maksaa maaliskuussa ja kesäkuussa 2023 takaisin Euroopan keskuspankin TLTRO III -operaation kautta nostetut velat, yhteensä kaksi miljardia euroa. Nämä erät korvattiin tekemällä muuta pitkäaikaista varainhankintaa.

Tammi–joulukuussa 2023 pitkäaikaista varainhankintaa tehtiin 10 087 miljoonaa euroa (8 827 miljoonaa euroa). Yhteensä pitkäaikaisia varainhankintajärjestelyitä tehtiin vuoden aikana 87 (180) kaiken kaikkiaan 12 (13) eri valuutassa. Konserni suojaa varainhankintaan liittyviä markkinariskejä johdannaissopimuksilla.

Varainhankinnan kokonaismäärä joulukuun 2023 lopussa oli 43 320 miljoonaa euroa (40 210 miljoonaa euroa), josta lyhytaikaisia Kuntarahoituksen velkasitoumuksia (*Euro Commercial Paper, ECP*) oli vuoden lopussa 3 987

miljoonaa euroa (4 650 miljoonaa euroa). Koko varainhankinnan määrästä euromääräistä oli 54,0 % (48,5 %) ja valuuttamääräistä 46,0 % (51,5 %).

Kuntarahoituksen käytössä olevat velkaohjelmat

Medium Term Note (<i>MTN</i>) -ohjelma	45 000 milj. euroa
Euro Commercial paper (<i>ECP</i>) -ohjelma	10 000 milj. euroa
AUD-velkaohjelma (<i>Kangaroo</i>)	2 000 milj. AUD

Kuntarahoituksen varainhankinnan takaa Kuntien takauskeskus. Kuntien takauskeskus on lailla perustettu julkisoikeudellinen laitos, jossa jäseninä ovat kaikki Manner-Suomen kunnat. Jäsenkunnat vastaavat takauskeskuksen sitoumuksista asukaslukujensa mukaisessa suhteessa. Kuntien takauskeskus on antanut takauksen velkaohjelmille sekä ohjelmien ulkopuolisille varainhankintajärjestelyille, minkä perusteella Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemat velkasitoumukset lasketaan luottolaitosten vakavaraisuuslaskennassa ja vakuutusyhtiöiden solvenssi-laskennassa nollariskiluokkaan sekä likviditeettilaskennassa tason 1 likvideihin varoihin EU-alueella.

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Sijoittajien kiinnostus vastuullisia sijoituskohteita kohtaan on jatkuvassa kasvussa, ja myös rahoitusalan sääntelykehitys ohjaa markkinoita tähän suuntaan. Kuntarahoitus-konsernin tavoitteena on laskea liikkeeseen säännöllisesti uusi vihreä ja yhteiskunnallinen joukkovelkakirjalaina. Vuonna 2023 laskettiin liikkeeseen yhden miljardin euron määräinen vihreä joukkovelkakirjalaina, joka oli Kuntarahoituksen kaikkien aikojen suurin vihreä joukkovelkakirjalaina ja samalla suurin euromääräinen vihreä liikkeeseenlasku Pohjoismaiden SSA-markkinoilla (*Sovereigns, Supranationals, Agencies*). Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta laina ylimerkittiin moninkertaisesti, ja sijoittajista lähes 80 % oli vastuulliseen sijoittamiseen keskittyviä tahoja. Yhteiskunnallisessa varainhankinnassa konserni teki yhden räätälöidyn liikkeeseenlaskun.

Geopoliittinen tilanne ja markkinoiden epävakaus ovat vaikuttaneet myös Kuntarahoitus-konsernin likviditeetin suunnitteluun, jotta voidaan varmistaa asiakkaiden rahoituksen saatavuus kaikissa markkinaolosuhteissa. Konsernin määrittelemä pitkän aikavälin riskinottohalukkuus edellyttää, että kokonaislikviditeetin määrän on riitettävä vastaamaan Kuntarahoituksen velvoitteisiin ilman uutta varainhankintaa vähintään 12 kuukauden ajan (*Survival Horizon*). Vuoden lopun kokonaislikviditeetti riittäisi vastaamaan Kuntarahoituksen kaikkiin velvoitteisiin ilman uutta varainhankintaa lähes 16 kuukauden ajan (15 kuukautta).

Markkinatilanteen yleisen epävarmuuden vuoksi konsernin sijoitusten suurin osuus oli keskuspankkitalletuksissa myös vuonna 2023. Vuoden 2023 lopussa kokonaislikviditeetti oli yhteensä 11 633 miljoonaa euroa (11 506 miljoonaa euroa). Tästä talletuksia keskuspankkiin oli 7 989 miljoonaa euroa (8 144 miljoonaa euroa) ja 3 570 miljoonaa euroa (3 330 miljoonaa euroa) sijoitettuna likvideihin, vähäriskisiin arvopaperisijoituksiin. Arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+), ja keskimääräinen maturiteetti oli 2,9 vuotta (2,6). Tämän lisäksi rahamarkkinatalletuksia luottolaitoksiin oli 74 miljoonaa euroa (32 miljoonaa euroa). Arvopaperisijoitusten korkoriski on suojattu koronvaihtosopimuksilla, joten korkojen muutokset eivät aiheuta tulosvaikutusta.

Kuntarahoitus-konsernin vastuullisen sijoittamisen viitekehys kiteyttää konsernin sijoitustoiminnan vastuullisuuden periaatteet, prosessit ja vastuut. Matalan luottoriskin ja korkean likviditeetin lisäksi tavoitellaan likviditeettisijoitusten vastuullisuutta. Konserni seuraa sijoitustensa vastuullisuutta ympäristö- ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja hyvää hallintoa kuvaavan ESG-luokituksen (*Environmental, Social and Governance*) avulla. ESG-luokituksen laskee ulkopuolinen palveluntarjoaja neljännesvuosittain. ESG-luokituksen laskennassa huomioidaan liikkeeseenlaskijan merkittävimmät ESG-riskit ja -mahdollisuudet sekä omassa toiminnassa että toimialalla, kuinka altistunut liikkeeseenlaskija on

näille avainriskeille/mahdollisuuksille, kuinka hyvin liikkeeseenlaskija hallinnoi avainriskejä ja mahdollisuuksia, miltä näyttää liikkeeseenlaskijan toiminnan kokonaiskuva ja miten toiminta vertautuu globaaliin vertaisryhmään. Näitä kohtia arvioidaan kymmenen eri ESG-teeman avulla ja lopputuloksena saadaan ESG-luokitus asteikolla 0–10, jossa 10 vastaa parasta arvosanaa.

Vuoden 2023 lopussa konsernin likviditeettisijoitusten ESG-luokitus oli 7,59 (7,65), mikä ylittää vertailuindeksiin 7,41 (7,43). Suoria vastuullisia sijoituksia (ESG) oli yhteensä 635 miljoonaa euroa (498 miljoonaa euroa), mikä oli 17,8 % (15,0 %) kaikista arvopaperisijoituksista. Vastuullisten sijoitusten osuus on konsernilla korkeampi kuin markkinaindeksistä laskettu viitearvo 17,4 % (8,1 %). Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan oli 14,0 % (14,5 %).

Kuntarahoituksen luottoluokitukset

Luokituslaitos

Pitkäaikainen
varainhankinta

Näkymät

Lyhytaikainen
varainhankinta

Moody's Investors Service

Vakaat

P-1

Standard & Poor's

Vakaat

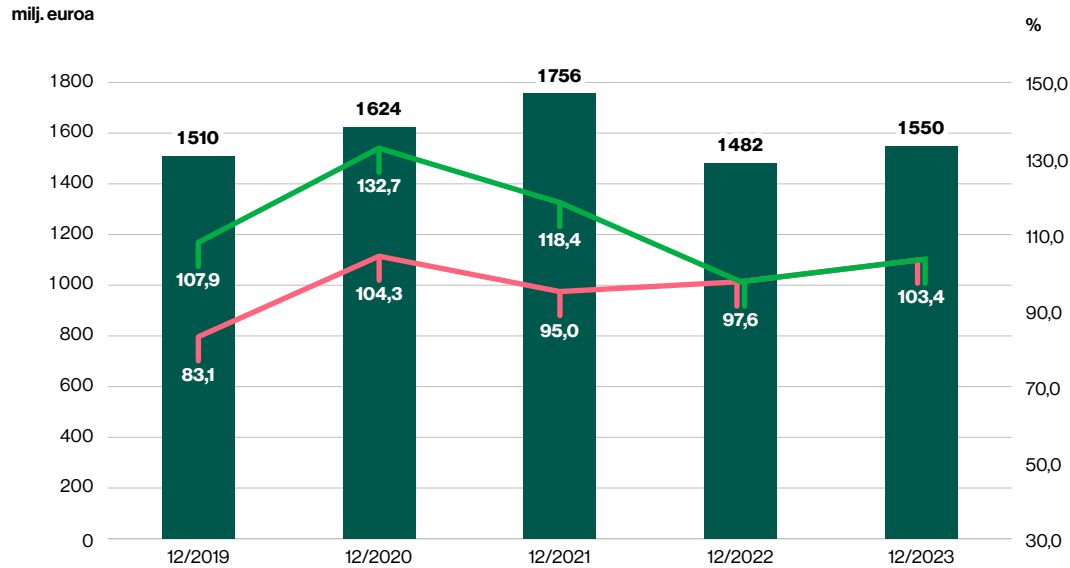
A-1+

Kuntarahoituksen luottoluokitukset vastaavat Suomen valtion luottoluokituksia.

Kuntarahoituksen luottoluokitukset eivät ole muuttuneet tilikauden aikana. Kuntarahoituksen varainhankinnan takaavalla Kuntien takauskeskuksella on vastaavat luottoluokitukset.

Vakavaraisuus

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

- Omat varat (milj. euroa)
- CET1-vakavaraisuus, %
- Kokonaisvakavaraisuus, %

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

Kuntarahoitus-konsernin vakavaraisuus on erittäin vahva. CET1-vakavaraisuus oli 103,4 % (97,6 %), mikä vastaa myös Tier 1 - ja kokonaisvakavaraisuutta joulukuun 2023 lopussa (97,6 %), sillä konsernilla oli vain ydinpääomaa tilikauden lopussa. CET1-vakavaraisuus oli yli seitsemänkertainen verrattuna 13,9 %:n kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen vaaditut pääomapuskurit huomioiden.

Vakavaraisuus

Omat varat, konserni (1 000 €)	31.12.2023	31.12.2022
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	1677 800	1546 129
Vähennykset ydinpääomasta	-127 991	-64 519
Ydinpääoma (CET1)	1 549 809	1 481 610
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1)	1 549 809	1 481 610
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1 549 809	1 481 610

Kuntarahoitus-konsernin ydinpääoma (CET1) oli joulukuun 2023 lopussa 1 550 miljoonaa euroa (1 482 miljoonaa euroa). Konsernilla ei ollut tilikauden lopussa ensisijaiseen lisäpääomaan tai toissijaiseen pääomaan luettavia eriä, minkä johdosta ensisijainen pääoma sekä omat varat yhteensä olivat yhtä suuria kuin ydinpääoma eli 1 550 miljoonaa euroa (1 482 miljoonaa euroa).

Ydinpääomaan sisältyy tilikauden voitto, sillä tilikauden tulos on ollut tilintarkastuksen kohteena, ja näin ollen jakson voitto on voitu lukea ydinpääomaan Euroopan keskuspankin myöntämän vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan perusteella. Omista varoista on vähennetty hallituksen ehdottama voitonjako tilikaudelta eli 66 miljoonaa euroa.

Kuntarahoitus-konserni on vuoden 2023 aikana kehittänyt edelleen varovaisen arvostamisen mallejaan, mutta näillä muutoksilla oli vain vähäinen vaikutus omiin varoihin.

Vakavaraisuus

Konsernin omien varojen vähimmäisvaatimus (1 000 €)	31.12.2023		31.12.2022	
	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	45 826	572 829	41 727	521 592
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	-	0	-	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	430	5 372	419	5 240
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	441	5 507	639	7 983
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	0	-	0
Saamiset laitoksilta	29 511	368 890	26 800	335 004
Saamiset yrityksiltä	1 850	23 130	3 297	41 210
Katetut joukkolainat	10 630	132 874	8 723	109 041
Muut erät	2 964	37 056	1 849	23 113
Markkinariski	-	-	-	-
Vastuun arvonokaisuriski (CVA VaR), standardimenetelmä	34 154	426 924	37 644	470 552
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	39 984	499 797	42 071	525 892
Yhteensä	119 964	1 499 550	121 443	1 518 036

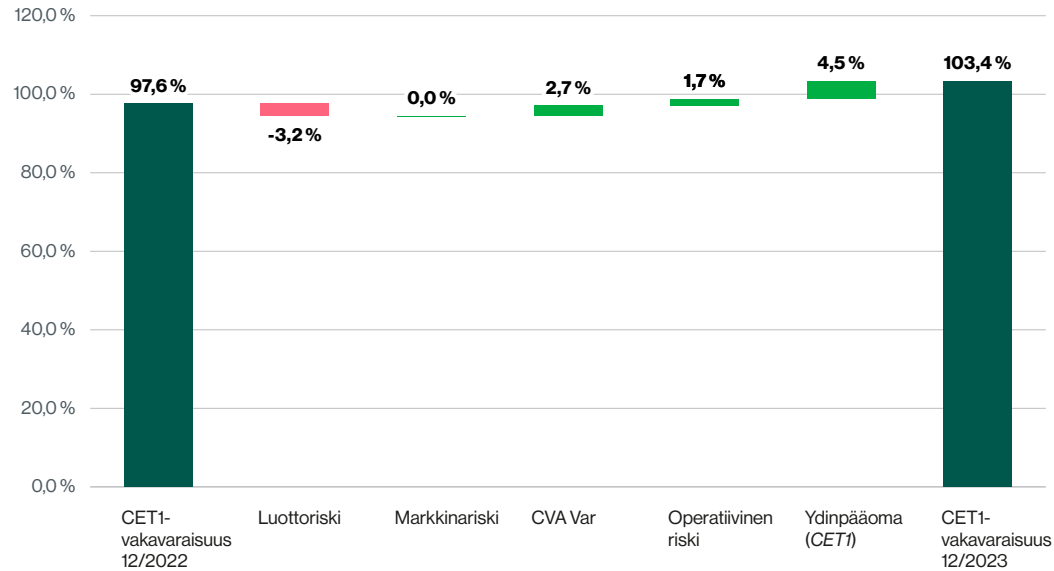
Vastapuoliriskin pääomavaade on 3 047 tuhatta euroa (5 640 tuhatta euroa).

Konsernin riskipainotetut saamiset pienenevät 1,2 % vuoden 2022 lopusta ollen 1 500 miljoonaa euroa joulukuun 2023 lopussa (1 518 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan luotto- ja vastapuoliriskin riskipainotetut saamiset kasvoivat 51 miljoonaa euroa vuoden 2022 lopusta. Markkinariskille ei ollut pääomavaadetta tilikauden lopussa eikä vertailuvuonna, sillä valuuttapositio oli alle 2 % omista varoista, joten markkinariskille ei ole laskettu omien varojen vaatimusta EU:n vakavaraisuusasetuksen 351 artiklan mukaisesti. Vastuun arvonokaisuriski laski 427 miljoonaan euroon (471 miljoonaa euroa). Operatiivisen riskin vasta-arvo oli 500 miljoonaa euroa (526 miljoonaa euroa). Kuntarahoitus-konserni on kehittänyt vuoden 2023 aikana johdannaisvastapuoliriskin pääomavaateen laskennan malleja, mikä on pienentänyt sekä vastuun arvonokaisuriskiä että vastapuoliriskin pääomavaadetta.

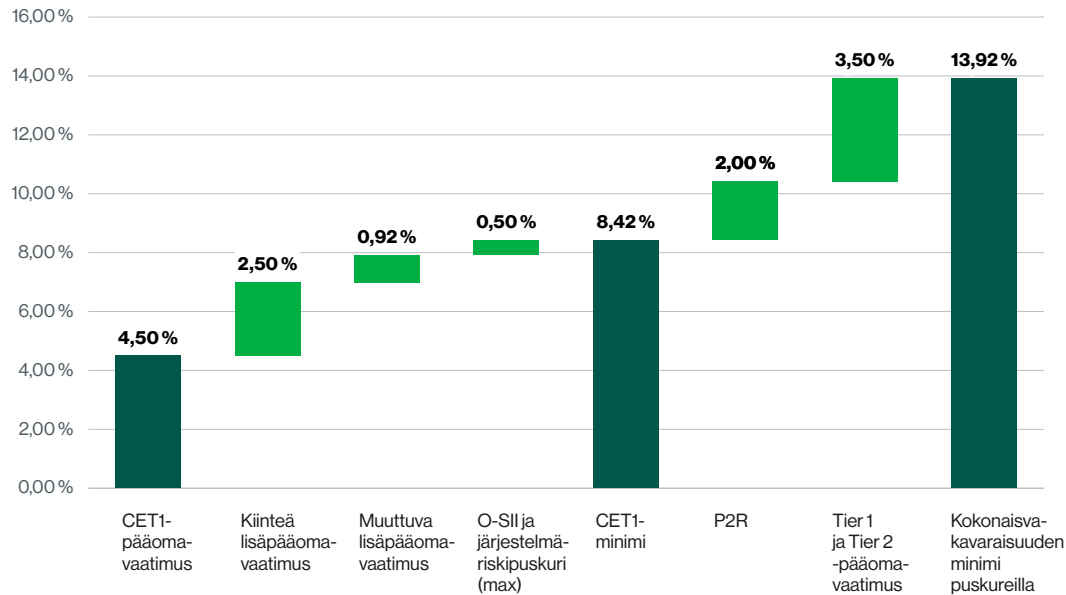
Vakavaraisuus

Muutokset konsernin CET1-vakavaraisuudessa, %

Kuntarahoitus-konserni julkistaa viikolla 10 tästä tilinpäätöstiedotteesta erillisen riskienhallintaa, vakavaraisuutta ja palkitsemista koskevia tietoja sisältävän Pilari III -raportin, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit, %

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit

Vähimmäispääomavaatimus vakavaraisuudelle on 8 % ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 %. Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 % sekä muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen (*Other Systemically Important Institution, O-SII*) lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 0,5 %. Kesäkuun 2023 lopussa Finanssivalvonta antoi vuosittaisen päätöksensä O-SII-lisäpääomavaatimuksesta ja piti vaatimuksen ennallaan 0,5 %:ssa. Maaliskuun lopussa 2023 Finanssivalvonta asetti Kuntarahoitukselle rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän ydinpääomalla katettavan lisäpääomavaatimuksen, ns. järjestelmäriskipuskurivaatimuksen suuruudeltaan 1%. Päätös tulee voimaan huhtikuun 2024 alusta ja vastaa muille suomalaisille pankeille samassa yhteydessä asetettua vaatimusta. Ennen huhtikuuta 2024 voimassa oleva järjestelmäriskipuskurivaatimus on 0 %. Järjestelmäriskipuskuri ja O-SII-lisäpääomavaatimus ovat rinnakkaisia puskureita, joista sovelletaan suurempaa.

Vakavaraisuus

Joulukuussa 2023 Finanssivalvonta päätti pitää muuttuvan lisäpääomavaatimuksen ennallaan ja säilyttää sen perustasollaan 0 %:ssa. Vastuiden maantieteellisen jakauman perusteella määrittyvä luottolaitoskohtainen lisäpääomavaatimus on Kuntarahoituskonsernille 0,9 % (0,8 %), ja näin ollen CET1-vakavaraisuuden alaraja on 8,4 % (8,3 %) ja kokonaisvakavaraisuuden alaraja 11,9 % (11,8 %).

Edellä olevien lisäksi Euroopan keskuspankki (EKP) on asettanut osana vuosittaista valvojan arviota (*Supervisory Review and Evaluation Process, SREP*) Kuntarahoituskonsernille 2,0 % lisäpääomavaatimuksen (*Pillar 2 Requirement, P2R*). Lisäpääomavaatimus on yhtä suuri kuin vuotta aiemmin. Kun huomioidaan lisäpääomavaatimus, SREP:n mukaista kokonaispääomavaatimusta (*Total SREP Capital Requirement, TSCR*) kuvaava suhde oli joulukuun 2023 lopussa 10,0 % (10,0 %).

Kokonaispääomavaatimuksen minimitaso on 13,9 % (13,8 %) sisältäen P2R:n sekä muut lisäpääomavaatimukset.

Vähimmäisomavaraisuusaste, maksuvalmiusvaatimus ja pysyvän varainhankinnan vaatimus

Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) oli joulukuun lopussa 12,0 % (11,6 %). Kuntarahoituskonsernille CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos (*public development credit institution*), ja näin ollen se voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtionriskillä olevat luottosaatavansa. Kunta-, hyvinvointialue- ja valtionriskillä olevien luottosaatavien määrä oli joulukuun lopussa 35 251 miljoonaa euroa (31 853 miljoonaa euroa) ja tämä vähennys huomioiden vähimmäisomavaraisuusvastuut olivat 12 877 miljoonaa euroa (12 777 miljoonaa euroa). Vähimmäistaso vähimmäisomavaraisuusasteelle on 3 %.

Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli joulukuun lopussa 409,1 % (256,7 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli joulukuun lopussa 124,1 % (120,3 %). Molempien vaatimusten vähimmäistaso on 100 %.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Kuntarahoituskonsernin kriisinratkaisuviranomainen on EU:n yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (*Single Resolution Board, SRB*). Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on asettanut Kuntarahoituskonsernille sitovan omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL*), joka on suuruudeltaan 10 % kokonaisriskin määrästä ja 3 % vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytetystä vastuuden kokonaisuudesta. MREL-vaateessa on otettu huomioon SRB:n päätös siitä, että Kuntarahoituskonsernista koskee yksinkertaistettu kriisinratkaisustrategia.

MREL-vaade tulee voimaan 1.1.2024. Kuntarahoituskonsernilla on kuitenkin tullut täyttää 1.1.2022 alkaen täysimääräisesti lopullisen MREL-vaateen tasot, jotka ovat yhtä suuria kuin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuuden vähimmäisvaateet. Kuntarahoituskonsernin omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen yhteismäärä ylittää moninkertaisesti Kuntarahoituskonsernille asetettavan vähimmäisvaatimuksen. Kuntarahoituskonsernilla ei ole tällä hetkellä tarvetta MREL-vaateen täyttämiseen liittyvien Tier 3 -instrumenttien liikkeeseenlaskulle.

Muutokset pankkisääntelyssä

Kuntarahoitus-konserni julkisti maaliskuussa 2023 osana Pilari III-raporttia ensimmäisen kerran CRR:n 449a artiklan mukaiset ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät riskit huomioiden vaatimukset Euroopan pankkiviranomaisen antamassa teknisessä standardissa (EBA/ITS/2022/01). Vuoden 2023 aikana konserni on valmistautunut vaiheen 2 eli Green Asset Ratio (GAR) -tietojen julkistamiseen Pilari III-raportissa vuoden 2023 lopusta maaliskuussa 2024.

Euroopan komissio julkisti lokakuun 2021 lopussa esityksensä lopullisten Basel III -pankkisääntelystandardien toimeenpanemisesta EU:ssa (ns. *CRR III*). Uudistus vaikuttaa pankkien vakavaraisuuslaskentaan, erityisesti luotto-, markkina- ja operatiivisen riskin laskentaan, vastuun arvonoikaisurisktiin, vähimmäisomavaraisuusasteen laskentaan sekä tuo uuden riskipainolattian (*output floor*). Kuntarahoitus-konsernin liiketoimintamalli perustuu vain nollariskiluokituksen saavaan luotonantoon, eikä tähän ole tulossa muutoksia Basel III -paketin toimeenpanossa. Uudistus tulee kuitenkin vaikuttamaan Kuntarahoitus-konsernin laskentamenetelmiin ja raportointiin.

Konserni on toteuttanut tilikauden aikana sääntelyn muutosten arvioinnin. Tämä hetkisen arvion mukaan muutosten seurauksena johdannaisiin liittyvät vakavaraisuuslaskennan pääomavaateet tulevat kasvamaan, mutta muutoin vaikutusten vakavaraisuuteen odotetaan olevan vähäisiä. Vaikutusten arviointiin liittyy vielä epävarmuutta sääntelymuutosten tulkinnan vakiintumattomuuden vuoksi. Kuntarahoituksen vahvan vakavaraisuuden ansiosta vakavaraisuuden arvioidaan ylittävän sääntelyn voimaantulon jälkeenkin edelleen sääntelyn vähimmäisvaatimuksen moninkertaisesti. Sääntelyllä ei arvioida olevan vaikutuksia Kuntarahoituksen vähimmäisomavaraisuusasteeseen.

Vastuullisuuteen liittyvät raportointivaatimukset kasvavat finanssialalla ja lisäävät Kuntarahoitus-konsernin lisäksi myös asiakkaiden vaatimuksia dokumentoida yhä tarkemmin toimintansa vaikutuksia. Kuntarahoitus-konserni on aloittanut valmistelut liittyen marraskuussa 2022 Euroopan parlamentin hyväksymään yritysten kestävä kehityksen raportointidirektiiviin (*Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD*). CSRD:n implementointi kansalliseen lainsäädäntöön on hyväksytty vuoden 2023 lopussa.

Raportointivaatimus koskee Kuntarahoitus-konsernia vuodesta 2025 alkaen niin, että ensimmäinen raportointi tehdään alkuvuoden 2026 aikana.

Konserni on myös aloittanut valmistelut huomioidakseen finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyky -asetuksesta (*Digital Operational Resiliency Act, DORA*) tulevat muutokset tieto- ja viestintätekniikan sopimuksiin sekä tietojärjestelmien ylläpidon prosesseihin niin Kuntarahoitus-konsernissa kuin järjestelmiin liittyvien yhteistyökumppanien kanssa. Asetus on tullut voimaan tammikuussa 2023 ja sitä sovelletaan tammikuusta 2025 alkaen. Asetus sisältää vaatimuksia, joilla pyritään parantamaan finanssialan kykyä sietää tietojärjestelmien vikoja ja häiriöitä.

Kuntarahoitus-konsernin strategiaa päivitettiin, vastuullisuutta korostaen

Kuntarahoitus-konsernin strategiaa päivitettiin, vastuullisuutta korostaen

Kuntarahoituksen hallitus vahvisti syyskuussa 2023 konsernin strategian. Päivitetty strategia on jatkoa aiemmille strategioille ja on luonteeltaan enemmän yhtiön strategiaa tarkentava kuin muuttava. Näin ollen Kuntarahoitus-konsernin strategian ydin ja liiketoimintamalli säilyivät päivityksessä muuttumattomana.

Strategian päivittämisen keskeisenä tavoitteena oli kirkastaa perustehtävää muuttuneessa toimintaympäristössä sekä integroida vastuullisuus entistä laajemmin konsernin toimintaan. Kuntarahoituksen perustehtävä on varmistaa rajatun ja julkisia intressejä edistävän asiakaskunnan rahoituksen saatavuus ja edullisuus kaikissa markkinaolosuhteissa, täyttää vastuullisesti ja tehokkaasti asiakkaiden rahoitustarpeet sekä pyrkiä konsernin asiakkaiden aitoon, pitkän aikavälin etuun.

Perustehtävässä korostuvat asiakkaiden saaman hyödyn määrätietoinen kasvattaminen, toiminnan pitkäjänteisyys, vastuullisuus ja sujuvuus omistajien intressejä unohtamatta. Perustehtävä yhdessä selkeän liiketoimintamallin ja arvojen (asiakaslähtöisyys, vastuullisuus ja avoimuus) kanssa ohjaavat koko konsernin toimintaa.

Strategiassa konsernin toiminnan kehittämistä ohjaavat linjaukset liittyvät perustehtävän toteutukseen, vastuullisuuteen, osaamisen kehittämiseen sekä toiminnan uudistamiseen. Linjausten mukaan tavoitteena on:

- varmistaa ja vakiinnuttaa rooli muuttuvassa suomalaisessa yhteiskunnassa ja julkisessa sektorissa,
- olla asiakkaiden tukena ja kumppanina kestävän yhteiskunnan rakentamisessa ja hallita konsernin omat ilmasto- ja ympäristöriskit,
- panostaa osaamiseen ja sen kehittämiseen tukemalla asiantuntijuutta, vastuunottoa ja oppimisen mahdollisuuksia,
- yksinkertaistaa, sujuvoittaa ja automatisoida toimintaa tuottaaksemme kasvavaa asiakashyötyä ja parempaa henkilöstökokemusta.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Kuntarahoituksen perustehtävänä on varmistaa rajatun, julkista tehtävää hoitavan asiakaskuntansa rahoituksen saatavuus ja edullisuus kaikissa markkinaolosuhteissa. Tämä perustehtävä edellyttää, että Kuntarahoituksen pääomien määrä ja laatu sekä maksuvalmius ylittävät aina tiukimmatkin viranomaisvaatimukset ja mahdollistavat siten normaalin liiketoiminnan harjoittamisen myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Kuntarahoitus suhtautuu riskinottoon hyvin maltillisesti sekä ylläpitää vahvaa määrällistä ja laadullista riskinkantokykyä.

Erikoistuneen liiketoimintamallin vuoksi konsernin kaikkein tiukin sääntelyyn perustuva pääomavaade on useimmista luottolaitoksista poiketen vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*). Vähimmäisomavaraisuusaste on luottolaitossääntelyssä (*CRR*) määritelty, vakavaraisuustunnuslukuja täydentävä tunnusluku. Sen tavoitteena on estää luottolaitosten liiallinen velkaantuminen. Tunnusluku lasketaan vakavaraisuussäännösten mukaisen ensisijaisen pääoman sekä taseen varojen ja sääntelyssä tarkemmin kuvatulla tavalla määriteltyjen taseen ulkopuolisten erien suhteena. Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen ((EU) 2019/876) mukainen julkinen kehitysluottolaitos. Tämän johdosta se voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtioriskillä olevat luottosaatavansa. Vähennyksen jälkeen merkittävimmin Kuntarahoituksen vähimmäisomavaraisuuden tasoon vaikuttaa yhtiön maksuvalmiutta turvaavan likviditeettisalkun koko.

Kuntarahoituksen tavoitteena on, että konsernin ydinpääoman (*CET1*) määrä ylittää aina vähimmäisomavaraisuusasteen vähimmäistavoitteen, joka muodostuu sääntelyn vähimmäisvaatimuksen (3 %) sekä johdon asettamien pääomapuskurien (4 %) yhteismäärästä (7 %). Johdon asettamilla pääomapuskureilla konserni varautuu epäedullisesti pääoma-asemaan vaikuttaviin tapahtumiin ja muutoksiin, jotka voivat olla realisoituneita liiketoimintariskejä tai pääoma-asemaa heikentäviä sääntelyn muutoksia. Liiketoimintariskeihin kohdistuva pääomavaade perustuu ankaraan stressitestiin. Merkittävä osa edellä mainituista liiketoimintarisken pääomavaateesta aiheutuu realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista, jotka ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Joulukuun 2023 lopussa konsernin vähimmäisomavaraisuusaste ydinpääomalla laskettuna oli 12,0 %. Vähimmäispääomatavoitteen ylittävät pääomat kattavat likviditeetin määrän muutosten aiheuttamaa pääomavaateen heilahteluja sekä turvaavat liiketoiminnan jatkuvuutta ja osingonmaksukykyä.

Huomioiden, että Kuntarahoituksen tavoitteena julkisena kehitysluottolaitoksena ei ole yhtiön tuloksen maksimointi, konserni tavoittelee tulosta, joka turvaa pitkällä aikavälillä konsernin kyvyn perustehtävän toteuttamiseen.

Konsernin tavoitteena on saavuttaa vähintään tulos, joka on riittävä kattamaan liiketoiminnan kasvun aiheuttaman pääomavaateen kasvun sekä tyydyttämään omistajien pitkän aikavälin tuotto-odotuksen. Kuntarahoitus pyrkii pitkän aikavälin hinnoittelulla ja muilla toimenpiteillä mahdollisimman suureen asiakashyötyyn huomioiden samalla myös toiminnan jatkuvuuden varmistamisen ja omistajien tuotto-odotukset.

Yhtiökokouksen maaliskuussa 2023 hyväksymän osinkopolitiikan mukaan vahvan pääoma-aseman mahdollistamana Kuntarahoituksen tavoitteena on maksaa osinkoa 30–60 % konsernin tilikauden tuloksesta. Osingonjako ei saa kuitenkaan vaarantaa Kuntarahoituksen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta eikä kykyä selvitä sitoumuksistaan. Voitonjakoesitystä valmisteltaessa ja itse voitonjakopäätöstä tehtäessä otetaan lisäksi kattavasti huomioon konsernin pääoma-asemaan vaikuttavia tekijöitä, kuten:

- toimintaympäristöön ja sääntelyyn liittyvät epävarmuudet ja muutokset,
- arviot konsernin taloudellisesta tilanteesta tulevaisuudessa,
- konsernin rahoitusasema ja maksuvalmius,
- riskiasemassa tapahtuneet muutokset,
- omiin varoihin vaikuttaneet realisoitumattomat käyvän arvon muutokset,
- arviot likviditeetin määrän kehityksestä,
- valvojien ja luottoluokittajien näkemykset,
- mahdollisten AT1-lainojen tulokseen kirjaamattomat korot.

Riskienhallinta

Riskienhallinta

Kuntarahoituksen liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan konsernin riskiaseman säilyminen emoyhtiön hallituksen vahvistamissa puitteissa. Konserni soveltaa riskienhallinnassaan konservatiivisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että Kuntarahoituksen hyvää luottoluokitusta ei vaaranneta.

Kuntarahoitus-konsernin toiminnan merkittävät riskit ovat luotto- ja vastapuoliriski, markkinariski ja likviditeettiriski. Kaikkeen liiketoimintaan liittyvät olennaisesti myös strategiset riskit, yritysvastuuriskit, kuten ilmasto- ja ympäristöriskit, sekä operatiiviset riskit mukaan lukien compliance-riskit.

Kuntarahoitus-konserni julkistaa tästä tilinpäätöstiedotteesta erillisen riskienhallintaa, vakavaraisuutta ja palkitsemista koskevia tietoja sisältävän Pilari III -raportin viikolla 10, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Konsernin riskiasema

Konsernin riskinottohalukkuudessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2023 aikana, ja konserni on pysynyt hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden puitteissa. Ukrainassa käytävän Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset konsernin taloudelliseen asemaan tai toiminnan tulokseen ovat edelleen olleet vähäiset. Pääomamarkkinoilla toimintaympäristön muutokset leimasivat vuotta 2023, ja markkinatilanne oli haastava. Inflaation nousu, maailmanlaajuiset pankkisektorin haasteet sekä kohonnut korkotaso loivat markkinoille epävarmuutta, mikä vaikeutti varainhankintaa. Näistä haasteista huolimatta konsernin varainhankinta on toiminut tilikauden aikana normaalisti. Epävarmuuden johdosta konserni on kuitenkin varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt vahvaa likviditeettipuskuria. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa Kuntarahoitus-konsernin riskeihin välillisesti pääosin yleisen markkinatilanteen kautta. Vaikutuksia voisi myös tulla esimerkiksi Kuntarahoitus-konserniin kohdistuvista kyberhyökkäyksistä, joihin on kuitenkin varauduttu huolellisesti.

Ulkoisten olosuhteiden muutoksista huolimatta Kuntarahoitus-konsernin toiminnan riskiasema on säilynyt vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Tilikauden aikana rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttivat tulosvolatiliteettia. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja on varautunut sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus-konserni osallistui alkuvuoden aikana EKP:n ohjaamaan stressitestiin (*SSM Stress Test*), joka kattoi vuodet 2023–2025. Stressitestin tulokset julkistettiin heinäkuussa. Kuntarahoitus-konsernin pääomat ylittävät selvästi stressitestin mukaisen skenaarion edellyttämän pääomatarpeen.

Riskienhallinta

Kuntarahoitus altistuu luottoriskille osana konsernin liiketoimintaa. Asiakaskunnan luonteen vuoksi siitä syntyvät luottoriskit ovat vähäisiä. Kuntarahoituksen luottoriskit syntyvät lähes yksinomaan asiakasrahoituksesta sekä likviditeetti- ja johdannaissalkun saamisista. Kuntarahoitus tarjoaa asiakkaidensa korkoriskipositioiden suojaamiseen myös johdannaissopimuksia, jotka katetaan vastakkaisilla sopimuksilla markkinoilta. Konserni käyttää johdannaisia vain markkinariskeiltä suojautumiseen.

Huomioiden luottoriskin vähentämistekniikat (kiinteistövakuudet ja saadut takaukset) ja CRR:n artiklan 400 mukaiset vapautukset liittyen suurten asiakasriskien laskentaan Kuntarahoitus-konsernille ei synny sääntelyn tarkoittamaa asiakasriskiä asiakkaidensa rahoituksessa, eikä näin ollen yhdenkään asiakkaan asiakasriski ylitä 10 % omista varoista. Tammi-joulukuun tulokseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden määrä oli 1,2 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa positiivinen). Myönnettyjen lainanhoitajoustopien määrä joulukuun 2023 lopussa oli 491 miljoonaa euroa (80 miljoonaa euroa). Järjestämättömiä saamia oli tilikauden lopussa 140 miljoonaa euroa (7 miljoonaa euroa), joille Kuntarahoituksella on kuntien tai hyvinvointialueiden omavelkainen takaus tai kiinteistövakuus sekä valtion täytetäkaus, eikä siten näihin saataviin odoteta liittyvän riskiä lopullisesta luottotappiosta. Järjestämättömät saamiset olivat alle 0,4 % asiakasvastoista (0,02 %).

Kuntarahoituksen luottoriskiasema on säilynyt vuoden aikana vakaana ja riskitasoltaan alhaisena. Myös tulevaisuudessa luottoriskiaseman odotetaan pysyvän vakaana konsernin luottoriskistrategian mukaisesti.

Markkinariskit muodostuvat korko-, valuuttakurssi- ja muista markkina- ja hintariskeistä. Konserni suojautuu markkinariskiltä johdannaissopimuksilla, ja niitä voidaan tehdä ainoastaan suojaustarkoituksessa. Konserni ei harjoita trading-toimintaa. Korkoriskiä syntyy pääasiassa viitekorkojen korkosidonnaisuuden eroista taseen saamisten ja velkojen välillä. Korkoriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Tuloriskin laskennassa käytetään kymmentä eri skenaariota, joista epäedullisin tulema otetaan huomioon korkoriskin seurannassa. Yhden vuoden tuloriski oli joulukuun lopussa -18 miljoonaa euroa, jolloin epäedullisin skenaario oli lyhytaikaisten korkojen shokki ylös (vuoden 2022 lopussa epäedullisin skenaario oli korkokäyrän 200 korkopisteen lasku, -25 miljoonaa euroa). Myös taseen nykyarvon korkoherkkyyden laskennassa käytetään useita eri skenaarioita, joista huomioidaan epäedullisin tulema. Epäedullisin skenaario joulukuun lopussa oli korkokäyrän 200 korkopisteen nousu, jolloin korkoherkkyys oli -93 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa epäedullisin skenaario oli korkokäyrän 200 korkopisteen nousu, -34 miljoonaa euroa).

Valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euromääräiseksi. Konsernin kaikki asiakasrahoitus on euromääräistä. Konsernilla ei ole merkittäviä avoimia valuuttapositioita. Johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen vakuushallinnan seurauksena voi kuitenkin syntyä väliaikaisesti vähäistä valuuttakurssiriskiä. Tätä valuuttakurssiriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Myös muilta markkina- ja hintariskeiltä suojaudutaan johdannaissopimuksilla.

Konserni on myös tunnistanut arvostusriskin olennaiseksi liiketoimintansa riskiksi. Tilikauden aikana rahoitus-instrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttavat konsernille tulosvolatiliteettia. Realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten ja luottoriskilisten muutokset sekä pankkisektorin haasteet. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus-konsernin markkinariski on edelleen säilynyt vakaana huolimatta markkinamuutoksista.

Riskienhallinta

Kuntarahoitus hallitsee jälleärahoitusriskiä rajoittamalla rahoitusvarojen ja -velkojen välistä keskimaturiteettia. Lisäksi maksuvalmiusriskiä rajoitetaan käytettävissä olevan lyhyt- ja pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyysden limiitillä. Likviditeetin riittävyys -tunnusluku oli joulukuun lopussa lähes 16 kuukautta (15 kuukautta). Kuntarahoitus-konsernin maksuvalmius on hyvä. Maksuvalmiusvaatimus (LCR) oli tilikauden lopussa 409,1% (256,7%). Pitkäaikaisen rahoituksen saatavuutta seurataan pysyvän varainhankinnan vaatimuksella (NSFR), ja se oli joulukuun lopussa 124,1% (120,3%). Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvällä tasolla koko vuoden aikana ja tammi-joulukuussa 2023 pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 10 087 miljoonaa euroa (8 827 miljoonaa euroa).

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan maltillisella tasolla. Operatiivisista riskeistä ei realisoitunut olennaisia tappioita vuoden 2023 aikana.

Yritysvastuuriskit voidaan jakaa ilmasto- ja ympäristöriskeihin, yhteiskunnallisiin riskeihin sekä hallintotapaan liittyviin riskeihin (ESG-riskit). Yritysvastuuriskeissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia tilikauden aikana.

Konsernin arvion mukaan altistuminen ilmasto- ja ympäristöriskeille on alhaisella tasolla. Kuntarahoituksen liiketoimintamallin mukaisesti asiakkasaavat ovat suomalaiselta kunta- ja hyvinvointialuesektoreilta tai

Suomen valtiolta riskinsiirron jälkeen (*valtion täytetäkaus*). Kuntarahoitus-konserni tunnistaa, että sen asiakkaat voivat altistua sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamille fyysisille riskeille että ilmastonmuutoksen hillintään liittyville siirtymäriskeille. Myös Kuntarahoitus-konserni voi asiakkaidensa kautta altistua näille riskeille. Tunnistetut riskit liittyvät rahoituksen vakuutena oleviin kiinteistövuokkuksiin, joista ei kuitenkaan odoteta lopullisia luottotappiota ilmasto- tai ympäristöriskitapahtuman toteutuessa johtuen takausjärjestelyistä. Kuntarahoitus-konsernin sijoitusvastapuolet ovat valtioita, keskuspankkeja, SSA-sektorin toimijoita sekä luottolaitoksia, ja konsernin arvion mukaan näihin toimijoihin kohdistuvien ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konserniin on vähäinen, sillä Kuntarahoitus sijoittaa vain matalan riskin toimijoihin. Sama koskee myös konsernin johdannaisvastapuolia.

Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konsernille ei toteudu lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ilmasto- ja ympäristöriskeillä voi kuitenkin olla kielteinen vaikutus Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen. Vaikka konserni arvioi siihen kohdistuvat ilmasto- ja ympäristöriskit alhaisiksi, tunnistaa se, että ilmastonmuutoksen edetessä siihen liittyvät riskit lisääntyvät ja epävarmuus kohoaa. Kuntarahoitus-konserni arvioikin sen altistumista ilmasto- ja ympäristöriskeille vähintään vuosittain.

Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan konsernilla ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia tai hallintotapaan liittyviä riskejä. Altistuminen yhteiskunnallisille riskeille on matalalla tasolla, sillä perusliiketoiminnassa ei ole tunnistettu materiaalista riskiä työolainsäädännön noudattamatta jättämisestä, ihmisoikeuksista tai muista vastaavista sosiaalisen oikeuden osa-alueista. Kuntarahoitus-konserni seuraa asiakkaidensa ja sijoitusvastapuoliensa hallinnon toimintaa ESG-pisteytysmallin kautta, joka arvioi muun muassa hallinnon osalta asiakkaan tai vastapuolen raportoituja hallintojärjestelyitä sekä muita ESG-tekijöitä.

Konserni on vuoden 2023 aikana jatkanut ESG-riskien hallintaan liittyvän riskienhallintakehikon rakentamista sääntelyvaatimusten ja EKP:lta saadun palautteen mukaisesti. Tämä kehitystyö jatkuu myös tulevien vuosien aikana.

Hallinnointikäytäntö

Kuntarahoitus noudattaa yhtiölainsäädännön lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimuksia ja viranomaisohjeita hallinnon järjestämisestä. Hallintoon liittyvät käytännöt on kuvattu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla. Kuntarahoitus julkistaa vuoden 2023 vuosikertomuksen julkistamisen kanssa samanaikaisesti arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7§:n mukaisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2023 sisältäen kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Selvitys pitää sisällään myös luottolaitostoiminnasta annetun lain edellyttämät kuvaukset hallinnosta sekä tiedot siitä, miten Kuntarahoitus noudattaa pörssiyhtiötä koskevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koodi koskee suomalaisia pörssiyhtiötä eli niitä yhtiötä, joiden osakkeet ovat listattuina Helsingin pörssissä. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan listattujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kyseistä koodia suoraan.

Konsernirakenne

Kuntarahoitus-konsernin muodostavat Kuntarahoitus Oyj (*Kuntarahoitus, Yhtiö*) sekä Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy (*Inspira*). Kuntarahoitus omistaa Inspiran täysimääräisesti. Katsauskauden aikana konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia.

Yhtiökokous

Kuntarahoituksen varsinainen yhtiökokous pidettiin 28.3.2023. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 2022 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että osinkoa jaetaan 1,73 euroa osakkeelta, yhteensä 67,6 miljoonaa euroa. Yhtiön taseen 31.12.2022 mukaan voitonjakelpoiset varat olivat 365,8 miljoonaa euroa.

Varsinainen yhtiökokous päätti omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että toimikaudella 2023–2024 hallituksen jäsenten lukumäärä on kahdeksan sekä nimitti hallituksen jäsenet toimikaudelle 2023–2024 (vuoden 2023 varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti). Yhtiökokous vahvisti myös omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksettavien palkkioiden määrät.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin hallituksen ehdotuksen ja suostumuksensa mukaisesti tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Tiia Kataja. Hän toimi myös edellisellä tilikaudella päävastuullisena tilintarkastajana. Lisäksi todettiin, että Yhtiön on sääntelyn mukaan vaihdettava tilintarkastajaa vuonna 2024 alkavalle toimikaudelle. Yhtiökokouksessa merkittiin tiedoksi tilintarkastajan valintaa 2024 alkavalle toimikaudelle koskeva tarkastusvaliokunnan suositus sekä tähän perustuva hallituksen ehdotus tilintarkastajaksi seuraavan vuoden varsinaiselle yhtiökokoukselle. Kuntarahoituksen hallituksen ehdotus vuoden 2024 varsinaiselle yhtiökokoukselle on, että uudeksi tilintarkastajaksi valitaan PricewaterhouseCoopers Oy.

Yhtiökokous vahvisti lisäksi osinkopolitiikan hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Osinkopolitiikan mukaisesti Kuntarahoituksen tavoitteena on maksaa osinkoina 30–60 % konsernin tilikauden tuloksesta. Osingonjako ei kuitenkaan saa vaarantaa Kuntarahoituksen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta eikä kykyä selvittää sitoumuksista. Osinkopolitiikasta on kerrottu tarkemmin tämän tilinpäätöstiedotteen luvussa *Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet*.

Hallinnointikäytäntö

Yhtiökokous hyväksyi myös hallituksen ehdotuksen mukaisesti Kuntarahoituksen osakkeiden liittämisen arvo-osuusjärjestelmään hallituksen päättämänä ajankohtana sekä sen edellyttämistä muutoksista Kuntarahoituksen yhtiöjärjestykseen. Yhtiön osakkeiden liittäminen arvo-osuusjärjestelmään on vielä vaadittavilta toimenpiteiltään kesken. Lisäksi yhtiöjärjestykseen tehtiin muita teknisempiä tarkennuksia. Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset ovat luettavissa Kuntarahoituksen verkkosivuilla olevasta yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Hallitus

Omistajien nimitysvaliokunta teki ehdotuksen 28.3.2023 järjestetylle yhtiökokoukselle yhtiön hallitukseen valittavista henkilöistä toimikaudelle, joka alkoi vuoden 2023 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous päätti valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt: Maaria Eriksson, Markku Koponen, Kari Laukkanen, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell, Leena Vainiomäki ja Arto Vuojolainen. Kuntarahoituksen hallitus valitsi omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksesta puheenjohtajaksi Kari Laukkanen ja varapuheenjohtajaksi Maaria Erikssonin.

Kuntarahoituksella on sääntelyn edellyttämät, hallituksen perustamat tarkastus-, riski- ja palkitsemisvaliokunnat, jotka toimivat hallitusta avustavina ja valmistelevinä toimieliminä. Tarkastusvaliokuntaan hallitus valitsi Markku Koposen puheenjohtajaksi sekä Tuomo Mäkisen, Minna Smedstenin ja Denis Strandellin jäseniksi. Riskivaliokuntaan hallitus valitsi Leena Vainiomäen puheenjohtajaksi sekä Maaria Erikssonin, Kari Laukkanen ja Arto Vuojolaisen jäseniksi. Palkitsemisvaliokuntaan hallitus valitsi Kari Laukkanen puheenjohtajaksi sekä Leena Vainiomäen ja Maaria Erikssonin jäseniksi.

Vuoden 2022 varsinaisesta yhtiökokouksesta vuoden 2023 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti hallitukseen kuuluivat seuraavat jäsenet: Kari Laukkanen (puheenjohtaja), Maaria Eriksson (varapuheenjohtaja), Markku Koponen, Vivi Marttila, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell ja Leena Vainiomäki. Vivi Marttila ei ollut enää käytettävissä hallitukseen maaliskuussa 2023 alkaneelle kaudelle.

Hallituksen ja sen valiokuntien toimintaa on selostettu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Henkilöstö

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli joulukuun 2023 lopussa 185 henkilöä (175), joista emoyhtiössä 174 henkilöä (165). Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat koko konsernissa 16,9 miljoonaa euroa (15,5 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen toimitusjohtajana toimii Esa Kallio ja toimitusjohtajan sijaisena johtaja Mari Tyster. Lisäksi Kuntarahoituksen johtoryhmään kuuluvat johtajat Aku Dunderfelt, Toni Heikkilä, Joakim Holmström, Harri Luhtala, Minna Piitulainen ja Juha Volotinen.

Palkat ja palkitseminen

Kuntarahoitus-konsernin johdon ja henkilöstön palkkiot muodostuvat kiinteästä palkkiosta (peruspalkka ja luontoisedut) ja muuttuvasta palkitsemisesta palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaan. Palkitsemisjärjestelmän periaatteet vahvistaa emoyhtiön hallitus, ja ne arvioidaan vuosittain. Palkitsemisjärjestelmiin ja palkkioihin liittyvässä työssä hallitusta avustaa hallituksen palkitsemisvaliokunta. Kuntarahoitus-konserni julkistaa tästä tilinpäätöstiedotteesta erillisen riskienhallintaa, vakavaraisuutta ja palkitsemista koskevia tietoja sisältävän Pilari III -raportin viikolla 10, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Sisäinen tarkastus

Kuntarahoitus-konsernin sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu valvoa konsernin taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on varmistaa, että Kuntarahoitus-konsernilla on toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt toimintatavat ja tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää. Sisäisen tarkastuksen johtajana on aloittanut Mauri Mikola maaliskuussa 2023.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Kuntarahoituksen hallituksen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat olennaisesti konsernin taloudelliseen asemaan katsauskauden päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Näkymät vuodelle 2024

Näkymät vuodelle 2024

Maailmantaloudessa vuosi 2024 käynnistyy heikkenevän suhdanteen merkeissä. Kasvun lähteitä on niukasti, kun koronnostojen kysyntää hidastavat vaikutukset saavuttavat huippunsa. Samaan aikaan finanssipolitiikka on kiristymässä, koska valtioilla on tarvetta suitsia velanottoa. Myös geopoliittinen toimintaympäristö jatkuu arvaamattomana. Talouden jäähtyminen toisaalta vaimentaa hintapaineita ja euroalueella inflaatio alenee kohti keskuspankin kahden prosentin tavoitetta. EKP:n odotetaan käynnistävän koronlaskut vuoden 2024 aikana.

Suomessa taloutta kuormittavien tekijöiden yhteisvaikutus on voimakkaimmillaan alkuvuoden 2024 aikana. Vuoden edetessä elpyminen vähitellen käynnistyy kotimarkkinoiden vedolla, kun inflaatio helpottaa, kuluttajien ostovoima kasvaa ja korot kääntyvät maltilliseen laskuun. Loppuvuotta kohden myös vientimarkkinat voivat jo tukea talouden toipumista. Heikon lähtötason vuoksi Suomen bkt-kasvu voi kuitenkin jäädä vuonna 2024 lievästi negatiiviseksi.

Talouden taantuma heijastuu väistämättä myös työllisyyteen. Suomessa rakenteellinen työvoimapula on tosin monilla aloilla niin suurta, ettei työttömyysasteessa ole toistaiseksi näköpiirissä voimakasta nousua. Työllisyyden näkymä on kuitenkin riskialtis. Rakennusalan laman lopullista syvyyttä ja mahdollisia kerrannaisvaikutuksia muille toimialoille on vielä vaikea arvioida. Myös euroalueen inflaatiokehitykseen liittyy yhä epävarmuutta. Mikäli inflaatio ei hidastu ennakoidusti ja odotukset korkojen alenemisesta jäävät täyttymättä, talouden taantuma voi pitkittyä ja työttömyys nousta arvioitua enemmän.

Vaikka hallitusohjelmaan on kirjattu kunnianhimoiset sopeutustavoitteet, julkinen talous pysyy lähivuodet huomattavan alijäämäisenä eikä velkaantumisen taitu. Odotuksia voimakkaampi sote-menojen ja rahoituskustannusten kasvu sekä verotulokertymien suhdanneluontoinen heikentyminen vaikeuttavat valtiontalouden tasapainottamista. Kuntasektorikin palaa muutaman poikkeuksellisen vahvan vuoden jälkeen selvästi

alijäämäiseksi, kun erilaiset positiiviset kertaerät poistuvat, kustannukset kasvavat ja valtionosuudet pienenevät. Kuntatalouden suurimpia epävarmuustekijöitä ovat yleistaloudellinen kehitys, valtionosuusjärjestelmän tulevat muutokset sekä TE-uudistuksesta mahdollisesti koituvat lisämenot.

Edellä kuvatut seikat huomioon ottaen Kuntarahoitus-konserni arvioi konsernin liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen tai suurempi kuin vuonna 2023. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiliiteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta.

Tässä esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön ja toiminnan kehityksestä.

Hallituksen ehdotus taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonjaosta päättämisestä

Hallituksen ehdotus taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonjaosta päättämisestä

Kuntarahoitus Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 365,6 miljoonaa euroa, josta tilikauden voitto on 67,4 miljoonaa euroa.

Yhtiökokouksen maaliskuussa 2023 vahvistaman osinkopolitiikan mukaan Kuntarahoituksen tavoitteena on maksaa osinkoina 30–60 % konsernin tilikauden tuloksesta. Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2023 vahvistettavan taseen perusteella jaetaan osinkoa 1,69 euroa osakkeelta, yhteensä 66,0 miljoonaa euroa, mikä vastaa 59,7 % konsernin tilikauden tuloksesta. Tilikaudelta 2022 osinkoja maksettiin 67,6 miljoonaa euroa.

Kuntarahoituksen tilikauden tulos oli vahva. Hallitus pitää perusteltuna ehdotuksen mukaisen osingon jakamista. Kuntarahoitus ylittää merkittävästi kaikki yhtiölle asetetut vakavaraisuusvaatimukset. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen arvion mukaan vaaranna pääomavaateiden täyttämistä tai Yhtiön maksuvalmiutta tai ole ristiriidassa Kuntarahoitusta velvoittavan lainsäädännön kanssa.

Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on merkittynä Yhtiön osakasluetteloon 21.5.2024. Hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan aikaisintaan 28.5.2024.

Helsingissä 9.2.2024
Kuntarahoitus Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Esa Kallio, puh. 050 337 7953
Johtaja, talous, Harri Luhtala, puh. 050 592 9454

Konsernin tunnuslukujen kehitys 2019–2023

Konsernin tunnuslukujen kehitys 2019–2023

	1-12/2023	1-12/2022	1-12/2021	1-12/2020	1-12/2019
Liikevaihto (milj. euroa)	2 680	759	535	532	718
Korkokate (milj. euroa)*	259	241	280	254	240
%-osuus liikevaihdosta	9,7	31,8	52,4	47,7	33,5
Liikevoitto (milj. euroa)*	139	215	240	194	131
%-osuus liikevaihdosta	5,2	28,3	44,8	36,5	18,3
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset (milj. euroa)*	-37	45	27	-3	-54
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	176	170	213	197	186
Kulu–tuottosuhte, %*	32,4	23,9	21,7	21,6	29,9
Kulu–tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %*	27,4	28,4	23,8	21,3	23,2
Oman pääoman tuotto (ROE), %*	6,6	9,9	10,7	9,4	6,8
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %*	8,4	7,8	9,6	9,6	9,6
Koko pääoman tuotto (ROA), %*	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %*	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus (milj. euroa)*	4 370	4 375	3 671	5 157	3 486
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	10 087	8 827	9 395	10 966	7 385

Konsernin tunnuslukujen kehitys 2019–2023

	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	32 022	29 144	29 214	28 022	24 798
Vihreän rahoituksen määrä (milj. euroa)*	4 795	3 251	2 328	1 786	1 263
Yhteiskunnallisen rahoituksen määrä (milj. euroa)*	2 234	1 734	1 161	589	-
Varainhankinnan kokonaismäärä (milj. euroa)*	43 320	40 210	40 712	38 139	33 929
Oma pääoma (milj. euroa)	1 744	1 614	1 862	1 705	1 594
Taseen loppusumma (milj. euroa)	49 736	47 736	46 360	44 042	38 934
Kokonaislikviditeetti (milj. euroa)*	11 633	11 506	12 222	10 089	9 882
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	409,1	256,7	334,9	264,4	430,2
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	124,1	120,3	123,6	116,4	116,3
Omavaraisuusaste, %*	3,5	3,4	4,0	3,9	4,1
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 550	1 482	1 408	1 277	1 162
Ensisijainen pääoma (Tier 1) (milj. euroa)	1 550	1 482	1 756	1 624	1 510
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 550	1 482	1 756	1 624	1 510
CET1-vakavaraisuus, %	103,4	97,6	95,0	104,3	83,1
Tier 1-vakavaraisuus, %	103,4	97,6	118,4	132,7	107,9
Kokonaisvakavaraisuus, %	103,4	97,6	118,4	132,7	107,9
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %**	12,0	11,6	12,8	3,9	4,0
Henkilöstö	185	175	164	165	167

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

** Kuntarahoitusta on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos, ja näin ollen voi vähentää laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtiotähtäillä olevat luottosaatavansa. CRR II -asetus astui voimaan kesäkuussa 2021.

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivuilla 43–51. Tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja ellei toisin ole mainittu.

Tunnusluvut

Tunnusluvut

Kuntarahoitus-konserni määrittelee vaihtoehtoiset tunnusluvut (*Alternative Performance Measures, APM*) tunnusluvuiksi, joita ei ole määritelty IFRS-standardeissa tai vakavaraisuussäännöksissä (*CRD/CRR*). Vaihtoehtoiset tunnusluvut parantavat vertailukelpoisuutta saman toimialan yritysten ja eri raportointikausien välillä ja tarjoavat arvokasta tietoa taloudellisten raporttien lukijoille. Vaihtoehtoiset tunnusluvut tarjoavat johdonmukaisen perustan eri kausien tulosten vertaamiseen ja konsernin suorituskyvyn arviointiin. Ne ovat myös tärkeä osa konsernin johdon asettamien operatiivisten tavoitteiden määrittämistä ja seuranta.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut esitetään konsernin taloudellisessa raportoinnissa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (*European Securities and Markets Authority, ESMA*) vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamien ohjeiden mukaisesti.

Tunnuslukujen laskentakaavoja on päivitetty soveltuvin osin huomioimaan Finanssivalvonnan *Määräykset ja Ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus* tehtyjä muutoksia tiettyihin tuloslaskelman eriin. Myös vertailutiedot on muutettu vastaamaan päivitettyä ohjeistusta.

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	1-12/2023	1-12/2022
Korkokate	Korkotuotot rahoitusvaroista ja korkokulut rahoitusveloista kirjataan korkokatteeseen. Konsernin liiketoiminnan tuotoista suurin osa muodostuu korkokatteesta.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Korkokulut ja vastaavat kulut	2 718 -2 458	712 -471
		Korkokate	259	241
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	IFRS 9 -standardin mukaisesti osa konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mikä lisää konsernin tulosvolatiliteettiä. Eri raportointikausien ja yritysten liiketoiminnan tuloksellisuuden vertailtavuuden parantamiseksi on usein tarpeen raportoida konsernin tulosta ja siihen liittyviä tunnuslukuja ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia. Laskentakaavan erät ovat tuloslaskelman erästä <i>Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot</i> .	Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot, realisoitumattomat käyvän arvon muutokset Suojauslaskennan nettotulos	-10 -27	8 36
		Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	-37	45
Liikevoitto	Liikevoitto kuvaa konsernin liiketoiminnan tulosta ennen veroja.	Liikevoitto	139	215
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan ansaintakykyä.	Liikevoitto - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	139 -37	215 45
		Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	176	170
Tuotot	Tuotot kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jakajana käytettyä (palkkiokuluilla oikaistua) erää, joka kuvaa konsernin kaikkia tuottoja ml. korkokate.	Korkokate Palkkiotuotot Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	259 2 -39 0 0	241 2 45 0 0
		Tuotot	222	288

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	1-12/2023	1-12/2022
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvastaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan tuottoja, joista merkittävin on korkokate.	Tuotot - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	222 -37	288 45
		Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	259	243
Muut tuotot	Muut tuotot pitävät sisällään kaikki konsernin muut tuotot, pl. korkokate sekä realisoitumattomat käyvän arvon muutokset.	Palkkiotuotot Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot, realisoituneet Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	2 0 -2 0 0	2 - 0 0 0
		Muut tuotot	0	2
Kulut	Kulut kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jaettavana (pl. palkkiokulut) käytettyä erää, joka kuvaa konsernin kaikkia liiketoiminnan kuluja.	Palkkiokulut Henkilöstö- ja hallintokulut Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä Liiketoiminnan muut kulut	16 41 7 19	6 37 10 20
		Kulut	82	73
Kulut ilman kertaluonteista erää	Kulut ilman kertaluonteista erää kuvastaa aiempiin raportointikausiin vertailukelpoista kulujen määrää.	Kulut - Kertaluonteinen keskeytetystä järjestelmähankkeesta kirjattu kulu	82 -	73 -5
		Kulut ilman kertaluonteista erää	82	69
Kulu-tuottosuhte	Kulu-tuottosuhte on rahoitustoimialalla vakiintunut tunnusluku kulujen ja tuottojen välisen suhteen arvioimiseksi. Suhdeluku antaa sijoittajille vertailukelpoisen kuvan konsernin toiminnan kustannustehokkuudesta.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot) Kulu-tuottosuhte, %	67 205 32,4 %	68 283 23,9 %

Tunnusluvut

**Vaihtoehtoinen
tunnusluku
Miljoonaa euroa**

Määritelmä /perustelu

Laskentakaava ja täsmäytys

1-12/2023

1-12/2022

Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia antaa kulu-tuottosuhdetta tarkemman kuvan konsernin operatiivisesta tehokkuudesta, koska se ei huomioi realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta kulu-tuottosuhteeseen. Tunnusluku parantaa vertailukelpoisuutta eri raportointikausien ja yritysten välillä.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ (Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot) - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset)	67 205 -37	68 283 45
		Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	27,4 %	28,4 %
Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen	Tunnusluku kuvaa kauden realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta konsernin laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen.	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset, tulosvaikutteiset Tulosvaikutteisesti kirjatut verot realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos verojen jälkeen Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos verojen jälkeen Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista verojen jälkeen Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä verojen jälkeen	-37 7 60 20 6 0	45 -9 0 -12 -5 -
		Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen	57	19
Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (<i>KPI</i>). Tunnusluku sisältää kauden aikaisen uuden nostetun antolainauksen ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia sekä uuden leasingrahoituksen määrän ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.	Uusi luotonanto Uusi leasingrahoitus	4 103 268	4 074 301
		Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus	4 370	4 375
Pitkäaikainen uusi varainhankinta	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan aktiivisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (<i>KPI</i>). Tunnusluku sisältää yli vuoden mittaisen kauden aikana tehdyn uuden varainhankinnan ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.	Pitkäaikainen uusi varainhankinta	10 087	8 827

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	1-12/2023	1-12/2022
Oman pääoman tuotto (ROE), %	ROE mittaa konsernin pääoman käytön tehokkuutta. Tunnuslukua käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	139 -28 1 679	215 -43 1 738
		Oman pääoman tuotto (ROE), %	6,6 %	9,9 %
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Konsernin käyttämä strateginen mittari. Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten pois lukeminen parantaa ROEn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	176 -35 1 679	170 -34 1 738
		Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	8,4 %	7,8 %
Koko pääoman tuotto (ROA), %	ROA mittaa konsernin investointien tehokkuutta. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	139 -28 48 736	215 -43 47 048
		Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,2 %	0,4 %
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten pois lukeminen parantaa ROAn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	176 -35 48 736	170 -34 47 048
		Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	0,3 %	0,3 %

Tunnusluvut

Vaihtoehtoinen tunnusluku Miljoonaa euroa	Määritelmä /perustelu	Laskentakaava ja täsmäytys	31.12.2023	31.12.2022
Omaraisuusaste, %	Omaraisuusaste on vakavaraisuussuhdetta kuvaava tunnusluku, joka mittaa oman pääoman rahoittamaa varojen määrää. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten välistä vertailtavuutta.	(Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus ÷ Taseen loppusumma) x100 Omaraisuusaste, %	1744 49 736	1614 47 736
Lainakanta	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusaste (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Leasing Lainakanta	32 022 1 442 30 580	29 144 1 303 27 841
Pitkäaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusaste (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä Pitkäaikainen asiakasrahoitus	32 022 32 022	29 144 29 144
Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusaste (KPI), jossa realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on haluttu eliminoida, jotta varsinaiset asiakasrahoituksessa tapahtuneet muutokset käyvät ilmi tunnusluvusta.	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	32 022 926 32 948	29 144 1 516 30 660
Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusaste (KPI).	Vihreän rahoituksen määrä Yhteiskunnallisen rahoituksen määrä (Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä yhteensä ÷ Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia) x100 Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	4 795 2 234 7 029 32 948 21,3 %	3 251 1 734 4 985 30 660 16,3 %
Lyhytaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusaste (KPI).	Saamistodistukset, rahamarkkinatodistukset asiakkailta Lyhytaikainen asiakasrahoitus	1 575 1 575	1 457 1 457

Tunnusluvut

**Vaihtoehtoinen
tunnusluku
Miljoonaa euroa**

Määritelmä /perustelu

Laskentakaava ja täsmäytys

31.12.2023

31.12.2022

Varainhankinnan
kokonaismäärä

Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan
volyymien kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

214

2 333

2 588

2 530

40 602

35 592

Yhteensä

43 404

40 454

- Saadut lisävakuudet (CSA-vakuudet)

-82

-244

- Vaadittuun maksettavat velat luottolaitoksille

-2

-

Varainhankinnan kokonaismäärä

43 320

40 210

Pitkäaikainen
varainhankinta

Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan
volyymien kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).

Varainhankinnan kokonaismäärä
- Lyhytaikaiset velkakirjalainat (ECP)

43 320

40 210

-3 987

-4 650

Pitkäaikainen varainhankinta

39 332

35 560

Kokonaislikviditeetti

Johdon raportoinnissa konsernin maksuvalmiuden
kuvaamiseen käytetty suoritusasomittari (KPI).

Saamistodistukset
- Lyhytaikainen asiakasrahoitus

5 145

4 787

-1 575

-1 457

Arvopaperisijoitukset yhteensä

3 570

3 330

Käteiset varat

0

0

Talletukset

8 062

8 176

Muut sijoitukset yhteensä

8 063

8 176

Kokonaislikviditeetti

11 633

11 506

Vastuullisten
sijoitusten määrä
suhteessa konsernin
omaan vihreään ja
yhteiskunnalliseen
varainhankintaan

Johdon raportoinnissa vastuullisuuden kuvaamiseen
käytetty suoritusasomittari (KPI).

(Vastuullisten sijoitusten määrä
÷ Vihreän ja yhteiskunnallisen varainhankinnan määrä) x100

635

498

4 523

3 430

Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa konsernin omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan

14,0%

14,5%

Tunnusluvut

Muut tunnusluvut Miljoonaa euroa	Määritelmä	Laskentakaava ja täsmäytys	1-12/2023	1-12/2022
Liikevaihto	Määritelty IAS 1 -standardissa. Liikevaihtoa ei esitetä konsernin tuloslaskelmassa omana eränään, minkä vuoksi konserni esittää laskentakaavan ja täsmäytyksen tunnuslukutaulukossa.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Palkkiotuotot Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	2 718 2 -39 0 0	712 2 45 0 0
		Liikevaihto	2 680	759
			31.12.2023	31.12.2022
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Likvidit varat ÷ (Likviditeetin ulosvirtaukset – likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa)) x100	10 909 2 667	10 882 4 240
		Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	409,1%	256,7%
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Pysyvän varainhankinnan erät (ASF) ÷ Pysyvää varainhankintaa edellyttävät erät (RSF)) x100	36 279 29 244	31 966 26 583
		Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	124,1%	120,3%
CET1-vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ydinpääoma (CET1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1 550 1 500	1 482 1 518
		CET1-vakavaraisuus, %	103,4%	97,6%

Tunnusluvut

Muut tunnusluvut Miljoonaa euroa	Määritelmä	Laskentakaava ja täsmäytys	31.12.2023	31.12.2022
Tier 1 -vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1550 1500	1482 1518
		Tier 1 -vakavaraisuus, %	103,4 %	97,6 %
Kokonais- vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Omat varat yhteensä ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1550 1500	1482 1518
		Kokonaisvakavaraisuus, %	103,4 %	97,6 %
Vähimmäis- omavaraisuusaste, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Vastuiden kokonaismäärä) x100	1550 12 877	1482 12 777
		Vähimmäisomavaraisuusaste, %	12,0 %	11,6 %

Kuntarahoitus-konsernin tilinpäätöstiedotteen taulukko-osio

Kuntarahoitus

Konsernin tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-12/2023	1-12/2022	7-12/2023	7-12/2022
Korkotuotot ja vastaavat tuotot	(2)	2 717 519	711 740	1 659 024	470 788
Korkokulut ja vastaavat kulut	(2)	-2 458 266	-470 585	-1 524 139	-351 349
Korkokate		259 253	241 155	134 886	119 439
Palkkiotuotot		2 275	2 302	1 173	1 127
Palkkiokulut		-15 638	-5 517	-7 907	-2 756
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot	(3)	-39 461	44 583	-34 423	28 439
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot		-257	-149	-	-149
Liiketoiminnan muut tuotot		139	90	37	24
Henkilöstö- ja hallintokulut		-40 711	-37 361	-20 664	-18 758
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(9)	-6 543	-10 423	-3 405	-2 874
Liiketoiminnan muut kulut		-19 271	-19 774	-6 709	-858
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	(10)	-1 203	118	-985	858
Liikevoitto		138 583	215 024	62 002	124 492
Tuloverot		-28 058	-43 023	-12 393	-23 894
Kauden tulos		110 526	172 001	49 609	100 598

Tuloslaskelmassa on huomioitu soveltuvin osin Finanssivalvonnan *Määräykset ja Ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus* vuoden 2023 alusta voimaan tulleet muutokset tiettyihin tuloslaskelman eriin.

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstiedotetta.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Konsernin laaja tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-12/2023	1-12/2022	7-12/2023	7-12/2022
Kauden tulos		110 526	172 001	49 609	100 598
Muut laajan tuloksen erät					
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi					
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	(3)	75 401	-184	44 068	30 168
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	(4)	25 417	-15 166	35 756	11 810
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto		7 851	-5 961	8 622	-1 686
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä, netto		287	-	-	-
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	(10)	-2	3	2	3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		-21 791	4 262	-17 690	-8 059
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		87 163	-17 046	70 758	32 235
Kauden laaja tulos		197 689	154 955	120 367	132 833

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstiedotetta.

Konsernin tase

Konsernin tase

(1 000 €)	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Varat			
Käteiset varat	(7)	2	2
Saamiset luottolaitoksilta		9 187 071	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		32 021 717	29 144 361
Saamistodistukset		5 144 963	4 786 768
Johdannaissopimukset	(8)	1 856 769	2 707 103
Aineettomat hyödykkeet	(9)	6 311	8 831
Aineelliset hyödykkeet	(9)	9 648	5 062
Muut varat		1 073 885	1 234 810
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		435 982	223 104
Laskennalliset verosaamiset		9	763
Varat yhteensä	(5, 6)	49 736 359	47 736 293

Konsernin tase

(1 000 €)

	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Velat luottolaitoksille	(11)	213 695	2 332 623
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		2 588 275	2 529 585
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(12)	40 601 646	35 592 065
Johdannaissopimukset	(8)	3 372 514	4 616 111
Varaukset ja muut velat	(13)	418 275	593 848
Siirtovelat ja saadut ennakot		474 620	166 635
Laskennalliset verovelat		323 517	291 717
Velat yhteensä	(5, 6)	47 992 542	46 122 584
Oma pääoma			
Osakepääoma		42 583	42 583
Vararahasto		277	277
Käyvän arvon rahasto: sijoitukset		2 052	-4 457
Oman luottoriskin rahasto		60 238	-83
Suojauskustannusrahasto	(4)	21 821	1 488
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		40 366	40 366
Kertyneet voittovarot		1 576 480	1 533 535
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		1 743 817	1 613 709
Oma pääoma yhteensä		1 743 817	1 613 709
Velat ja oma pääoma yhteensä		49 736 359	47 736 293

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstiedotetta.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1 000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma							Yhteensä	Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Vararahasto	Käyvän arvon rahasto: sijoitukset	Oman luotto-riskin rahasto	Suojauskustannusrahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot			
Oma pääoma 31.12.2021	42 583	277	309	64	13 621	40 366	1 416 916	1 514 136	347 454	1 861 590
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-	-	-	-	-	-	-2 546	-2 546	-347 454	-350 000
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-12 600	-12 600	-	-12 600
Vuodelta 2021 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-40 236	-40 236	-	-40 236
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	172 001	172 001	-	172 001
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luotto-riskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	-147	-	-	-	-147	-	-147
Suojaukustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-12 133	-	-	-12 133	-	-12 133
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-4 769	-	-	-	-	-4 769	-	-4 769
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä, netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	2	-	-	-	-	2	-	2
Oma pääoma 31.12.2022	42 583	277	-4 457	-83	1 488	40 366	1 533 535	1 613 709	-	1 613 709

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Vararahasto	Käyvän arvon rahasto: sijoitukset	Oman luottoriskin rahasto	Suojauskustannusrahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vuodelta 2022 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-67 580	-67 580	-	-67 580
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	110 526	110 526	-	110 526
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	60 320	-	-	-	60 320	-	60 320
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	20 334	-	-	20 334	-	20 334
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	6 281	-	-	-	-	6 281	-	6 281
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä, netto	-	-	230	-	-	-	-	230	-	230
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	-2	-	-	-	-	-2	-	-2
Oma pääoma 31.12.2023	42 583	277	2 052	60 238	21 821	40 366	1 576 480	1 743 817	-	1 743 817

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstiedotetta.

Konsernin rahavirtalaskelma

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 €)	1-12/2023	1-12/2022
Liiketoiminnan rahavirta	84 900	-7 975 442
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos	2 782 391	2 063 033
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos	-719 460	1 103 027
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos	-2 305 076	-1 637 350
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos	-107 788	-368 992
Sijoitusten nettomuutos	2 566	-7 919 967
Vakuustalletusten nettomuutos	166 962	-1 332 255
Korkovirta rahoitusvaroista	1 517 912	97 307
Korkovirta rahoitusveloista	-1 196 347	93 906
Muut tuotot	62 955	54 080
Maksut liiketoiminnan kuluista	-84 091	-61 490
Maksetut verot	-35 125	-66 742
Investointien rahavirta	-545	-3 550
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-7	-16
Aineellisten hyödykkeiden luovutukset	138	149
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-676	-3 684
Rahoituksen rahavirta	-69 765	-407 887
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-	-350 000
AT1-pääomainstrumentin korot	-	-15 750
Maksetut osingot	-67 580	-40 236
Vuokrasopimuksista johtuva kokonaisrahavirta	-2 185	-1 902
Rahavarojen muutos	14 590	-8 386 879
Rahavarat 1.1.	48 624	8 435 504
Rahavarat 31.12.	63 214	48 624

Liitetiedot ovat erottamaton osa tilinpäätöstiedotetta.

Konsernin tilinpäätöstiedotteen liitetiedot

- Liite 1. Tilinpäätöstiedotteen laatimisperiaatteet
- Liite 2. Korkotuotot ja -kulut
- Liite 3. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot
- Liite 4. Suojauslaskenta
- Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat
- Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot
- Liite 7. Rahavarat
- Liite 8. Johdannaissopimukset
- Liite 9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset
- Liite 10. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit
- Liite 11. Velat luottolaitoksille
- Liite 12. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- Liite 13. Varaukset ja muut velat
- Liite 14. Annetut vakuudet
- Liite 15. Ehdolliset varat ja velat
- Liite 16. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- Liite 17. Lähipiiritapahtumat
- Liite 18. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Liite 1. Tilinpäätöstiedotteen laatimisperiaatteet

Kuntarahoituksen konsernitilinpäätös laaditaan EU:n hyväksymien kansainvälisten tilinpäätös-standardien (*International Financial Reporting Standards, IFRS*) mukaisesti. Tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 *Osavuositiedot* -standardin sekä vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä (Liite 1) esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaisesti. Laatimisperiaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia vuoden 2022 konsernitilinpäätöksestä.

Tilinpäätöstiedotteessa on huomioitu soveltuvin osin Finanssivalvonnan *Määräykset ja Ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus* vuoden 2023 alusta voimaan tulleet muutokset tiettyihin tuloslaskelman eriin. Myös vertailutiedot on muutettu vastaamaan päivitettyä ohjeistusta.

Tuloslaskelman erä vuoden 2022 loppuun saakka

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Suojauslaskennan nettotulos

Hallintokulut

Tuloslaskelman erä 1.1.2023 alkaen

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot

Henkilöstö- ja hallintokulut

Tilinpäätöstiedote perustuu vuoden 2023 tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Tilintarkastuskertomus on annettu 9.2.2024.

Liitetiedot esitetään tuhansina euroina. Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tilinpäätöstiedote julkaistaan suomen ja englannin kielellä. Suomenkielinen tilinpäätöstiedote on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Johdon harkinta ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöstiedotteen laatiminen IFRS-standardien mukaan edellyttää tiettyä johdon harkintaa ja arvioita. Konsernin tekemät keskeiset oletukset liittyvät tulevaisuutta ja raportointipäivän arvioita koskeviin merkittävimpiin epävarmuustekijöihin.

Käyvän arvon määrittämiseen liittyvä johdon harkinta

Jos rahoitusinstrumentille on saatavilla toimivilla markkinoilla noteerattu hinta, on johdon käyttämän harkinnan tarve yleensä vähäinen. Jos rahoitusinstrumentille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa, konserni käyttää käyvän arvon määrittämiseksi arvostusmenetelmiä. Näihin arvostusmenetelmiin liittyy jonkin verran johdon arviointia ja harkintaa, joiden aste riippuu syöttötietojen saatavuudesta ja instrumentin monimutkaisuudesta. Niiden instrumenttien arvostusten osalta, jotka on arvostettu markkinoilla vakiintuneilla arvostusmenetelmillä ja joissa kaikki käytetyt syöttötiedot noteerataan toimivilla markkinoilla, on arvostuksessa tarvittavan arvionvaraisuuden tai harkinnan taso vähäinen. Vaadittu arvionvaraisuuden ja johdon harkinnan aste ovat merkittävämpiä niille instrumenteille, jotka arvostetaan monimutkaisemmilla malleilla ja joissa osa tai kaikki syöttötiedoista ovat vähemmän likvidejä tai muita kuin havainnoitavissa olevia. Johdon harkintaa vaaditaan sopivien syöttötietojen, oletusten, arvostusparametrien ja mallintamistekniikoiden valinnassa ja soveltamisessa erityisesti silloin, kun syöttötietojen noteeraukset ovat vähäisiä tai on sovellettava ekstrapolointitekniikoita.

Kuntarahoitus-konserni esittää rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen hierarkiatasot liitetiedoissa. Johdon harkintaa tarvitaan, kun määritellään hierarkiataso, johon tietyt instrumentit tulisi luokitella erityisesti silloin, kun käypä arvo määräytyy useiden syöttötietojen perusteella, joista osa on havainnoitavissa ja osa ei. Lisäksi instrumentin luokittelu voi muuttua ajan myötä syöttötietojen likviditeetti muutoksista johtuen. Konserni esittää myös herkkyyksanalyysin tason 3 rahoitusinstrumenttien osalta käyttämällä mahdollisia vaihtoehtoisia

oletuksia tason 3 syöttötiedolle. Mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten määrittäminen vaatii johdon harkintaa.

Käyvän arvon määrittämiseen liittyvät arvostusmenetelmät ja -kontrollit sekä määrälliset tiedot ja käyvän arvon hierarkiatasot herkkyysoanalyysiin on esitetty liitteessä 6 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*. Muutokset rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa vaikuttavat tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot* sekä muissa laajan tuloksen erissä eriin *Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos ja Suojauskustannuksen (Cost-of-Hedging) muutos*.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan liittyvä johdon harkinta

Arvonalentumistappioiden määrittäminen edellyttää kaikissa rahoitusvarojen ryhmissä harkintaa erityisesti liittyen tulevaisuuden kassavirtojen määrään ja ajoitukseen sekä vakuuksien arvoihin, kun arvonalentumistappioita määritetään ja luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan. Näihin arviointeihin vaikuttavat monet tekijät, joiden muutokset voivat johtaa erisuuruisiin varauksiin. Konsernin odotettavissa olevat luottotappiot on esitetty liitteessä 10 *Saamisten ja sitoumusten luottoriskit*. Odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa erään *Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot*.

Konsernin odotettavissa olevien luottotappioiden laskelmat ovat monimutkaisten mallien tuotosta. Mallit sisältävät lukuisia oletuksia, jotka koskevat muuttujien valintaa ja niiden keskinäisiä riippuvuuksia. Odotettavissa olevien luottotappioiden mallien elementtejä, joita pidetään harkintaa sisältävinä ja arvioina ovat:

- Konsernin sisäinen luottoluokitusmalli, joka määrittää maksukyvyttömyyden todennäköisyydet (*Probability of Default, PD*) yksittäisille luokille.
- Konsernin kriteerit sen arvioimiseksi, onko luottoriskissä tapahtunut merkittävä lisääntyminen sekä laadullinen arviointi.

- Odotettavissa olevien luottotappioiden mallien kehittäminen mukaan lukien erilaiset kaavat ja muuttujien valinta.
- Makrotaloudellisten skenaarioiden ja taloudellisten muuttujien, kuten työttömyysasteen ja vakuuksien arvon, välisten suhteiden määrittäminen sekä näiden vaikutus maksukyvyttömyyden todennäköisyyksiin (*Probability of Default, PD*), maksukyvyttömyyshetken vastuiden määrään (*Exposure at Default, EAD*) ja tappio-osuuksiin (*Loss Given Default, LGD*).
- Tulevaisuuteen suuntautuvien makrotaloudellisten skenaarioiden valinta ja niiden painotetut todennäköisyydet odotettavissa olevan luottotappiomallin taloudellisten muuttujien määrittämiseksi.

Konserni tarkastelee mallejaan säännöllisesti toteutuneisiin luottotappioihin verrattuna sekä muokkaa malleja tarvittaessa. Kuntarahoitus-konserni päivitti vuoden 2023 aikana konkursitodennäköisyydet päivityssykliin mukaisesti ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty tulevaisuuden informaation huomioimiseksi tilikauden lopussa. Samassa yhteydessä päivitettiin myös maksukyvyttömyydestä johtuvan tappio-osuuden laskennassa käytettäviä palautumisasteita sekä tappio-osuuksia tietyille asiakassegmenteille.

Konserni on arvioinut nopeasti kohonneen korkotason vaikutusta asiakasrahoituksen saamisiin ja luottoriskiin. Kesäkuussa 2023 konsernin johto päätti kirjata ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen 609 tuhatta euroa, sillä johdon arvion mukaan joillakin asiakkailla on kassavirran riittävydessä haasteita loppuvuoden 2023 aikana. Tilikauden 2023 lopussa konsernin johto arvioi edelleen lisävarauksen tarvetta ja päätti kasvattaa lisävarausta 16 tuhannella eurolla. Konsernin arvion mukaan joillakin asiakkailla saattaa olla kassavirran riittävydessä haasteita myös alkuvuonna 2024, mikä voi ilmentyä Kuntarahoitus-konsernille lisääntyneinä maksuviiveinä ja lainanhoitojoustoina. Ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen määrä oli joulukuun 2023 lopussa 625 tuhatta euroa. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Liite 2. Korkotuotot ja -kulut

(1000 €)	1-12/2023			1-12/2022		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Varat						
Jaksotettu hankintameno						
Käteiset varat	-	-	-	30 304	-26 828	3 475
Saamiset luottolaitoksilta	317 664	-29	317 636	8 290	-8 346	-56
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	779 143	-	779 143	220 905	-	220 905
Saamistodistukset	46 110	-23	46 087	5 345	-3 206	2 140
Muut varat	45 861	-	45 861	8 019	-	8 019
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat						
Saamistodistukset	6 982	-	6 982	9	-	9
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	348	-	348	348	-	348
Saamistodistukset	27 395	-	27 395	9 436	-	9 436
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 033	-	1 033	827	-	827
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	441 616	-348 450	93 166	92 225	-87 665	4 560
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	356 190	-	356 190	-34 804	-	-34 804
Leasing	38 640	-	38 640	10 177	-	10 177
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	2	-	2	6	-	6
Korot varoista yhteensä	2 060 984	-348 502	1 712 482	351 089	-126 045	225 044
<i>, josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	1 195 761	-52		272 863	-38 380	

(1000 €)	1-12/2023			1-12/2022		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Velat						
Jaksotettu hankintameno						
Velat luottolaitoksille	-	-26 276	-26 276	11 575	-12 570	-995
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-37 557	-37 557	-	-44 838	-44 838
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-466 008	-466 008	778	-263 148	-262 370
Varaukset ja muut velat	-	-17 106	-17 106	-	-4 286	-4 286
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Velat luottolaitoksille	-	-1 005	-1 005	-	-54	-54
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-37 034	-37 034	-	-34 195	-34 195
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-369 060	-369 060	-	-157 748	-157 748
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	656 535	-604 280	52 255	348 298	-139 384	208 915
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-551 439	-551 439	-	311 682	311 682
Korot veloista yhteensä	656 535	-2 109 764	-1 453 229	360 651	-344 540	16 111
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	-	-546 947		12 353	-324 841	
Korkotuotot ja -kulut yhteensä	2 717 519	-2 458 266	259 253	711 740	-470 585	241 155

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa vaiheen 3 rahoitusvaroista kirjattiin tilikaudella korkotuottoja 1 726 tuhatta euroa (743 tuhatta euroa). Nämä korkotuotot näkyvät taulukon erissä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* ja *Leasing*.

Korkokulut varauksista ja muista veloista sisältää 52 tuhatta euroa (51 tuhatta euroa) IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardin mukaisesti kirjattuja vuokrasopimusvelkojen korkoja.

Jaksotettuun hankintamenoön luokiteltujen rahoitusvarojen korkokulut käteisistä varoista koostuivat vertailukaudella keskuspankkitalletuksista ja saamisista luottolaitoksilta vastaavasti vakuustalletuksista maksetuista koroista. Korkokulut saamistodistuksista koostuvat lyhytaikaisen asiakasrahoituksen rahamarkkinatodistusten negatiivisista koroista. Korkokulut johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten koroista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaaksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritelty yksilöityä suojauskohdetta. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eria *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* ja *Leasing*.

Jaksotettuun hankintamenoön luokiteltujen rahoitusvelkojen korkotuotot veloista luottolaitoksille koostuivat vertailukaudella vakuustalletuksista saaduista koroista sekä TLTRO III -velan koroista ja korkotuotot yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista koostuivat Kuntarahoituksen velkasitoumuksista (ECP) saaduista koroista. Korkotuotot johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten positiivisista korkokuluista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen suojaukseksi tehtyjä johdannaissopimuksia. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eria *Velat luottolaitoksille*, *Velat yleisölle ja julkisyhteisöille* ja *Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*.

(1 000 €)	7-12/2023			7-12/2022		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Varat						
Jaksotettu hankintameno						
Käteiset varat	-	-	-	30 304	-3 234	27 070
Saamiset luottolaitoksilta	184 547	48	184 595	8 254	-4 524	3 730
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	459 034	-	459 034	145 105	-	145 105
Saamistodistukset	27 661	-	27 661	5 337	-721	4 616
Muut varat	26 823	-	26 823	6 833	-	6 833
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat						
Saamistodistukset	4 879	-	4 879	9	174	183
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	174	-	174	174	-	174
Saamistodistukset	15 687	-	15 687	6 245	-	6 245
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	573	-	573	404	-	404
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	265 584	-215 263	50 321	58 125	-44 283	13 842
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	212 440	-	212 440	12 807	-	12 807
Leasing	23 285	-	23 285	5 930	-	5 930
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	1	-	1	2	-	2
Korot varoista yhteensä	1 220 689	-215 215	1 005 474	279 530	-52 588	226 942
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	702 945	48		195 833	-8 305	

(1 000 €)	7-12/2023			7-12/2022		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Velat						
Jaksotettu hankintameno						
Velat luottolaitoksille	-	-5 724	-5 724	-654	-10 223	-10 877
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-18 295	-18 295	-	-24 430	-24 430
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-270 372	-270 372	15	-134 099	-134 084
Varaukset ja muut velat	-	-9 796	-9 796	-	-2 434	-2 434
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Velat luottolaitoksille	-	-704	-704	-	-27	-27
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-18 975	-18 975	-	-17 648	-17 648
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-184 549	-184 549	-	-127 038	-127 038
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	438 336	-441 208	-2 872	191 897	-72 550	119 347
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-359 299	-359 299	-	89 687	89 687
Korot veloista yhteensä	438 336	-1 308 924	-870 588	191 258	-298 761	-107 503
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	-	-304 188		-639	-171 185	
Korkotuotot ja -kulut yhteensä	1 659 024	-1 524 139	134 886	470 788	-351 349	119 439

Liite 3. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot

(1000 €)	1-12/2023				7-12/2023			
	Realisoituneet voitot	Realisoituneet tappiot	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	Yhteensä	Realisoituneet voitot	Realisoituneet tappiot	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Rahoitusvarat								
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti								
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	2 592	2 592	-	-	1 819	1 819
Saamistodistukset	-	-	120 709	120 709	-	-	104 863	104 863
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti								
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-827	-827	-	-	-925	-925
Rahoitusvelat								
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti								
Velat luottolaitoksille	-	-	-1 212	-1 212	-	-	-1 838	-1 838
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-	-76 384	-76 384	-	-	-54 474	-54 474
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat: velkasitoumukset	-	-	1 937	1 937	-	-	2 060	2 060
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat: joukkovelkakirjalainat	-	-	-309 603	-309 603	-	-	-151 433	-151 433
Johdannais sopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	123	-211	252 443	252 354	-	-	89 008	89 008
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	-	42	42	-	-	21	21
Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot yhteensä	123	-211	-10 303	-10 391	-	-	-10 900	-10 900
Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot	108 801	-102 714	-8 009	-1 923	44 308	-47 864	1 776	-1 780
Suojauslaskennan nettotulos	-	-	-27 147	-27 147	-	-	-21 743	-21 743
Yhteensä	108 924	-102 926	-45 460	-39 461	44 308	-47 864	-30 867	-34 423

Erä *Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot* sisältää käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon muutoksen, suojauslaskentaan kuulumattomien johdannaissopimusten (johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti) käyvän arvon muutoksen sekä näiden erien realisoituneet voitot ja -tappiot. Erä *Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot* sisältää kaikkien valuuttamääraisten erien osalta realisoituneet ja realisoitumattomat kurssierot. Erä *Suojauslaskennan nettotulos* on esitetty tarkemmin liitteessä 4 *Suojauslaskenta*. Katsauskauden täsmäytyslaskelma ensimmäisen päivän voiton tai tappion (*Day 1 gain or loss*) osalta esitetään liitteessä 6 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

(1000 €)	1-12/2022				7-12/2022			
	Realisoituneet voitot	Realisoituneet tappiot	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	Yhteensä	Realisoituneet voitot	Realisoituneet tappiot	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Rahoitusvarat								
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti								
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-9 812	-9 812	-	-	-2 185	-2 185
Saamistodistukset	-	-	-235 724	-235 724	-	-	-96 949	-96 949
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti								
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-	-976	-976	-	-	1 308	1 308
Rahoitusvelat								
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti								
Velat luottolaitoksille	-	-	1 521	1 521	-	-	377	377
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-	397 597	397 597	-	-	120 346	120 346
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat: velkasitoumukset	-	-	-112	-112	-	-	264	264
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat: joukkovelkakirjalainat	-	-	160 312	160 312	-	-	-128 731	-128 731
Johdannaispimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	378	-172	-304 568	-304 363	378	-172	110 935	111 140
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (Day 1 gain or loss)	-	-	-156	-156	-	-	-176	-176
Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot yhteensä	378	-172	8 083	8 288	378	-172	5 188	5 393
Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot	125 198	-136 321	10 976	-148	85 986	-101 242	15 047	-209
Suojauslaskennan nettotulos	-	-	36 444	36 444	-	-	23 255	23 255
Yhteensä	125 575	-136 494	55 502	44 583	86 363	-101 414	43 489	28 439

Seuraavissa taulukoissa on eritelty nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen tasearvot ja tilikauden käyvän arvon muutos tuloslaskelman erässä *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot* ja muun laajan tuloksen erässä *Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto*.

**Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat ja -velat
(1 000 €)**

	Nimellisarvo 31.12.2023	Tasearvo 31.12.2023	Nimellisarvo 31.12.2022	Tasearvo 31.12.2022
Rahoitusvarat				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 000	30 326	30 000	28 432
Saamistodistukset	3 284 881	3 200 340	3 355 906	3 162 034
Rahoitusvarat yhteensä*	3 314 881	3 230 667	3 385 906	3 190 465
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	44 000	42 989	5 000	3 291
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 449 753	1 311 174	1 495 567	1 318 658
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 870 880	9 472 387	11 505 250	10 842 676
Rahoitusvelat yhteensä	11 364 633	10 826 551	13 005 818	12 164 626

* Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen osalta luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä on 31.12.2023 ja 31.12.2022 tasearvon suuruinen.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen arvonmuutos (1 000 €)	31.12.2023	1.1.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2023	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 7-12/2023	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat								
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-7 988	-10 581	2 592	151	2 441	1 819	83	1 735
Saamistodistukset	-94 789	-215 498	120 709	-6 493	127 202	104 863	-5 173	110 036
Rahoitusvarat yhteensä	-102 777	-226 078	123 301	-6 342	129 643	106 682	-5 090	111 771

Rahoitusvarat, jotka konserni on luokitellut nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi, sisältää likviditeettisalkun saamistodistukset sekä yksittäisiä antolainoja, joiden korkoriski on suojattu korko- ja valuuttajohdannaisilla. Luokittelu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi tehdään, sillä se vähentää merkittävästi arvostukseen liittyviä epäjohtonmukaisuuksia (*kirjanpidollista epäsymmetriaa*), joka syntyisi siitä, että johdannaisopimus arvostetaan tulosvaikutteisesti ja saamistodistus IFRS 9 -liiketoimintamallin perusteella käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai antolaina jaksotettuun hankintamenuun. Konsernilla ei ole luottojohdannaisia, jotka suojaisivat näitä rahoitusvaroja.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen arvonmuutos (1 000 €)	31.12.2023	1.1.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2023	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-12/2023	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-12/2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 7-12/2023	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 7-12/2023	Käyvän arvon muutos yhteensä 7-12/2023
Rahoitusvelat								
Velat luottolaitoksille	495	1 708	-1 212	514	-698	-1 838	414	-1 424
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	169 099	245 483	-76 384	30 218	-46 167	-54 474	13 553	-40 921
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	425 589	733 254	-307 666	44 669	-262 997	-149 373	30 100	-119 273
Rahoitusvelat yhteensä	595 183	980 445	-385 262	75 401	-309 862	-205 685	44 068	-161 617

Netto käyvän arvon muutos erässä Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloksen kautta kirjattavat nettotuotot (1 000 €)	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 31.12.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 7-12/2023
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	595 183	-385 262	-205 685
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaisoppimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-592 125	397 646	210 246
Netto käyvän arvon muutos	3 058	12 384	4 561

Konserni on luokitellut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset, jotka on suojattu valuuttajohdannaisilla, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun avulla poistetaan kirjanpidollista epäsymmetriaa, joka muuten syntyisi johdannaisen ja rahoitusvelan eri arvostusperiaatteista johtuen. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat ovat rahoitusvelkoja, jotka on suojattu konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti, mutta joihin ei sovelleta IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta syntyy tulosvaikutusta, mutta niiden ollessa suojattu odotettavissa olevat voitot ja tappiot niiden osalta rajoittuvat korkoihin. Yllä oleva taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja niitä suojaavien johdannaisten nettovaikutuksen tulokseen.

Kun rahoitusvelka luokitellaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan käyvän arvon muutos, lukuunottamatta käyvän arvon muutosta, joka johtuu oman luottoriskin muutoksesta, tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot*. Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen osuus käyvän arvon muutoksesta esitetään erikseen muissa laajan tuloksen erissä oman luottoriskin rahaston muutoksena.

Oman luottoriskin muutoksen erottamiseksi rahoitusvelan käyvän arvon muutoksesta Kuntarahoitus-konserni soveltaa IFRS 13 -standardin mukaista tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa (*income approach*). Valtaosalle nimenomaisesti käypään arvoon luokitelluista rahoitusveloista ei ole saatavilla markkinahintoja, sillä niillä ei käydä aktiivisesti kauppaa jälkimarkkinoilla. Oman luottoriskin

erottamiseksi kehitetyssä arvostusmenetelmässä käytetään syöttötietoina Kuntarahoituksen jälkimarkkinakäyriä eri valuutoissa (*benchmark curves*), markkinatietoa valuuttojen välisistä viitekoronvaihtosopimusten preemioista (*cross currency basis*) sekä toteumatietoa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskettujen velkojen luottomarginaalista (*credit spread*). Näiden tietojen perusteella saadaan määritettyä eri raportointiajankohdille arvostuskäyrä, jolla arvostetaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat. Vertaamalla tekohetken ja raportointihetken käyrillä laskettua käypää arvoa voidaan määrittää Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen vaikutus rahoitusvelan käypään arvoon.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluilla rahoitusveloilla ei käydä kauppaa.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen arvonmuutos (1 000 €)	31.12.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 7-12/2022	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat								
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-10 581	-769	-9 812	196	-10 008	-2 185	66	-2 251
Saamistodistukset	-215 498	20 226	-235 724	-9 088	-226 635	-96 949	-5 273	-91 676
Rahoitusvarat yhteensä	-226 078	19 457	-245 535	-8 892	-236 643	-99 134	-5 208	-93 926

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen arvonmuutos (1 000 €)	31.12.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-12/2022	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-12/2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 7-12/2022	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 7-12/2022	Käyvän arvon muutos yhteensä 7-12/2022
Rahoitusvelat								
Velat luottolaitoksille	1 708	187	1 521	-25	1 496	377	22	399
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	245 483	-152 113	397 597	-12 269	385 327	120 346	5 886	126 233
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	733 254	573 054	160 201	12 111	172 311	-128 467	24 260	-104 208
Rahoitusvelat yhteensä	980 445	421 127	559 318	-184	559 134	-7 744	30 168	22 424

Netto käyvän arvon muutos erässä Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloksen kautta kirjattavat nettotuotot (1 000 €)	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 31.12.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-12/2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 7-12/2022
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	980 445	559 318	-7 744
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaispimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-989 771	-554 212	12 950
Netto käyvän arvon muutos	-9 325	5 106	5 205

Liite 4. Suojauslaskenta

Konsernin korko- ja valuuttakurssiriskejä hallitaan johdannaisten avulla. Markkinariskipolitiikan mukaisesti suojausstrategiana on pääsääntöisesti suojata rahoitusvarojen ja -velkojen merkittävät valuutta- ja korkoriskit erien osalta, joiden maturiteetti ylittää vuoden. Näin ollen ulkomaan valuutan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi, ja kiinteät ja pitkiin viitekorkoihin sidotut korkoehdot vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla ehdoiltaan lyhyempiin vaihtuviin korkoihin. Konsernin markkinariskien suojaamiseen liittyvät riskienhallintaperiaatteet kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen 2022 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema.*

Konserni soveltaa sekä IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa että IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa. Konserni ei sovelle rahavirran suojauslaskentaa. Suojauslaskentaan liittyvät laatimisperiaatteet kuvataan konsernitilinpäätöksen 2022 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 10. *Suojauslaskenta.* Suojauslaskennan nettotuotot kirjataan tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot.*

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kohteena olevat varat ja velat tase-erien mukaisesti jaoteltuna IAS 39 -standardin mukaiseen portfoliosuojauslaskentaan ja IFRS 9 -standardin mukaiseen käyvän arvon suojauslaskentaan, joka on edelleen jaettu kahteen osaan sen perusteella sovelletaanko suojauksessa suojauskustannuksen eriyttämistä (*Cost-of-Hedging*).

Suojauslaskenta 31.12.2023 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	11 843 871	10 937 466	10 877 199	60 267	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	395 417	383 163	-	383 163	-
Varat yhteensä	12 239 288	11 320 629	10 877 199	443 430	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	95 000	86 889	-	86 889	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 287 710	1 277 101	-	1 277 101	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	32 537 103	30 841 465	-	17 950 427	12 891 038
Velat yhteensä	33 919 813	32 205 454	-	19 314 416	12 891 038

Suojauslaskenta 31.12.2022 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	12 826 877	11 348 612	11 289 353	59 259	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	302 864	274 053	-	274 053	-
Varat yhteensä	13 129 741	11 622 665	11 289 353	333 313	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	95 000	84 892	-	84 892	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 302 710	1 210 927	-	1 210 927	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	27 163 444	24 419 692	-	12 603 372	11 816 320
Velat yhteensä	28 561 154	25 715 510	-	13 899 190	11 816 320

Viereisessä taulukossa esitetään suojauskohteen suojatun riskin ja suojausinstrumentin kumulatiivinen käypä arvo kauden alussa ja lopussa sekä käyvän arvon muutokset kauden aikana. Taulukossa esitettävät luvut eivät pidä sisällään suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden valuuttakurssieroista johtuvia käyvän arvon muutoksia. Tästä johtuen suojausinstrumenttien yhteissumma ei täsmää liitteessä 8 *Johdannaissopimukset* esitettävään erään *Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä*. Suojauskohteiden käyvän arvon muutos suojatun riskin osalta ja niitä suojaavien johdannaisten muut käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot*. Suojaussuhteen tehoton osuus näkyy siten tässä tuloslaskelmaerässä. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot eritellään liitteessä 3.

Markkinakäytännön ja IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* -standardin mukaisesti konserni diskonttaa suojauskohteet swap-käyrällä, kun ne arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Johdannaissopimukset taas diskontataan OIS-käyrällä. Ero käytetyissä diskonttokäyrissä aiheuttaa merkittävän osan konsernin suojauslaskennan tehottomuudesta. Lisäksi tehottomuutta voi jossain määrin syntyä myös eroista pääomissa, päivälaskentamenetelmissä tai kassavirtojen ajoittumisissa.

Arvostus suojatun riskin osalta (1 000 €)

	31.12.2023	1.1.2023	Tulosvaikutus 1-12/2023	Tulosvaikutus 7-12/2023
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-907 319	-1 476 553	569 233	457 786
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	969 754	1 549 315	-579 561	-461 718
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	-1 652	-1 721	69	130
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	60 783	71 041	-10 258	-3 802
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-10 422	-29 402	18 980	16 367
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	9 060	28 548	-19 488	-16 650
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-1 362	-855	-507	-282
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Velat luottolaitoksille	8 111	10 108	-1 997	-2 996
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	4 425	54 570	-50 145	-45 643
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 407 537	2 559 950	-1 152 413	-1 084 348
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-1 442 656	-2 631 089	1 188 433	1 115 329
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-22 583	-6 461	-16 122	-17 658
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatiot	-3 603	-3 343	-260	-
Suojauslaskenta yhteensä	33 235	60 382	-27 147	-21 743

Arvostus suojatun riskin osalta (1 000 €)	31.12.2022	1.1.2022	Tulosvaikutus 1-12/2022	Tulosvaikutus 7-12/2022
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 476 553	122 505	-1 599 058	-522 396
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 549 315	-78 911	1 628 226	529 236
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	-1 721	218	-1 939	-1 948
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	71 041	43 812	27 229	4 892
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-29 402	25 414	-54 816	-16 870
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	28 548	-25 669	54 217	16 183
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-855	-255	-599	-687
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Velat luottolaitoksille	10 108	-5 120	15 228	1 713
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	54 570	-340 433	395 003	115 258
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 559 950	-171 028	2 730 978	825 498
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-2 631 089	500 306	-3 131 395	-923 419
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-6 461	-16 275	9 814	19 049
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatiot	-3 343	-3 343	0	0
Suojauslaskenta yhteensä	60 382	23 938	36 444	23 255

Viereisessä taulukossa esitetään koron- ja valuutanvaihtosopimusten (*cross currency swaps*) suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) vaikutus oman pääoman erään *Suojauskustannusrahasto*. Luvut esitetään verojen jälkeen. Kaikissa valuuttamäärisissä suojaussuhteissa konserni on ottanut käyttöön ns. suojauskustannuksen eriyttämisen (*Cost-of-Hedging*). Jokaisen suojaussuhteen osalta, kun koron- ja valuutanvaihtosopimus määritetään suojausinstrumentiksi, eri valuuttojen välinen viitekoronvaihtosopimuksen preemio (*cross currency basis*) erotetaan ja jätetään suojaussuhteen ulkopuolelle.

Johdannaisen koko käyvän arvon muutoksen ja suojaussuhteeseen määritetyn osuuden käyvän arvon muutoksen erotus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta erään *Suojauskustannusrahasto*. Muutokset eri valuuttojen välisten viitekoronvaihtosopimusten preemioissa vaikuttavat siten muihin laajan tuloksen eriin eivätkä luo tehottomuutta suojaussuhteeseen.

Suojauslaskennan vaikutus oman pääoman eriin (1 000 €)

Suojauskustannus (*Cost-of-Hedging*)

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

Yhteensä

31.12.2023

1.1.2023

Vaikutus Suojauskustannusrahastoon

21 821

1 488

20 334

21 821

1 488

20 334

Suojauslaskennan vaikutus oman pääoman eriin (1 000 €)

Suojauskustannus (*Cost-of-Hedging*)

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

Yhteensä

31.12.2022

1.1.2022

Vaikutus Suojauskustannusrahastoon

1 488

13 621

-12 133

1 488

13 621

-12 133

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kumulatiivinen tehokkuus suojauskohteittain. Lisäksi taulukossa esitetään käytetyt suojausinstrumentit.

**Suojauslaskennan tehokkuus suojauskohteittain
31.12.2023 (1 000 €)**

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-907 319	969 754	62 435
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	1 829	-1 608	222
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-12 251	10 668	-1 584
Varat yhteensä		-917 742	978 814	61 072
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euomääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1 105 788	-1 132 380	-26 592
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	314 285	-310 277	4 009
Velat yhteensä		1 420 073	-1 442 656	-22 583

**Suojauslaskennan tehokkuus suojauskohteittain
31.12.2022 (1 000 €)**

Suojauskohde	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-1476 553	1549 315	72 762
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	-595	1043	449
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-28 808	27 504	-1304
Varat yhteensä		-1505 955	1577 862	71907
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euomääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1967 231	-1972 437	-5 207
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuutanvaihtosopimukset) Korkojohdannainen	657 397	-658 652	-1255
Velat yhteensä		2 624 628	-2 631 089	-6 461

Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat 31.12.2023 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 187 071	-	-	-	-	9 187 071	9 187 071
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*	30 905 386	-	30 326	27 482	-	30 963 194	32 746 762
Saamistodistukset	1 574 954	369 669	3 200 340	-	-	5 144 963	5 145 075
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	312 957	312 957	312 957
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 543 813	1 543 813	1 543 813
Muut varat**	1 048 412	-	-	-	-	1 048 412	1 048 412
Yhteensä	42 715 826	369 669	3 230 667	27 482	1 856 769	48 200 413	49 984 092

* Erä sisältää 383 163 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

Rahoitusvelat 31.12.2023 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	170 706	42 989	-	213 695	213 654
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 277 101	1 311 174	-	2 588 275	2 601 224
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	31 129 259	9 472 387	-	40 601 646	40 566 379
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 157 142	1 157 142	1 157 142
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	2 215 373	2 215 373	2 215 373
Varaukset ja muut velat*	401 010	-	-	401 010	401 010
Yhteensä	32 978 076	10 826 551	3 372 514	47 177 141	47 154 781

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 392 173 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 8 837 tuhatta euroa.

Rahoitusvarat 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 625 488	-	-	-	-	9 625 488	9 625 488
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä*	28 055 798	-	28 432	31 090	-	28 115 321	29 739 890
Saamistodistukset	1 457 098	167 636	3 162 034	-	-	4 786 768	4 786 383
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	504 097	504 097	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	2 203 006	2 203 006	2 203 006
Muut varat**	1 219 541	-	-	-	-	1 219 541	1 219 541
Yhteensä	40 357 928	167 636	3 190 465	31 090	2 707 103	46 454 223	48 078 407

* Erä sisältää 274 053 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

Rahoitusvelat 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 329 332	3 291	-	2 332 623	2 332 609
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	1 318 658	-	2 529 585	2 543 548
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 749 389	10 842 676	-	35 592 065	35 650 001
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 562 525	1 562 525	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	3 053 586	3 053 586	3 053 586
Varaukset ja muut velat*	574 192	-	-	574 192	574 192
Yhteensä	28 863 840	12 164 626	4 616 111	45 644 576	45 716 461

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 570 922 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 3 269 tuhatta euroa.

Seuraavassa taulukossa esitetään uudelleenluokittelun vaikutus niiden rahoitusvarojen osalta, jotka on IFRS 9 -siirtymässä 1.1.2018 siirretty IAS 39 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista IFRS 9 -standardin mukaisesti jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviksi. Kuntarahoitus-konserni ei IFRS 9 -siirtymän yhteydessä uudelleenluokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin.

Uudelleenluokitellut rahoitusvarat (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokittelu- ryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 31.12.2023	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella*	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018**	Kirjatut korkotuotot 1-12/2023	Kirjatut korkotuotot 7-12/2023
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	86 977	434	0,14 %	2 743	1 651

* Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio, joka olisi kirjattu tulosvaikutteisesti tilikaudella, jos rahoitusvarojen uudelleenluokittelua ei olisi tehty.

** Efektiivinen korko määritelty soveltamisen aloittamisajankohtana.

Uudelleenluokitellut rahoitusvarat (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokittelu- ryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 31.12.2022	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018	Kirjatut korkotuotot 1-12/2022	Kirjatut korkotuotot 7-12/2022
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	91 834	-983	0,14 %	478	242

Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketoimessa. Konsernin käyvän arvon arvostuksissa käytetään seuraavaa käyvän arvon hierarkiaa, joka heijastaa arvostuksissa käytettyjen syöttötietojen merkitystä.

Taso 1

Syöttötiedot ovat täysin samanlaisille instrumenteille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joihin konsernilla on pääsy arvostuspäivänä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Nämä hintanoteeraukset (keskihinta) edustavat hintaa, johon tavanomainen liiketoimi omaisuuserän myymiseksi tai velan siirtämiseksi toteutuisi markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä tarkasteluhetken markkinaolosuhteiden vallitessa. Tason 1 instrumentit sisältävät pääosin konsernin sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin.

Taso 2

Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan (hintoina) tai epäsuorasti (johdettuna hinnoista). Taso 2 sisältää instrumentit, jotka on arvostettu käyttämällä täysin samanlaisten tai vastaavien varojen tai velkojen noteerattuja hintoja markkinoilla, jotka eivät ole täysin toimivat tai muita arvostusmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot ovat suorasti tai epäsuorasti havainnoitavissa markkinoilta. Tason 2 instrumentit sisältävät pääasiassa OTC-johdannaisia (*over-the-counter*), konsernin liikkeeseen laskemia plain vanilla -velkakirjalainoja sekä konsernin antolainasopimuksia.

Taso 3

Tason 3 instrumenttien arvostusmenetelmät sisältävät syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa ja ei-havainnoitavissa olevilla syöttötiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostuksessa. Ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja käytetään arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla. Jos syöttötieto on epälikvidi, ekstrapoloitu tai perustuu historialliseen hintaan, syöttötieto määritellään tason 3 syöttötiedoksi, koska tällaiset syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa. Rahoitusinstrumentit, joissa on osake- ja valuuttastruktuureja, kuuluvat tähän tasoon johtuen syöttötietojen, kuten osinkotuoton, vaikutuksesta näiden käypään arvoon. Lisäksi taso 3 sisältää joitakin pitkän maturiteetin korkostruktuureja (esimerkiksi yli 35 vuotta) tai valuttoja, joiden korkokäyrä ei ole kaikilla maturiteeteilla likvidi.

Konsernin varainhankintaportfolion luonne huomioiden (liikkeeseen lasketut velkakirjat suojataan back-to-back), jos suojaava johdannainen määritellään tason 3 instrumentiksi, niin myös suojattu liikkeeseen laskettu velka määritellään tason 3 instrumentiksi. Sama periaate koskee myös muita portfolioita ja käyvän arvon hierarkiatasoja. Konsernilla ei ole muita omaisuuseriä kuin rahoitusvaroja tai -velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon eikä myöskään varoja tai velkoja, jotka arvostetaan kertaluonteisesti käypään arvoon.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusinstrumentit käyvän arvon hierarkiatasoin käypään arvoon.

Rahoitusvarat 31.12.2023 (1 000 €)	Käypä arvo				
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	369 669	369 669	-	-	369 669
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 326	-	30 326	-	30 326
Saamistodistukset	3 200 340	3 153 086	47 254	-	3 200 340
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 482	-	-	27 482	27 482
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	312 957	-	304 492	8 464	312 957
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 543 813	-	1 543 813	-	1 543 813
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	5 484 587	3 522 755	1 925 886	35 946	5 484 587
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 320 629	-	11 872 370	-	11 872 370
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 320 629	-	11 872 370	-	11 872 370
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 187 071	8 126 158	1 060 913	-	9 187 071
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	19 584 757	-	20 816 584	-	20 816 584
Saamistodistukset	1 574 954	-	1 575 066	-	1 575 066
Muut varat	1 048 412	-	1 048 412	-	1 048 412
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut yhteensä	31 395 197	8 126 160	24 500 975	-	32 627 136
Rahoitusvarat yhteensä	48 200 413	11 648 915	38 299 231	35 946	49 984 093

Rahoitusvelat 31.12.2023 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	42 989	-	42 989	-	42 989
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 311 174	-	1 212 590	98 584	1 311 174
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 472 387	-	9 178 791	293 596	9 472 387
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 157 142	-	1 039 248	117 893	1 157 142
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	2 215 373	-	2 201 980	13 393	2 215 373
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	14 199 065	-	13 675 599	523 466	14 199 065
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	86 889	-	86 847	-	86 847
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 277 101	-	1 290 050	-	1 290 050
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat *	30 841 465	-	30 621 730	184 468	30 806 198
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	32 205 454	-	31 998 627	184 468	32 183 095
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut					
Velat luottolaitoksille	83 817	-	83 817	-	83 817
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	287 794	-	287 794	-	287 794
Varaukset ja muut velat	401 010	-	401 010	-	401 010
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut yhteensä	772 622	-	772 622	-	772 622
Rahoitusvelat yhteensä	47 177 141	-	46 446 847	707 935	47 154 781

* Kuntarahoituskonsernin liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset viitelainat on esitetty käyvän arvon hierarkiatasolla 2 johtuen siitä, että kyseiset rahoitusvelat ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa, minkä seurauksena ne on suojatun riskin osalta arvostettu käypään arvoon. Arvostamisessa on käytetty tason 2 syöttötietoja. Tilinpäätöstiedotteen liitetiedoissa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemien kiinteäkorkoisten viitelainojen käypä arvo on raportoitu kokonaisuudessaan perustuen Bloombergilta saatua hintanoteeraukseen. Hintanoteeraus on tason 1 syöttötieto.

Rahoitusvarat 31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	167 636	137 695	29 941	-	167 636
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 432	-	28 432	-	28 432
Saamistodistukset	3 162 034	3 057 135	104 899	-	3 162 034
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 090	-	-	31 090	31 090
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	504 097	-	489 218	14 880	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	2 203 006	-	2 202 335	671	2 203 006
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	6 096 296	3 194 830	2 854 824	46 641	6 096 296
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 622 665	-	12 214 359	-	12 214 359
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 622 665	-	12 214 359	-	12 214 359
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 625 488	8 224 415	1 401 072	-	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	16 433 133	-	17 466 009	-	17 466 009
Saamistodistukset	1 457 098	-	1 456 713	-	1 456 713
Muut varat	1 219 541	-	1 219 541	-	1 219 541
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut yhteensä	28 735 262	8 224 417	21 543 335	-	29 767 753
Rahoitusvarat yhteensä	46 454 223	11 419 247	36 612 519	46 641	48 078 407

Rahoitusvelat 31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	3 291	-	3 291	-	3 291
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 318 658	-	1 166 432	152 227	1 318 658
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 842 676	-	9 865 856	976 820	10 842 676
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 562 525	-	1 222 013	340 512	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	3 053 586	-	3 047 585	6 001	3 053 586
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	16 780 736	-	15 305 177	1 475 559	16 780 736
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	84 892	-	84 878	-	84 878
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	-	1 224 889	-	1 224 889
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 419 692	-	24 420 879	56 749	24 477 627
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	25 715 510	-	25 730 646	56 749	25 787 395
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Velat luottolaitoksille	2 244 440	-	2 244 440	-	2 244 440
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	329 698	-	329 698	-	329 698
Varaukset ja muut velat	574 192	-	574 192	-	574 192
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	3 148 329	-	3 148 329	-	3 148 329
Rahoitusvelat yhteensä	45 644 576	-	44 184 153	1 532 308	45 716 461

Kaikki arvostusmallit, sekä monimutkaiset että yksinkertaiset, käyttävät markkinahintoja ja muita syöttötietoja. Nämä syöttötiedot pitävät sisällään korot, valuuttakurssit, volatiliiteetit, korrelaatiot jne. Konserni soveltaa erityyppisiä syöttötietoja riippuen instrumentin tyypistä ja monimutkaisuudesta sekä tarvittavista markkinariskifaktoreista ja tuottorakenteista. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen luokittelu perustuu analyysiin, joka tehdään syöttötietojen, stressitestauksen (kohtuullinen mahdollinen vaihtoehtoinen oletus) ja mallin monimutkaisuuden perusteella. Jos instrumentin käyvän arvon määrittämisessä käytetyt syöttötiedot luokitellaan käyvän arvon hierarkian eri tasoille, instrumentin arvostus luokitellaan kokonaisuudessaan sen alimman tason syöttötiedon mukaisesti, jolla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostukselle.

IFRS 13 -standardin mukaisesti kolme yleisesti käytettyä arvostusmenetelmää ovat markkinoihin perustuva lähestymistapa, tuottoihin perustuva lähestymistapa ja hankintameno perustuva lähestymistapa. Kuntarahoitus-konserni soveltaa markkinalähtöistä lähestymistapaa, kun instrumentilla on toimivat markkinat ja julkisia hinta-noteerauksia saatavilla. Konserni käyttää markkinalähtöistä lähestymistapaa sijoitussalkun joukkovelkakirjalainojen arvostamiseen. Kaikille tason 1 instrumenteille konserni käyttää täysin samanlaisen instrumentin markkinahintaa (sama ISIN). Konserni ei hyödynnä arvostamisessa vastaavanlaisten rahoitusvarojen hintoja.

Tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa käytetään, kun arvostus perustuu arvostusmalliin, kuten tulevien kassavirtojen nykyarvoon (diskonttaaminen). Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon luottoriskin arviointi, käytetyt diskonttokorot, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuus ja muut tekijät, jotka luotettavasti vaikuttavat rahoitusinstrumentin käypään arvoon. Konserni käyttää tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa monien rahoitusinstrumenttensa arvostamisessa, esimerkiksi johdannais-sopimuksissa, antolainauksessa ja varainhankinnan instrumenteissa. Konserni ei käytä hankintameno perustuvaa lähestymistapaa rahoitusinstrumenttien arvostuksessa.

Konserni käyttää laajalti tunnustettuja ja käytettyjä arvostusmalleja määrittäessään sellaisten yleisten ja yksinkertaisten rahoitusinstrumenttien, kuten korko- ja valuutanvaihtosopimusten käyviä arvoja. Nämä mallit käyttävät vain havainnoitavissa olevia markkinatietoja ja vaativat vain vähän johdon harkintaa ja arvioita. Havainnoitavissa olevat hinnat tai syöttötiedot ovat yleensä saatavissa noteeratuille velkakirjoille ja osakkeille ja yksinkertaisille OTC-johdannaisille, kuten koronvaihtosopimuksille. Havainnoitavissa olevat markkinahinnat ja syöttötiedot vähentävät johdon harkinnan ja arvioiden käyttämistä sekä käypien arvojen määrittämiseen liittyvää epävarmuutta. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen ja syöttötietojen saatavuus vaihtelee tuotteista ja markkinoista riippuen ja ne ovat alttiina muutoksille johtuen erityisistä tapahtumista ja rahoitusmarkkinoiden yleisistä olosuhteista.

Kuntarahoitus-konserni soveltaa erilaisia malleja tietyn-tyyppisten instrumenttien arvostamiseksi. Perusmallien valinta ja mallien kalibrointi riippuvat rahoitusinstrumentin monimutkaisuudesta ja tarkoituksenmukaisten syöttötietojen saatavuudesta. Markkinakäytännön mukaisesti ensisijainen perusmalli määrittyy kohde-etuksina olevien omaisuusserien mukaisesti. Tämän lisäksi instrumentit jaetaan eri luokkiin, jotta tärkeimmät riskitekijät ja erityyppiset kalibrointitekniikat saadaan määriteltyä. Perusmallien, erilaisten oletusten ja kalibrointitekniikoiden yhdistelmä dokumentoidaan. Konsernin arvostusmalleilla arvostettavat rahoitusinstrumentit jaetaan neljään eri luokkaan:

- Korkoinstrumentit,
- Valuuttapohjaiset instrumentit,
- Osakesidonnaiset instrumentit ja
- Hybridi-instrumentit.

Rahoitusinstrumentit, jotka kuuluvat luokkiin *valuuttapohjaiset, osakesidonnaiset ja hybridi-instrumentit*, luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa pääasiassa tason 3 instrumenteiksi.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo lasketaan yleensä yksittäisten instrumenttien nettonykyarvona. Tätä laskentaa täydennetään vastapuolitason oikaisuilla. Konserni sisällyttää johdannaisten arvostuksiin luottokelpoisuuden huomioivan vastapuoliriskioikaisun (*Credit Valuation Adjustment, CVA*) sekä oman luottoriskioikaisun (*Debit Valuation Adjustment, DVA*). CVA kuvastaa vastapuolen luottoriskin vaikutusta käypään arvoon ja DVA konsernin omaa luottokelpoisuutta.

Konserni soveltaa samaa metodologiaa CVA:n ja DVA:n laske-
miseksi. Molemmissa käytetään kolmea syöttötietoa: maksu-
jen laiminlyönnistä johtuva tappio-osuus (*Loss Given Default, LGD*), laiminlyönnin todennäköisyys (*Probability of Default, PD*),
oma DVA:ssa ja vastapuolen CVA:ssa) sekä odotettu vastuun
määrä (*Expected Exposure, EE*). Lisäksi konserni laskee
oikaisun (*Funding Valuation Adjustment*) sellaisten johdan-
naissopimusten osalta, joissa ei ole käteisvakuusjärjestelyitä
(asiakkaiden kanssa tehdyt johdannaissovimukset).

Arvostusten viitekehys

Kuntarahoitus-konsernilla on käytössä viitekehys, joka pitää
sisällään konsernin malliriskien hallinnan järjestelyt, aktiviteetit
ja menettelytavat (*model risk management framework*).
Viitekehysten tarkoituksena on varmistaa malliriskien
tehokas hallinta ja vähentää käyvän arvon arvostukseen
liittyvää epävarmuutta sekä varmistaa ulkoisten ja sisäisten
vaatimusten noudattaminen. Konserni varmistaa, että kaikki
arvostusmallien elinkaaren näkökohdat (ml. hyväksyntä,
suunnittelu, kehittäminen, testaus, ylläpito, valvonta ja
toimeenpano) pitävät sisällään tehokkaan hallinnon, selkeät
tehtävät ja vastuut sekä tehokkaan sisäisen valvonnan.

Konserni hallinnoi ja ylläpitää mallivarastoa, joka tarjoaa
kokonaisvaltaisen kuvan kaikista arvostusmalleista, niiden
liiketoiminnallisista tarkoituksista ja ominaisuuksista sekä
sovelluksista ja käyttöehdoista. Riskienhallinnan johtoryhmä
arvioi ja hyväksyy kaikki mallivarastossa olevat hyväksytyt
arvostusmallit uudelleen vuosittain.

Kuntarahoitus-konsernin Talouden johtoryhmä toimii arvos-
tusten kontrolliryhmänä, joka valvoo konsernin arvostuksia ja
vastaa arvostusten lopullisesta hyväksynnästä taloudellisen
raportoinnin käyttöön. Talouden johtoryhmä valvoo ja
kontrolloi konsernin arvostusprosessia sekä arvostus-
menetelmien suorituskykyä, päättää tarvittavista toimenpi-
teistä ja raportoi edelleen johtoryhmälle. Talouden johtoryhmä
arvioi myös, tuottavatko arvostusmallit ja -prosessi riittävän
oikeaa tietoa konsernin taloudellisen raportoinnin käyttöön, ja
päättää saatujen tietojen perusteella mahdollisista oikaisuista
arvostusprosessin tuottamiin arvoihin.

Konserni on ottanut käyttöön arvostusmallien tehokkaan
kontrolli- ja suorituskyvyn seurantakehyksen, jolla pyritään
varmistamaan mallien antamien tulosten oikeellisuus ja
asianmukaisuus. Mallien suorituskyvyn seuranta koostuu
neljästä pääkontrollista:

- Vastapuoliarvostusten kontrolli
(*Counterparty Valuation Control, CVC*),
- Arvostusten analyysi (*Fair value explanation*),
- Riippumaton arvostusten todentaminen
(*Independent Price Verification, IPV*) ja
- Riippumaton mallien validointi.

Riskienhallinta suorittaa päivittäin vastapuoliarvostusten
kontrollin. Kontrollissa analysoidaan mahdolliset poikkeamat
arvostusmallin tuottamassa arvostuksessa verrattuna
konsernin aiempiin arvostuksiin sekä vastapuolien
arvostuksiin. Kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain

talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle.
Arvostusten analyysi koostuu riskienhallinnan tekemästä
päivittäisestä käypien arvojen muutoksien analysoinnista.
Analyysin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle
ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton
arvostusten todentaminen tehdään kuukausittain ulko-
puolisen palveluntarjoajan toimesta osana konsernin
IPV-prosessia. IPV-kontrollin tulokset raportoidaan
kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden
johtoryhmälle. Riippumaton mallien validointi tehdään
vuosittain valitulle konsernin arvostusmallien otokselle
ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta. Mallivalidoinnin
tulokset raportoidaan Talouden johtoryhmälle.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Kuntarahoitus-konserni arvioi käyvän arvon hierarkia-
luokituksen tarkoituksenmukaisuutta ja oikeellisuutta
alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja kunakin
raportointipäivänä. Tämän avulla määritellään tasojen 1, 2
ja 3 instrumenttien alkuperäinen luokitus ja niitä seuraavat
mahdolliset siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä.
Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen siirto voi tapahtua
esimerkiksi, kun aiemmin havainnoitavaksi katsottu syöttötieto
vaatii oikaisun ei-havainnoitavissa olevaa syöttötietoa
käyttäen. Menettely on sama siirroille käyvän arvon tasoille
ja niiltä pois. Siirtojen eri hierarkiatasojen välillä katsotaan
tapahtuneen sen kvartaalin lopussa, jonka aikana siirron
aiheuttama tapahtuma tai olosuhteiden muutos on toteutunut.

Tilikaudella 2023 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 71 534 tuhatta euroa. Tilikaudella 2023 siirrettiin rahoitusinstrumentteja tasolta 2 tasolle 3 yhteensä 2 426 tuhatta euroa.

Tason 3 siirrot 2023 (1 000 €)	1.1.2023	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myynnit ja erääntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2023
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 090	-3 609	-	-	-	-	27 482
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	14 880	-3 418	-	-2 998	-	-	8 464
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	671	-	-	-	-	-671	0
Rahoitusvarat yhteensä	46 641	-7 026	-	-2 998	-	-671	35 946
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	152 227	3 983	-	-57 626	-	-	98 584
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	976 820	-6 020	-	-677 204	-	-	293 596
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	340 512	-11 412	-	-211 206	-	-	117 893
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	6 001	808	8 738	-	654	-2 808	13 393
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	56 749	2 718	153 022	-	1 772	-29 792	184 468
Rahoitusvelat yhteensä	1 532 308	-9 923	161 760	-946 036	2 426	-32 601	707 935
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä *	1 578 949	-16 949	161 760	-949 034	2 426	-33 272	743 881

* Konserni kirjaa nämä voitot ja tappiot tuloslaskelmassa erään Käypään arvoon tuloslaskelmassa kirjattujen rahoitusinstrumenttien nettotuotot. Oman luottoriskin muutoksen osuus arvonmuutoksesta kirjataan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen osalta muihin laajan tuloksen eriin.

Tilikaudella 2022 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 9 270 tuhatta euroa. Rahoitusinstrumentteja ei siirretty tasolta 2 tasolle 3.

Tason 3 siirrot 2022 (1 000 €)	1.1.2022	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myynnit ja eräntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2022
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	34 861	-3 649	-	-121	-	-	31 090
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	62 829	-42 509	687	-5 415	-	-713	14 880
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	407	515	66	-	-	-317	671
Rahoitusvarat yhteensä	98 097	-45 643	753	-5 536	-	-1 030	46 641
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	263 793	-46 923	-	-	-	-64 643	152 227
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 759 569	-122 696	180 471	-796 670	-	-43 855	976 820
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	744 299	150 724	20 607	-569 309	-	-5 809	340 512
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	25 690	-1 179	2 884	-133	-	-21 260	6 001
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	86 040	1 491	26 047	-3 066	-	-53 764	56 749
Rahoitusvelat yhteensä	2 879 390	-18 583	230 009	-1 369 177	-	-189 331	1 532 308
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä	2 977 487	-64 226	230 762	-1 374 713	-	-190 361	1 578 949

Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyshanalyysi

Herkkyyshanalyysi esittää mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten vaikutuksen niiden rahoitusinstrumenttien käypään arvoon, joiden arvostus on riippuvainen ei-havainnoitavissa olevista syöttötiedoista. On kuitenkin epätodennäköistä, että käytännössä kaikki herkkyyshanalyysissä testattavat ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen vaihtoehtoiset oletukset liikkuisivat yhtäaikaaisesti ääripäihin. Tästä

johtuen tässä liitetiedossa herkkyyshanalyysin kuvaama vaikutus käypään arvoon on todennäköisesti suurempi kuin tosiasiallinen epävarmuus tilinpäätöspäivän käyvässä arvossa. Lisäksi tämä herkkyyshanalyysi ei ole ennustava tai indikaatiivinen tulevaisuuden muutoksista rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa.

Vaikka Kuntarahoitus-konserni uskoo käyvän arvon arvostusten olevan asianmukaisia, erilaisten menetelmien

ja oletusten käyttö voisi johtaa erilaisiin käyvän arvon määrittämiin. Tason 3 käyvän arvon määrittämissä yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehtoiset oletukset) voisi olla seuraavat vaikutukset arvostuksiin: 31.12.2023 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 21,2 miljoonaa euroa (60,6 miljoonaa euroa) tai pienentää käypiä arvoja 21,1 miljoonaa euroa (71,1 miljoonaa euroa).

Merkittävien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyshanalyysi instrumenttityypeittäin (1 000 €)	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli 2023	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli 2023	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli 2022	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli 2022
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä				
Antolainat	-26	-81	249	-273
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset	668	-641	18 117	-22 052
FX-sidonnaiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset	860	-970	834	-1 318
Muut koronvaihtosopimukset	9 975	-10 115	11 726	-11 860
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille				
Osakesidonnaiset velkakirjat	726	-590	16 927	-23 275
FX-sidonnaiset velkakirjat	737	-650	834	-990
Muut velkakirjat	8 310	-8 093	11 919	-11 327
Yhteensä	21 250	-21 141	60 606	-71 095

Tasolle 3 luokiteltavien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen käyvän arvon muutokset eivät ole välttämättä toisistaan riippumattomia, ja vuorovaikutuksellisia suhteita esiintyy usein ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen ja havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä. Tällaisia suhteita, jotka ovat merkittäviä rahoitusinstrumentin käyvälle arvolle, on kontrolloitu hinnoittelumallien ja arvostusmenetelmien kautta. Kuntarahoitus-konserni käyttää stokastisia malleja tulevaisuuden kassavirtojen luomiseksi. Tulevaisuuden kassavirrat diskontataan nykyhetkeen, minkä jälkeen niistä johdetaan rahoitusinstrumenttien käypä arvo. Konserni käyttää stokastisina arvostusmalleinaan Hull-Whiten mallia ja Dupireen volatiliiteettimallia.

Seuraavaksi on kuvattu konsernin käyttämät ei-havainnoitavissa olevat syöttötiedot, joita käytetään rahoitusinstrumenttien arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla.

Korrelaatioparametrit

Korrelaatio kuvaa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttavien kohde-etuuksien vuorovaikutussuhteita tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttaa useampi eri ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto. Korrelaatiolla on merkittävä vaikutus esimerkiksi osakesidonnaisten instrumenttien käypään arvoon, jos kohde-etuuden arvo riippuu useammasta eri osakkeesta. FX-sidonnaisten koron- ja valuutanvaihtosopimusten

osalta korrelaatioita esiintyy eri valuuttakurssien välillä, jotka vaikuttavat instrumentin käypään arvoon. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on korkea korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon nousuun. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on matala korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon laskuun. Kuntarahoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa korrelaatio on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Volatiliiteetti (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Rahoitusinstrumentti, jonka arvo johdetaan stokastisella mallilla, käyttää tyypillisesti kohde-etuuden volatiliiteettiä syöttötietona. Stokastisena arvostusmallinaan konserni käyttää Dupireen volatiliiteettimallia. Korkokomponenteissa käytetään arvostuksissa tasaoptioiden implisiittistä volatiliiteettiä. FX- ja osakekomponenteille (sekä osakeindeksit että yksittäiset osakkeet) on käytössä volatiliiteettipinta, joka huomioi instrumenttien eri toteutushinnat ja juoksuajat. Kuntarahoitus-konserni käyttää implisiittistä volatiliiteettiä suurimmalle osalle osakesidonnaisista struktuureista. Joissain tapauksissa osakesidonnaisille struktuureille ei ole kuitenkaan tiedossa volatiliiteettipinta, joka olisi likvidi. Tällaisissa tapauksissa konserni käyttää proxy-volatiliiteettiä implisiittisen volatiliiteetin sijaan. Kuntarahoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa volatiliiteetti on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Osinkotuotto

Osakesidonnaisten tuotteiden käypään arvoon vaikuttaa olennaisesti osinkotuotto ja kohde-etuuden volatiliiteetti. Osakesidonnaiset instrumentit vaativat kohde-etuuden osinkotiedon käyvän arvon syöttötietona. Osakesidonnaisten tuotteiden osakekomponentin käypä arvo johdetaan käyttämällä Dupireen volatiliiteettimallia, jossa oletetaan kohde-etuuden osakkeen hinnan noudattavan satunnaista kulkua. Kuntarahoitus-konsernilla on osakesidonnaisia rahoitusinstrumentteja, joissa osinkotuotto on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Korkostrukturi (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Monimutkaisten korkostruktuurien arvostamisessa käytetään ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tulevaisuuden korkokassavirrat ja näiden käypä arvo lasketaan käyttämällä kohde-etuuden forward-käyriä sekä volatiliiteettiä käyttämällä stokastisena mallina Hull-Whiten mallia. Tasolle 3 luokiteltujen monimutkaisten rahoitusinstrumenttien korkosuoritus on riippuvainen juoksuajan syöttötiedon arvosta. Kuntarahoitus-konsernilla on monimutkaisia korkostruktuureja rahoitusinstrumenteissa, joissa ekstrapoloitu tai epälikvidi korko on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Seuraava taulukko kuvaa sitä, mikä vaikutus ei-havainnoitavissa olevan syöttötiedon yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehdotiset oletukset) voisi olla arvostuksiin tilinpäätöspäivänä.

**Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyssanalyysi
31.12.2023 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	27 482	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	-26	-81
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-21 211	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	7	-20
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	627	-607
			Osinkotuotto	34	-14
FX-sidonnaiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-244	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	125	-111
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	735	-859
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut koronvaihtosopimukset	-101 367	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	0	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	9 267	-9 408
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	708	-708
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakesidonnaiset velkakirjat	79 794	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	24	8
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	658	-562
			Osinkotuotto	44	-36
FX-sidonnaiset velkakirjat	107 163	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	80	-73
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	657	-577
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut velkakirjat	389 692	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	2	-2
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	8 277	-8 060
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	31	-31
Yhteensä				21 250	-21 141

**Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyshanalyysi
31.12.2022 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	31 090	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	249	-273
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-104 317	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-1 743	-1 906
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	21 290	-17 708
			Osinkotuotto	-1 430	-2 438
FX-sidonnaiset koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-120 294	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-11	-121
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	845	-1 197
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut koronvaihtosopimukset	-106 351	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	80	14
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 510	-11 736
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	136	-138
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakesidonnaiset velkakirjat	676 238	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	569	-194
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	15 511	-22 611
			Osinkotuotto	847	-470
FX-sidonnaiset velkakirjat	170 030	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-36	-133
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	870	-857
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut velkakirjat	339 527	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	0	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 876	-11 285
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	43	-43
Yhteensä				60 606	-71 095

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (1 000 €)	1-12/2023	1-12/2022	7-12/2023	7-12/2022
Avaava saldo kauden alussa	-392	-236	-371	-216
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän voitto	-	498	-	265
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän tappio	-470	-470	-452	-470
Jaksotettu ensimmäisen päivän voitto tai tappio	512	-184	473	29
Yhteensä kauden lopussa	-350	-392	-350	-392

Liite 7. Rahavarat

31.12.2023 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	0	0	-
Käteiset varat	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	63 211	63 212	0
Rahavarat yhteensä	63 214	63 214	0

31.12.2022 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	-	-	-
Käteiset varat	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	48 622	48 622	0
Rahavarat yhteensä	48 624	48 624	0

Liite 8. Johdannaissopimukset

31.12.2023 (1 000 €)

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

Korkojohdannaiset

Koronvaihtosopimukset

, joista keskusvastapuoliselvittävät

Valuuttajohdannaiset

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä

Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti

Korkojohdannaiset

Koronvaihtosopimukset

, joista keskusvastapuoliselvittävät

Korko-optiot

Valuuttajohdannaiset

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset

Termiinisopimukset

Osakejohdannaiset

Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä

Johdannaissopimukset yhteensä

Kohde-etuuden nimellisarvo

Käypä arvo

Yhteensä

Positiivinen

Negatiivinen

	Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	34 542 139	1 148 245	-1 581 581
, joista keskusvastapuoliselvittävät	33 536 278	1 114 996	-1 563 069
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	13 281 574	395 568	-633 792
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	47 823 713	1 543 813	-2 215 373
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	19 711 573	257 271	-831 692
, joista keskusvastapuoliselvittävät	12 850 600	173 241	-32 697
Korko-optiot	-	-	-
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 250 213	52 741	-203 865
Termiinisopimukset	3 890 874	2 919	-100 348
Osakejohdannaiset	85 340	26	-21 237
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	26 938 000	312 957	-1 157 142
Johdannaissopimukset yhteensä	74 761 713	1 856 769	-3 372 514

Erä *Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti* sisältää kaikki konsernin johdannaissopimukset, jotka eivät ole suojauslaskennassa, vaikka ne olisi tehty riskienhallintatarkoituksessa suojaaviksi. Tähän ryhmään lukeutuvat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten

suojaiksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritelty yksilöityä suojauskohdetta.

Johdannaissopimuksista saadut tai maksetut korot sisältyvät taseen eriin *Siirtosaamiset ja maksetut ennakot ja Siirtovelat ja saadut ennakot*.

31.12.2022 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo	Käypä arvo	
	Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa			
Korkejohtannaiset			
Koronvaihtosopimukset	33 687 419	1608 625	-2 279 032
<i>,joista keskusvastapuoliselitettävät</i>	<i>32 422 737</i>	<i>1 546 169</i>	<i>-2 240 748</i>
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	12 567 281	594 381	-774 553
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	46 254 701	2 203 006	-3 053 586
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Korkejohtannaiset			
Koronvaihtosopimukset	18 272 893	411 500	-1 084 554
<i>,joista keskusvastapuoliselitettävät</i>	<i>11 417 640</i>	<i>320 535</i>	<i>-7 895</i>
Korke-optiot	40 000	94	-94
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 983 481	81 658	-226 389
Terminisopimukset	4 591 665	10 848	-147 174
Osakejohtannaiset	732 900	-2	-104 314
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	27 620 939	504 097	-1 562 525
Johdannaissopimukset yhteensä	73 875 640	2 707 103	-4 616 111

Liite 9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

1-12/2023 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	
Hankintameno 1.1.	28 074	299	7 230	9 818	17 347
+ Lisäykset	940	-	7	8 013	8 020
- Vähennykset	-	-	-759	-2 425	-3 184
Hankintameno 31.12.	29 014	299	6 478	15 406	22 183
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	19 243	-	5 665	6 620	12 285
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-739	-2 090	-2 829
+ Suunnitelman mukaiset poistot	3 460	-	995	2 084	3 079
+/- Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	22 703	-	5 920	6 614	12 535
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 311	299	557	8 792	9 648

1-12/2022 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	
Hankintameno 1.1.	39 841	299	8 585	9 335	18 219
+ Lisäykset	3 988	-	16	614	630
- Vähennykset	-15 755	-	-1 371	-131	-1 502
Hankintameno 31.12.	28 074	299	7 230	9 818	17 347
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	27 545	-	5 835	4 893	10 728
- Vähennysten kertyneet poistot	-710	-	-1 302	-112	-1 413
+ Suunnitelman mukaiset poistot	2 890	-	1 132	1 839	2 971
+/- Arvonalentumiset ja niiden peruutukset *	-10 482	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	19 243	-	5 665	6 620	12 285
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 831	299	1 565	3 198	5 062

* Erään sisältyy kertaluonteinen 10 482 tuhannen euron arvonalentumisen muutos merkittävästä kauden aikana keskeytetystä tietojärjestelmähankkeesta.

Liite 10. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain.

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet			Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3 *				
Vastuut ja odotettavissa olevat luottotappiot saamisrittäin ja arvonalentumisvaiheittain	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			Odotettavissa olevat luottotappiot
31.12.2023 (1 000 €)	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenuon	2	-	-	-	-	2	-
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenuon	9 187 071	-73	-	-	-	9 187 071	-73
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	28 859 061	-122	1 523 016	-1 872	140 146	30 522 223	-2 207
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	1 420 162	-8	21 524	-21	-	1 441 686	-29
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenuon	1 573 802	-1	1 152	0	-	1 574 954	-1
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	369 669	-42	-	-	-	369 669	-42
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenuon arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	1 048 412	-6	-	-	-	1 048 412	-6
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	3 017 822	-15	53 406	0	-	3 071 212	-15
Yhteensä	45 476 002	-267	1 599 099	-1 894	140 146	47 215 230	-2 375

* Konsernilla on vaiheen 3 saamisille täydet takaus- ja vakuusjärjestelyt kuten konsernitilinpäätöksen 2022 liitteessä 2 Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema kohdassa 7. Luottoriski on kuvattu. Konsernin johdon arvion mukaan vaiheen 3 saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota synny. Vaiheen 3 saamiset sisältävät 2 031 tuhatta euroa (2 144 tuhatta euroa) saamisista, jotka ovat olleet myöntöhetkellä arvoltaan alentuneita (*Purchased or Originated Credit Impaired, POCI*). POCI-saamisista on kirjattu 3 tuhannen euron (8 tuhannen euron) odotettavissa oleva luottotappio.

Vastuut ja odotettavissa olevat luottotappiot saamisrittäin ja arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet			Yhteensä	
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3			Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot
	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo		
31.12.2022 (1 000 €)									
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenuon	2	-	-	-	-	-	2	-	
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenuon	9 625 488	-109	-	-	-	-	9 625 488	-109	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	27 277 326	-89	497 729	-662	6 690	-21	27 781 745	-772	
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	1 283 297	-6	19 655	-22	142	0	1 303 094	-28	
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenuon	1 457 098	-1	-	-	-	-	1 457 098	-1	
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	167 636	-44	-	-	-	-	167 636	-44	
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenuon arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	1 219 541	-203	-	-	-	-	1 219 541	-203	
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 447 573	-11	16 392	-2	-	-	2 463 964	-14	
Yhteensä	43 477 961	-464	533 776	-686	6 832	-21	44 018 569	-1171	

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvetona odotettavissa olevien luottotappioiden muutos ja täsmäytys arvonalentumisvaiheittain tilikauden aikana.

Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä arvonalentumisvaiheittain (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-464	-686	-21	-1171		44 018 569
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-60	-65	0	-126		9 306 770
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	87	31	18	136		-6 108 899
Siirrot vaiheeseen 1	-1	88	-	87		87
Siirrot vaiheeseen 2	2	-40	-	-38		-38
Siirrot vaiheeseen 3	0	0	-65	-65		-65
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-625	-	-625		-625
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-		-
Muutokset mallissa * ja parametreissa ** koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	168	-596	-145	-573		-569
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-		-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-		-
Yhteensä 31.12.2023	-267	-1 894	-214	-2 375		47 215 230
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	-28	-746	-210	-985		

* Esittää muutosta mallissa.

** Esittää muutosta mallin parametreissa (esim. bkt, työttömyysluvut).

Kuntarahoitus-konserni päivitti vuoden 2023 aikana konkurssitodennäköisyydet päivitys- syklin mukaisesti ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty tulevaisuuden informaation huomioimiseksi tilikauden lopussa. Samassa yhteydessä päivitettiin myös maksukyvyttömyydestä johtuvan tappio-osuuden laskennassa käytettäviä palautumisasteita sekä tappio-osuuksia tietyille asiakassegmenteille. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä kasvoi 573 tuhatta euroa malleissa ja parametreissa tehtyjen muutosten vuoksi.

Konserni on arvioinut nopeasti kohonneen korkotason vaikutusta asiakasrahoituksen saamiin ja luottoriskiiin. Kesäkuussa 2023 konsernin johto päätti kirjata ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen 609 tuhatta euroa, sillä johdon arvion mukaan joillakin asiakkailla on kassavirran riittävydessä haasteita loppuvuoden 2023 aikana. Tilikauden 2023 lopussa konsernin johto arvioi edelleen lisävarauksen tarvetta ja päätti kasvattaa lisävarausta 16 tuhannella eurolla. Konsernin arvion mukaan joillakin asiakkailla saattaa olla kassavirran riittävydessä haasteita myös alkuvuonna 2024, mikä voi ilmentyä Kuntarahoitus-konsernille lisääntyneinä maksuviiveinä ja lainanhoitajoustoina. Ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen määrä oli joulukuun 2023 lopussa 625 tuhatta euroa. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena ja odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä on edelleen vähäinen. Korkotason nousu ja inflaatio heikensivät erityisesti asutosektorin asiakkaiden maksukykyä, mikä ilmeni hienoisena maksuviiveiden sekä lainanhoitajoustojen lisääntymisenä ja luottokelpoisuuden heikentymisenä. Konsernin asiakassaamiset luokitellaan vakavaraisuuslaskennassa 0-riskiluokkaan, koska ne ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä, hyvinvointialueilta tai niihin liittyä turvaava kunnan, kuntayhtymän tai hyvinvointialueen takaus, tai kiinteistövuokutta täydentävä valtion täytetakaus. Johdon arvion mukaan kaikki saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny. Konsernilla ei ollut 31.12.2023 asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamisia julkisyhteisöiltä (4 miljoonaa euroa). Likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt hyvällä tasolla, ja salkussa olevien arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus on AA+ (AA+).

Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä arvon alentumisvaiheittain (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2022	-166	-578	-546	-1 289	43 092 161	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-361	357	-1	-5	17 324 241	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	95	7	77	179	-16 397 777	
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496	
Siirrot vaiheeseen 2	1	-575	18	-556	-556	
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-32	-394	0	-426	-426	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-464	-686	-21	-1 171	44 018 568	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-223	834	247	858		

Seuraavat taulukot kuvaavat odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän täsmäytystä arvonalentumisvaiheittain avaavasta taseesta tilinpäätöspäivään jokaiselle saamistyyppille erikseen.

Käteiset varat jaksotettuun hankintamenoon arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-	-	-	-	-	2
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	0
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-	0
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2023	-	-	-	-	-	2
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	-	-	-	-	-	

Käteiset varat jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	0	-	-	0	8 399 045	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	-8 399 043	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	2	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	0	-	-	0		

Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-109	-	-	-109	9 625 488	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-4	-	-	-4	380 576	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	46	-	-	46	-818 987	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-6	-	-	-6	-6	
Yhteensä 31.12.2023	-73	-	-	-73	9 187 071	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	7	0	-	7		

Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-82	-	-	-82	1 417 310	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-85	-	-	-85	9 112 062	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	62	-	-	62	-903 880	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-3	-	-	-3	-3	
Yhteensä 31.12.2022	-109	-	-	-109	9 625 488	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-9	-	-	-9		

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-89	-662	-21	-772		27 781 745
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-20	-65	0	-85		4 320 154
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	12	18	34		-1 578 291
Siirrot vaiheeseen 1	-1	87	-	86		86
Siirrot vaiheeseen 2	2	-38	-	-36		-36
Siirrot vaiheeseen 3	0	0	-65	-65		-65
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-625	-	-625		-625
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-		-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-18	-582	-145	-745		-745
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-		-
Yhteensä 31.12.2023	-122	-1 872	-214	-2 207		30 522 223
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	-30	-732	-210	-972		

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-23	-578	-546	-1147	27 805 752	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-42	357	-1	314	3 871 298	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	4	77	84	-3 895 282	
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-573	18	-554	-554	
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-25	-370	0	-395	-395	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-89	-662	-21	-772	27 781 745	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-51	858	247	1 054		

Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-6	-22	0	-28	1303 094	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	0	-	-1	212 400	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	16	0	16	-73 791	
Siirrot vaiheeseen 1	-	1	-	1	1	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-2	-	-2	-2	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-14	0	-15	-15	
Yhteensä 31.12.2023	-8	-21	0	-29	1441 686	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	-1	-15	0	-16		

Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno- arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-2	-	0	-2	1 334 146	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-5	0	0	-5	242 148	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	-	-	2	-273 177	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	0	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-2	-22	-	-23	-23	
Yhteensä 31.12.2022	-6	-22	0	-28	1 303 094	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-5	-22	0	-27		

Saamistodistukset jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-1	-	-	-1	1 457 098	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	0	-	-1	1 574 954	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	1	-	-	1	-1 457 098	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	-	-	0	0	
Yhteensä 31.12.2023	-1	0	-	-1	1 574 954	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	0	0	-	0		

Saamistodistukset jaksotettuun hankintameno- arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	0	0	-	0	1 088 888	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	-	-	-1	1 457 098	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	0	-	0	-1 088 888	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-1	-	-	-1	1 457 098	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-1	0	-	-1		

Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-44	-	-	-44		167 636
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-22	-	-	-22		267 084
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	27	-	-	27		-65 051
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-3	-	-	-3		
Yhteensä 31.12.2023	-42	-	-	-42		369 669
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	-2	0	0	-2		

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen vieraan pääoman ehtoisten rahoitusvarojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu käyvän arvon rahastoon laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu vuoden 2022 konsernitilinpäätöksen liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*. Kertynyt vähennyserä kirjataan tulosvaikutteisesti varojen taseesta pois kirjaamisen hetkellä.

Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-41	-	-	-41		213 466
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-28	-	-	-28		52 770
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	26	-	-	26		-98 599
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-	-	-1		
Yhteensä 31.12.2022	-44	-	-	-44		167 636
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-3	-	-	-3		

Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenoan arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-203	-	-	-203		1219 541
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-		45 000
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-		-216 326
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	197	-	-	197		197
Yhteensä 31.12.2023	-6	-	-	-6		1048 412
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	2	-	-	2		

Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenoan arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle arvonalentumisvaiheittain (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-13	-	-	-13		238 930
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-190	-	-	-190		980 611
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-		-
Yhteensä 31.12.2022	-203	-	-	-203		1219 541
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-151	-	-	-151		

Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-	-	-	-	-	-
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2023	-	-	-	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	-	-	-	-	-	-

Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä arvonalentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-	-	-	-	-	1752
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	-
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-	-1752
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	-	-
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-	-	-	-	-	-

Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä) arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-11	-2	-	-14	2 463 964	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-12	0	-	-12	2 506 600	
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	9	2	-	11	-1 899 352	
Siirrot vaiheeseen 1	0	0	-	0		
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	0	-	0		
Yhteensä 31.12.2023	-15	0	-	-15	3 071 212	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2023	-3	0	-	-3		

Taseen ulkopuolisiin vastuihin liittyvä odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu erään *Varaukset ja muut velat* laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu vuoden 2022 konsernitilinpäätöksen liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*.

Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä) arvon alentumisvaiheittain	Ei arvoltaan alentuneet			Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-4	0	0	-4	2 592 873	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-9	0	-	-9	1608 248	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	2	0	5	-1737 157	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	0	-2	-	-2		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-2	-	-4		
Yhteensä 31.12.2022	-11	-2	-	-14	2 463 964	
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-12/2022	-5	-2	0	-8		

Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation huomioiminen

Tulevaisuutta koskevaa informaatiota sisällytetään sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalliin että sen arvioimiseen, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt merkittävästi (*Significant Increase in Credit Risk, SICR*). Makrotaloudelliset ennusteet kattavat kolme vuotta ja koska luotettavaa yli kolme vuotta kattavaa ennustetta ei ole saatavilla, myös ennusteisiin ja skenaarioihin perustuva oikaisu tehdään kolmelle vuodelle. Skenaarioita on käytössä pääsääntöisesti kolme: perus, vahva (optimistinen) ja heikko (epäsuotuisa). Skenaarioille arvioidaan toteutumisen todennäköisyydet. Skenaarioiden todennäköisyyspainotukset on kuvattu viereisessä taulukossa.

Skenaario	31.12.2023			31.12.2022		
	2024	2025	2026	2023	2024	2025
Heikko (epäsuotuisa)	40 %	40 %	40 %	30 %	30 %	30 %
Perus	50 %	50 %	50 %	60 %	60 %	60 %
Vahva (optimistinen)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %

Kuntarahoitus-konserni on tunnistanut kunkin portfolion luottotappioiden keskeiset tekijät, joilla on samanlaiset luottoriskiominaisuudet, ja arvioinut makrotaloudellisten muuttujien ja luottotappioiden välistä suhdetta. Käytössä olevat makrotaloudelliset muuttujat suomalaisille rahoitusvaroilte ovat Suomen valtion pitkäaikaiset korot sekä asuntojen hintakehitys ja työttömyysaste. Muille kuin suomalaisille rahoitusvaroilte käytetään Euroopan keskuspankin julkaisemia stressitestiskenaarioita. Jokainen muuttuja kattaa arvion kolmen vuoden ajalta. Seuraavassa taulukossa esitetään makrotaloudelliset muuttujat ja niiden ennusteet kolmen vuoden ennustejaksolle.

Makrotaloudelliset muuttujat	Skenaario	31.12.2023			31.12.2022		
		2024	2025	2026	2023	2024	2025
Suomen valtion pitkäaikaiset korot, %	Heikko	3,8	3,7	3,7	4,0	3,6	3,4
	Perus	3,5	3,5	3,4	3,2	3,1	3,2
	Vahva	3,3	3,2	3,2	2,2	1,9	1,8
Asuntojen hintakehitys (myyntihinta, vuositason muutos), %	Heikko	-13,0	-2,0	3,0	-13,0	0,0	2,0
	Perus	-1,0	4,0	2,5	-2,0	2,0	1,5
	Vahva	2,5	4,0	2,5	0,0	3,0	2,5
Työttömyysaste, %	Heikko	9,9	9,6	8,5	9,5	9,0	8,5
	Perus	7,7	7,4	7,0	7,4	7,3	6,8
	Vahva	7,1	6,1	5,8	6,5	6,0	5,8

Rahapolitiikan nopea kiristyminen ja geopoliittiset jännitteet ovat heikentäneet maailmantalouden näkymiä. Euroalue on jo luisunut hitaan kasvun vaiheeseen, ja kasvun odotetaan pysyvän hyvin hitaana vuoden 2024 ajan. Inflaatio on hidastumassa, mutta sen arvioidaan edelleen olevan ensi vuonna keskimäärin EKP:n 2 %:n tavoitetason yläpuolella. Inflaatioon liittyy edelleen paljon epävarmuutta, kuten energian hinnat ja merkittävät palkankorotukset. Rahapolitiikan kiristyminen on tuntunut voimakkaammin Suomessa, ja talouden taantuma on syvempi kuin euroalueella kokonaisuudessaan. Talouden odotetaan joutuvan lievään taantumaa vuoden 2023 jälkimmäisellä puoliskolla–vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Suomen bruttokansantuotteen odotetaan supistuvan 0,3 % vuonna 2024. Suhdanneilanteen elpymisen ja vihreän siirtymän investointien nähdään kiihdyttävän bkt:n kasvun 2 %:iin vuonna 2025, minkä jälkeen talous lähentyy pitkän aikavälin kasvu-uraansa. Työttömyyden ei odoteta kasvavan merkittävästi, koska useilla aloilla on edelleen työvoimapulaa. Keskimääräisen vuotuisen työttömyysasteen odotetaan saavuttavan huippunsa 7,7 %:ssa vuonna 2024 ja pysyvän korkeana yli 7 %:ssa vuosina 2025–2026. Suurimmissa kaupungeissa omistusasuntojen hintojen odotetaan laskevan keskimäärin 7 % vuonna 2023. Kiinteistömarkkinoiden elpyminen alkaa vuonna 2024, mutta vuosikeskihinnat laskevat edelleen hieman. Taloustilanteen viileneminen, inflaation selvä hidastuminen ja rahoitusolosuhteiden jo ennestään merkittävä kiristyminen puoltavat näkemystä, että EKP ei nosta ohjaukorkoja nykyiseltä tasolta. Inflaation epävarmuuden vuoksi koronlaskujen odotetaan kuitenkin alkavan vasta vuoden 2024 puolivälin tienoilla ja jatkuvan maltillisesti vuoteen 2025.

Perusskenaarioon verrattuna vahvassa skenaariossa korkean inflaation ja rahoitusolosuhteiden kiristymisen taloudelliset vaikutukset ovat lievempiä. Tässä skenaariossa Suomen bkt:n ennustettu kasvu on 1,3 % vuonna 2024 ja 2,7 % vuonna 2025. Työttömyysasteen odotetaan jatkavan asteittaista laskuaan koko ennustejakson vuodesta 2024 vuoteen 2027. Kuluttajahintainflaation ennustetaan hidastuvan 2,0 %:iin vuonna 2024 ja pysyvän hieman alle 2 %:ssa seuraavien kolmen vuoden ajan. Asuntojen kysynnän ennustetaan elpyvän vuonna 2024, ja asuntojen hintojen odotetaan nousevan 2,5 % edellisvuodesta. Asuntojen hintainflaation odotetaan kiihtyvän 4,0 %:iin vuonna 2025, minkä jälkeen vuotuinen hintojen nousu hidastuu 2,5 %:iin. Koska kokonaiskysyntä elpyy odotettua nopeammin, EKP:n odotetaan laskevan korkoja hitaammin kuin perusskenaariossa.

Heikko skenaario kuvaa lopputulosta, jossa rahapolitiikan kiristäminen lopulta käynnistää synkronoidun taantumaa maailmantaloudessa. Sekä Suomi että koko euroalue kärsivät syvästä taantumasta, joka alkoi vuoden 2023 jälkipuoliskolla ja jatkuu pitkälle vuoteen 2025. Työttömyys kasvaa voimakkaasti ja pysyy korkealla tasolla koko ennustejakson ajan. Kokonaiskysynnän supistuminen pahentaa deflaatiopaineita taloudessa, mikä johtaa perusskenaarioon verrattuna nopeampaan inflaation jäähtymiseen. Hitaampi inflaatio yhdistettynä valtaviin taloudellisiin vastatuuliin saa aikaan äkillisen muutoksen rahapolitiikassa. EKP käynnistää useita koronlaskuja vuonna 2024 ja jatkaa rahapolitiikan keventämistä koko vuoden 2025 ajan. Asuntomarkkinoiden vähentynyt kysyntä johtaa asuntojen hintojen jyrkkään laskuun. Pitkittänyt maailmanlaajuinen taantuma aiheuttaa jännitteitä rahoitusmarkkinoilla ja lisää omaisuuserien hinnoitteluun kohdistuvia riskipreemoita. Heikko talouskehitys ja kasvava julkinen velka kasvattavat merkittävästi Suomen ja Saksan välistä korkoeroa.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden herkkyys tulevaisuuteen suuntautuvalle informaatiolle olettaen heikon (epäsuotuisan) skenaarion painon olevan 100 % vuoteen 2024 (2023) asti.

Herkkyysanalyysi (1 000 €)	31.12.2023			31.12.2022	
	Käytetyt skenaario- painotukset	Heikko skenaario (100 %)	Ilman skenaario- painotuksia	Käytetyt skenaario- painotukset	Heikko skenaario (100 %)
Odotettavissa olevat luottotappiot	1750	2 414	1618	1171	1547
Vastuiden osuus vaiheissa 2 ja 3	3,94 %	5,10 %	3,78 %	1,27 %	2,57 %

Harkinnanvaraiset lisävaraukset eivät sisälly herkkyysanalyysin lukuihin.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisina raportoidaan saamiset, jotka ovat yli 90 päivää erääntyneitä ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto.

Ongelmasaamiset 31.12.2023 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	7 491	7 491	-36	7 454
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	19 037	19 037	-59	18 978
Lainanhoitojoustot	377 463	113 832	491 295	-570	490 725
Yhteensä	377 463	140 359	517 823	-666	517 157

Ongelmasaamiset 31.12.2022 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	4 087	4 087	-13	4 074
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	509	509	0	509
Lainanhoitojoustot	77 268	2 513	79 780	-478	79 303
Yhteensä	77 268	7 110	84 377	-491	83 886

Lainanhoitajoukot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitajoukostaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajoukostaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajoukko on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitajoukkoiksi. Konserni katsoo kyseessä olevan järjestämätön lainanhoitajoukko, kun kyseiset myönnytykset tai muutokset annetaan velallisen nykyisten tai odotettavissa olevien taloudellisten vaikeuksien perusteella, eikä konserni olisi suostunut niihin, jos velallinen olisi ollut hyvässä taloudellisessa tilassa.

Koronapandemia vaikutti Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloustilanteeseen ja maksuvalmiuteen. Konserni tarjosi siksi asiakkailleen mahdollisuuden joukoihin lainojen lyhennyksissä, jos koronapandemia vaikutti väliaikaisesti asiakkaan luotonhoitokykyyn. Vuoden 2023 aikana ei ole myönnetty lainanhoitajoukkoja koronapandemiasta johtuvista syistä ja tilikaudella 2022 ainoastaan muutamia yksittäisiä lyhennysvapaita pidennettiin. Perimättä jätetyt lyhennykset on pääosin siirretty laina-ajan loppuun lainan viimeisen maksuerän yhteyteen. Konsernin leasingrahoitukseen ei ole kohdistunut vuokrahelpotuksia.

Venäjän aloittamalla hyökkäyssodalla ei ole ollut suoria vaikutuksia Kuntarahoituksen asiakkaisiin tai saamisiin. Yleinen inflaatio ja korkotason nousu näkyi vuoden 2023 aikana, ja saattavat edelleen näkyä lisääntyneinä lainanhoitajoukotoimenpiteinä, maksuviiveinä sekä asiakkaiden luottokelpoisuuden heikentymisenä.

Toteutuneet luottotappiot

Konsernilla ei ole ollut toteutuneita lopullisia luottotappioita tilikauden tai vertailukauden aikana.

Liite 11. Velat luottolaitoksille

(1 000 €)	31.12.2023	31.12.2022
Velkakirjat luottolaitoksille	129 878	88 183
Vaadittaessa maksettavat velat luottolaitoksille	2 177	-
TLTRO *	-	2 000 000
Saadut johdannaisvakuudet	81 640	244 440
Yhteensä	213 695	2 332 623

* Kuntarahoitus-konserni osallistui Euroopan keskuspankin kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden kolmanteen operatioon eli niin kutsuttuun TLTRO III -operaatioon yhteensä 2 000 miljoonalla eurolla. Korko määräytyi 23.6.2022 asti 31.12.2021 umpeutuneen nettoluonnonannon tarkastelujakson perusteella. Kuntarahoitus-konserni täytti tämän aikavälin nettoluonnonannon ehdot alhaisempaan korkotasoon ja näin ollen konserni kirjasi TLTRO III -velan koron -1 %:n mukaisena 23.6.2022 asti. Erityisajanjaksojen ulkopuolinen korko 24.6.2022 alkaen määräytyi EKP:n yön yli -talletuskoron keskiarvona koko operaation juoksujalta. TLTRO III -operaatioiden korkoehdot muuttuivat vielä 23.11.2022 alkaen. Tätä varten määritettiin uusi viimeinen korkojakso, jonka korko määräytyi viimeisen korkojakson aikana vallitsevien EKP-korkojen keskiarvona. Lopullinen korko määräytyi TLTRO III -velan erääntyessä kaikkien eri korkojaksojen korkojen painotettuna keskiarvona. Kuntarahoitus-konserni päätti maksaa takaisin TLTRO-operaation kautta nostetut velat ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2023.

Vaikka edellä kuvattu TLTRO III -velan korkoehto on ollut konsernin näkökulmasta suotuisa, sen ei arvioitu poikkeavan konsernin muusta varainhankinnan hinnasta kuitenkaan siinä määrin, että konsernille olisi muodostunut IAS 20 -standardin mukainen valtion avustus. Näin ollen konserni on käsitellyt TLTRO III -velan kokonaisuudessaan IFRS 9 -standardin mukaisena rahoitusvelkana.

Liite 12. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1 000 €)	31.12.2023		31.12.2022	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	36 614 320	38 680 909	30 942 233	34 330 170
Muut *	3 987 327	4 017 074	4 649 832	4 668 524
Yhteensä	40 601 646	42 697 983	35 592 065	38 998 694

* Erässä esitetään Kuntarahoituksen lyhytaikaiset velkakirjalainat.

Kuntarahoituksen varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

Merkittävimmät liikkeeseenlaskut tilikauden 2023 aikana	Arvopäivä	Eräpäivä	Korko-%	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	18.1.2023	18.1.2028	2,875 %	1500 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	22.2.2023	25.9.2028	3,000 %	1000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	26.4.2023	29.7.2030	3,125 %	1000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	13.6.2023	15.12.2027	4,125 %	1000 000	USD
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	13.10.2023	13.1.2027	4,875 %	1250 000	USD

Liikkeeseenlaskut on sisällytetty yllä olevaan taulukkoon arvopäivän mukaisesti. Ohjelmaa koskeva esite on saatavissa englanninkielisenä verkkosivuilta osoitteesta www.munifin.fi/investor-relations.

Liite 13. Varaukset ja muut velat

(1 000 €)	31.12.2023	31.12.2022
Varaukset		
Muut varaukset	-	446
Muut velat		
Vuokrasopimusvelat	8 837	3 269
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuusvelat keskusvastapuolelle	392 173	570 922
Muut velat	17 265	19 210
Yhteensä	418 275	593 848

Erä *Muut varaukset* liittyi verotukselliseen tulkintakysymykseen, johon konserni haki ennakkoratkaisua ja johon se sai Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen alkuvuoden 2023 aikana. Varaus purettiin saadun päätöksen perusteella.

(1 000 €)	Muut varaukset	
	1-12/2023	1-12/2022
Kirjanpitoarvo kauden alussa	446	446
Varausten lisäykset	-	5 100
Varausten peruutukset	-446	-5 100
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	-	446

Tilikauden 2022 aikana tehdyt varausten lisäykset ja peruutukset liittyivät tilikauden aikana keskeytettyyn tietojärjestelmähankkeeseen. Vuonna 2023 tehty varauksen peruutus liittyi verotukselliseen tulkintakysymykseen, johon konserni haki ennakkoratkaisua ja johon se sai Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen alkuvuoden 2023 aikana. Varaus purettiin saadun päätöksen perusteella.

Liite 14. Annetut vakuudet

Omasta puolesta annetut vakuudet (1 000 €)

	31.12.2023	31.12.2022
Saamiset luottolaitoksilta johdannaissopimusten vastapuolille *	1 060 913	1 400 559
Saamiset luottolaitoksilta takaisinostosopimusten vastapuolille **	-	514
Saamiset luottolaitoksilta keskuspankille ***	35 152	31 745
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä keskuspankille ***	4 598 718	3 676 627
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä takauskeskukselle ****	12 701 070	12 101 459
Saamistodistukset takaisinostosopimusten vastapuolille **	-	9 580
Saamistodistukset keskusvastapuolelle	70 062	24 942
Muut varat johdannaissopimusten vastapuolille *	1 048 412	1 219 541
Yhteensä	19 514 327	18 464 967

* Konserni on pantannut johdannaissopimusten vastapuolille vakuuksia lisävakuussopimusten (*ISDA/Credit Support Annex*) mukaisesti.

** Konserni on pantannut takaisinostosopimusten vastapuolille vakuuksia GMRA (*General Master Repurchase Agreement*) yleissopimuksen mukaisesti.

*** Kuntarahoitus on keskuspankin hyväksymä rahapolitiikan vastapuoli ja tätä tarkoitusta varten keskuspankkiin on pantattu vakuuksia kyseiseen asemaan liittyviä mahdollisia operaatioita varten.

**** Konserni on pantannut Kuntien takauskeskukselle antolainaukseensa liittyviä velkakirjoja. Kuntien takauskeskus takaa Kuntarahoituksen varainhankinnan ja Kuntarahoitus antaa takauskeskuksen takauksille vastavakuuksia siten kuin laissa Kuntien takauskeskuksesta on määritelty.

Annetut vakuudet on esitetty tilinpäätöspäivän tasearvoilla.

Liite 15. Ehdolliset varat ja velat

Konsernilla ei ole ehdollisia varoja tai velkoja 31.12.2023 eikä vertailuajankohtana 31.12.2022.

Liite 16. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1 000 €)	31.12.2023	31.12.2022
Luottolupaukset	3 071 228	2 463 978
Yhteensä	3 071 228	2 463 978

Liite 17. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat:

- Kuntarahoitus Oyj:n osakkeenomistajat, joilla on yli 20 % yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä
- Johtoon kuuluvat avainhenkilöt: toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, muut johtoryhmän jäsenet, hallituksen jäsenet sekä näiden henkilöiden puoliset, lapset ja huollettavat sekä puolisoitten lapset ja huollettavat
- Yhteisöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät joko välittömästi tai välillisesti määräysvaltaa, toisen kanssa yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa
- Emoyhtiön lähipiiriin kuuluu myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy.

Konsernin toimintaa rajaa Kuntien takauskeskuksesta annettu laki ja Kuntien takauskeskuksen kanssa allekirjoitettu puitesopimus, joiden perusteella Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta ainoastaan lain mukaisille tahoille (kunnat, kuntayhtymät, kuntien määräämisvallassa olevat yhtiöt, hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät, niiden omistamat tai määräämisvallassa olevat yhteisöt ja hyvinvointialueiden liikelaitokset sekä valtion viranomaisten nimeämät asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittavat yhteisöt).

Konserni on toteuttanut lähipiiriin kuuluvien luonnollisten henkilöiden kanssa ainoastaan työsuhdeperäisen palkan- ja palkkiomaksun eikä konsernilla ole laina- tai rahoitussaamia mainitulta luonnollisilta henkilöiltä. Tytäryhtiö Inspiran kanssa toteutetut liiketapahtumat käsittävät hallintopalveluihin liittyviä veloituksia ja Kuntarahoituksen Inspiralta ostamia asiantuntijapalveluita.

Lähipiiritapahtumissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 30.6.2023 jälkeen.

Liite 18. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Kuntarahoituksen hallituksen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat olennaisesti konsernin taloudelliseen asemaan katsauskauden päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Kuntarahoitus Oyj on Suomen suurimpia luottolaitoksia. Kuntarahoituksen omistajiin kuuluvat kunnat, Keva ja Suomen valtio. Kuntarahoitus-konserniin kuuluu myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy. Konsernin tase on lähes 50 miljardia euroa.

Kuntarahoituksen asiakkaita ovat Suomen kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät, näiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä valtion tukema asuntotuotanto. Asiakkaat rahoittavat Kuntarahoituksen tarjoamalla rahoitusratkaisulla ympäristön kannalta kestäviä ja yhteiskunnallisesti vastuullisia kohteita, kuten julkisen liikenteen hankkeita, kestäväää rakentamista, sairaaloita ja terveyskeskuksia, päiväkoteja ja kouluja sekä erityisryhmien asumista.

Kuntarahoitus Oyj

Jaakonkatu 3 A, PL 744

00101 Helsinki

Puh. 09 6803 5666

www.kuntarahoitus.fi

etunimi.sukunimi@kuntarahoitus.fi

Kuntarahoituksen asiakaskunta on kotimaista, mutta toimintaympäristö on globaali. Yhtiö on aktiivinen suomalainen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija kansainvälisillä pääomamarkkinoilla sekä ensimmäinen suomalainen vihreiden ja yhteiskunnallisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija. Kuntarahoituksen varainhankinnalla on Kuntien takauskeskuksen takaus.

Lue lisää: www.kuntarahoitus.fi

Kuntarahoitus